

Nguyệt San

# Người Việt Illinois

THÁNG 3, 2023 - SỐ 468

THÔNG TIN  
văn hóa  
SINH HOẠT  
cộng đồng



VIETNAMESE COMMUNITY MAGAZINE  
MARCH, 2023 - Issue 468

# HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS

## Cung Ứng Các Dịch Vụ :

### BỔ TÚC KHẢ NĂNG NGƯỜI LỚN (ADULT EDUCATION)

- Anh Ngữ Căn Bản (ESL- English as Sec. Lang.)
- Vi Tính Căn Bản (Computer Literacy)
- Luyện Thi Nhập Tịch (Citizenship Classes)

### CHƯƠNG TRÌNH THANH THIẾU NIÊN (YOUTH PROGRAM)

- Kèm Sau Giờ Học (After School Tutoring)
- Sinh Hoạt Thiếu Nhi (Youth Activities)
- Trại Hè (Summer Camps)



Trụ sở : Hai Văn Phòng của Hội  
tại Chicago và DuPage:

**(773)728-3700**  
**(630)580-9438**

Giờ Làm Việc:  
Từ Thứ Hai - Thứ Sáu  
Từ 9:00am đến 5:00pm

- Giúp Xin Trợ Cấp Xã Hội Các Loại
- Chăm Sóc Cao Niên Tại Gia
  - Bảo Hiểm Y Tế
  - Hỗ Trợ Luật Pháp
- Nhập Tịch, Hồ Sơ Di Trú
  - Phiên Dịch, Thông Dịch
  - Tư Vấn, Huấn Luyện
- Thực Tập Phỏng Vấn Về Di Trú
  - Thị Thực Công Chứng
  - Hỗ Trợ Sinh Hoạt

# Người Việt ILLINOIS

•  
**Nguyệt San THÔNG TIN . VĂN HÓA  
SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG  
do  
HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS  
Chủ trương**

**Chủ Nhiệm/ Chairman**  
Chủ Tịch HĐQT: Thảo(Duckie)Huỳnh

•  
**Chủ Bút/ Editor-in-Chief**  
Francis C. Khuc

**Cộng tác thường trực/ Contributions**  
Phạm Thành Châu, Trần Trung Đạo,  
Trọng Đạt, cố Bs.Nguyễn Ý Đức  
Phan Nhật Nam, Huy Phương (đã mất),  
Đỗ Văn Phúc, Phó tế Ng. Mạnh San,  
Tina Trần,Tưởng Năng Tiến,Huy Vũ  
và một số thân hữu,  
với sự đóng góp của toàn thể Nhân viên.

**Điểm Tin Tức/ News Compilers**  
Châu Văn, Phạm Tiến Liễu

**Quảng cáo / Liên lạc / Tài Ngan**  
Shara Chau

..

### **Thư từ, bài vở, ngân phiếu xin gửi:**

Letters, Articles, Contributions, Checks can be sent to:

**Vietnamese Association of Illinois**  
5110 N. Broadway, Chicago, Illinois 60640  
Tel: (773) 728- 3700 - Fax: (773) 728-0497  
Email: [infovai@hnvi.org](mailto:infovai@hnvi.org)  
or [shara.chau@hnvi.org](mailto:shara.chau@hnvi.org)  
website: [www.hnvi.org](http://www.hnvi.org)

**BÀI VỞ, QUẢNG CÁO HỖ TRỢ  
XIN VUI LÒNG GỬI VỀ  
TRƯỚC  
NGÀY 15 MỖI THÁNG**

# TRONG SỐ NÀY

**Số 468 - Tháng 3 , Năm 2023**

• Chương trình của HNV phục vụ cộng đồng	3
• Tin Thế Giới (PTL)	12
• Tin Hoa Kỳ (PTL)	19
• Tin Việt Nam (PTL)	25
• Tin Chicago (Châu Văn)	31
• Dị ứng chữ nghĩa (Tạp ghi Huy Phương)	35
• Nguyễn Duy Kiên(Tưởng Năng Tiến)	38
• Tâm sự một người Mỹ gốc Việt( Huỳnh Vũ)	41
• Vũ khí nguyên tử của Bắc Hàn (Trọng Đạt)	43
• Trang báo Pháp Luật Thực Dụng (Pt. Mạnh San)	48
• Trang báo của Hội Cao Niên Chicago	52
• Trang báo ảnh tiệc mừng năm mới của HNV	57
• Đau thắt lưng (Cố Bs.Nguyễn Ý Đức)	58
• Người xưa (Truyện Phạm Thành Châu)	60
• Vợ và những người tình lẻ của HCM (St)	64
• Gia tài của Mẹ (Yên Hà)	69
• Tiếng đàn Piano (Thuận Nghĩa)	72
• Tiếng Việt qua ba miền (Đỗ Văn Phúc)	75
• Dùng cung nỏ bắn hạ...máy bay (NNN)	78
• Bản tin của Tòa TLS Hoa Kỳ tại VN	80
• Cái mặt (Truyện phiếm của Tiểu Tử)	81
• Social Secutiry Column (SSA - Doug Nguyen)	83
• Trang hỗ trợ các Chương trình của HNV	84
• Hỗ trợ Quảng cáo	91





## CHƯƠNG TRÌNH CHĂM SÓC CAO NIÊN

Chương trình chăm sóc người cao niên được thiết lập bởi chính phủ lưu tâm, đãi ngộ quý cao niên công dân trên 60 tuổi già yếu, bệnh tật, sống neo đơn nhằm cung cấp những dịch vụ chăm sóc sức khỏe, và giúp đỡ việc nhà để quý vị vẫn có thể tiếp tục sống độc lập và an toàn ở nhà tại nhà hoặc cùng người thân và duy trì các sinh hoạt yêu thích của mình.

Chương trình bảo dưỡng cộng đồng cung cấp các dịch vụ chăm sóc người cao niên căn bản cho những quý vị nào ghi danh vào chương trình và đạt được đủ điều kiện yêu cầu. Chương trình này là một trong những dịch vụ quan trọng phục vụ tại gia và cộng đồng căn cứ theo dịch vụ của Medicaid.

**Chúng tôi sẵn sàng làm thủ tục cho Quý Cao Niên có nhu cầu trong thời gian ngắn nhất:**



**Muốn thụ hưởng dịch vụ chăm sóc tại gia, quý vị cao niên cần:**

- 60 tuổi trở lên;
- Có quốc tịch Hoa Kỳ, hay thường trú;
- Cư ngụ tại Illinois trong thời gian xin dịch vụ;
- Sức khỏe yếu kém hay bệnh tật, có nhu cầu giúp đỡ việc nhà và phụ giúp việc cá nhân;
- Đang hưởng trợ cấp SSI, có thẻ khám bệnh Medicare, Medicaid;
- Tài sản không quá \$17,500 đô la;
- Được bác sĩ chấp thuận cho hưởng dịch vụ;

**Xin vui lòng liên lạc: ► ► ►**

**Cô NGUYEN TRAN**

Email: [nguyen.tran@hnvi.org](mailto:nguyen.tran@hnvi.org)

(309) 388-2137

**Vùng Chicago, Cook County & Skokie:**

5110 N. Broadway St.

Chicago, IL 60640

Điện thoại: (773) 728-3700

Fax: (773) 728-0497

**Vùng DuPage, Kane & Will:**

640 E. St. Charles Rd., Ste 200

Carol Stream, IL 60188

Điện thoại: (773) 728-3700 x 118

Fax: (331) 806-3155



**FREE  
ENGLISH  
and  
CITIZENSHIP  
CLASSES  
FOR ADULTS**

**CLASSES ARE REMOTE  
UNTIL FURTHER NOTICE**

Các lớp học trực tuyến  
đến khi có thông báo mới.

**ĐANG TIẾP NHẬN  
THIỆN NGUYỆN VIÊN  
VÀ TUYỂN SINH**

**Seeking Students  
and Volunteers**

**DẠY HỌC  
TIẾNG ANH  
VÀ  
LUYỆN THI  
NHẬP TỊCH  
DÀNH CHO  
NGƯỜI LỚN**

**MUỐN BIẾT THÊM CHI TIẾT,  
XIN LIÊN LẠC:**

**(773)728-3700**

# COMMUNITY EMPOWERMENT LEGAL CLINIC

**OPEN**  
TO ALL

**Every other Tuesday**

9:00am - 5:00pm

**VIETNAMESE ASSN. OF IL**

5110 N. Broadway St.

Chicago, IL 60640

## DO YOU NEED LEGAL AID?

We offer free or low-cost legal consultation, assistance, or representation for a wide range of issues including:



- Immigration
- Family law
- Housing
- Employment
- Criminal records

For more information or to schedule an appointment, contact:

**773 . 728 . 3700**

[j.arellano@hnvi.org](mailto:j.arellano@hnvi.org)



**VIETNAMESE  
ASSOCIATION OF ILLINOIS**



Community  
Empowerment  
Legal Clinic

# COMMUNITY EMPOWERMENT LEGAL CLINIC

Mỗi Thứ Ba cách nhau

9:00am - 5:00pm

**HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS**  
5110 N. Broadway St.  
Chicago, IL 60640



## QUÝ VỊ CẦN TRỢ GIÚP VỀ PHÁP LÝ?

Chúng tôi cung cấp các dịch vụ pháp lý  
**MIỄN PHÍ** hoặc **CHI PHÍ THẤP**, bao gồm:

- **Định cư**
- **Luật Gia đình**
- **Nhà cửa**
- **Việc làm**
- **Hồ sơ tội phạm**



Cần biết thêm chi tiết hay đặt lịch hẹn, xin liên lạc:

**773 . 728 . 3700**

[j.arellano@hnvi.org](mailto:j.arellano@hnvi.org)





# IMMIGRATION PROGRAM

CHƯƠNG TRÌNH DI TRÚ  
Phục Vụ Tại Văn Phòng  
HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - CHICAGO



NHẬP TỊCH (NATURALIZATION)

ĐỔI THẺ XANH (GREEN CARD RENEWAL)

XIN GIẤY PHÉP LÀM VIỆC (EMPLOYMENT AUTHORIZATION)

THAY ĐỔI ĐIỀU KIỆN THƯỜNG TRÚ (REMOVAL CONDITIONS)

XIN GIẤY THÔNG HÀNH (TRAVEL DOCUMENT)

ĐIỀU CHỈNH TÌNH TRẠNG DI TRÚ (ADJUSTMENT STATUS)

BẢO LÃNH THÂN NHÂN (FAMILY PETITION)

YÊU CẦU TRUY XUẤT THÔNG TIN HỒ SƠ DI TRÚ (FOIA REQUESTS)

LÝ LỊCH FBI (FBI PRINTS)

DỊCH THUẬT (TRANSLATION SERVICES)

PLEASE CALL TO MAKE AN APPOINTMENT  
XIN VUI LÒNG LIÊN LẠC VÀ ĐẶT LỊCH  
HEN:

Thứ hai-Thứ năm / Monday-Thursday

9am- 5pm

(773) 728-3700

vaiappointments@hnvi.org

Scan to make an  
appointment:  
Quét mã để tạo cuộc hẹn:



Hội Người Việt Illinois - Văn Phòng CHICAGO  
5110 N Broadway St.  
Chicago, IL 60640



# IMMIGRATION PROGRAM

CHƯƠNG TRÌNH DI TRÚ

Phục Vụ Tại Văn Phòng

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - DUPAGE

NHẬP TỊCH (NATURALIZATION)

ĐỔI THẺ XANH (GREEN CARD RENEWAL)

XIN GIẤY PHÉP LÀM VIỆC (EMPLOYMENT AUTHORIZATION)

THAY ĐỔI ĐIỀU KIỆN THƯỞNG TRÚ (REMOVAL CONDITIONS)

XIN GIẤY THÔNG HÀNH (TRAVEL DOCUMENT)

ĐIỀU CHỈNH TÌNH TRẠNG DI TRÚ (ADJUSTMENT STATUS)

BẢO LÃNH THÂN NHÂN (FAMILY PETITION)

YÊU CẦU TRUY XUẤT THÔNG TIN HỒ SƠ DI TRÚ (FOIA REQUESTS)

LÝ LỊCH FBI (FBI PRINTS)

DỊCH THUẬT (TRANSLATION SERVICES)

**PLEASE CALL TO MAKE AN APPOINTMENT**  
**XIN VUI LÒNG LIÊN LẠC VÀ ĐẶT LỊCH**  
**HẸN:**

Thứ hai-Thứ năm / Monday-Thursday

9am- 5pm

(630) 480-0224

[ngoc.le@hnvi.org](mailto:ngoc.le@hnvi.org)

Hội Người Việt Illinois - Văn Phòng DUPAGE  
 640 E. St. Charles Rd., Suite 200  
 Carol Stream, IL 60188

# Nếu Quý vị đã:

- Là THƯỜNG TRÚ NHÂN ít nhất là 4 năm 9 tháng?
- KẾT HÔN VỚI CÔNG DÂN MỸ, và là  
THƯỜNG TRÚ NHÂN ít nhất là 2 năm 9 tháng?

**Quý vị đã hội đủ điều kiện tối thiểu  
để NỘP ĐƠN XIN NHẬP TỊCH MỸ!**



If you...

- have been a Legal Permanent Resident for at least 4 years and 9 months?
- married to a US Citizen, and have been a Legal Permanent Resident for at least 2 years and 9 months?

**You are eligible for US CITIZENSHIP!**

Hội Người Việt sẽ giúp Quý vị thiết lập mọi thủ tục cần thiết từ điền đơn đến các dịch vụ dịch thuật với Sở Di Trú (USCIS).

• VAI will guide you through the Naturalization process, assist paperwork and translation services with USCIS.



Muốn biết thêm chi tiết, vui lòng liên lạc:  
*For more information, please contact:*  
**CHICAGO OFFICE                  DUPAGE OFFICE**  
**(815) 770-5261                  (779) 601-4368**



Vietnamese  
ASSOCIATION OF ILLINOIS

Next Citizenship  
Workshop:

March 20, 2023  
9-3PM

5110 N Broadway St.  
Chicago, IL 60640

QUÉT MÃ CHO  
DANH SÁCH CÁC  
LOẠI GIẤY TỜ & MẪU  
ĐƠN CẦN CHUẨN BỊ



Vui lòng gọi đến  
cho văn phòng  
chúng tôi để biết  
thêm thông tin:

773-728-3700

vaiappointments@hnvi.org

# Miễn Lệ Phí Và Hỗ Trợ Lệ Phí Cho Các Đơn Xin Nhập Tịch

★ Nếu quý vị đủ điều kiện nhập tịch VÀ cư trú tại Illinois, quý vị có thể đủ điều kiện để xin miễn lệ phí USCIS HOẶC nhận hỗ trợ lệ phí nhập tịch do tổ chức ICIRR tài trợ

## Bảng thông tin thu nhập để nhận hỗ trợ lệ phí cho đơn nhập tịch N400

Số người trong gia đình	Miễn Lệ Phí	Hỗ trợ một phần cùng với giảm lệ phí	Hỗ trợ toàn phần
1		Thu nhập trên 150% theo mức nghèo Liên bang năm 2022	200% theo mức thu nhập trung bình khu vực năm 2022
2		\$20,385	\$27,180
3		\$27,465	\$36,620
4		\$34,545	\$46,060
5		\$41,625	\$55,500
6		\$48,705	\$64,940
7		\$55,785	\$74,380
8		\$62,865	\$83,820
		\$69,945	\$93,260



ICIRR

ILLINOIS COALITION  
FOR IMMIGRANT AND  
REFUGEE RIGHTS

NEW  
Americans  
INITIATIVE

# Người Việt ILLINOIS

## Vietnamese Community Magazine

**NGƯỜI VIỆT ILLINOIS** do Hội Người Việt thực hiện phát hành hàng tháng, ngoài việc phát huy văn học, nghệ thuật còn có mục đích cung cấp tin tức, các sinh hoạt cộng đồng tại Chicago và hải ngoại, thông báo các chương trình và dịch vụ xã hội của Hội – Bài của các tác giả cộng tác không nhất thiết là quan điểm của Hội. – Bài được đăng hay không sẽ không hoàn trả bản thảo – Tòa soạn dành quyền cắt bỏ, sửa chữa và nhuận sắc lại bản thảo nếu cần.

The **NGUOI VIET ILLINOIS** is published monthly by the Vietnamese Association of Illinois (VAI). Along with developments in Vietnamese art and literature, the **NGUOI VIET ILLINOIS** also provides local news; community activities in the Chicagoland area, the United States and overseas. It also updates information of extensive programs and its social services.

The viewpoint expressed in the articles written by contributors do not always reflect that of VAI's. Material submitted, published or not, will not be returned to sender. VAI reserves the right to edit and revise accordingly.

### GIÁ BIỂU QUẢNG CÁO

Advertising Rates

#### Trang Trắng Đen (BW Pages)

1/8	1/4	1/2	1
\$25	\$50	\$80	\$150

#### Trang màu (Colored pages)

Inside cover: \$300

Outside back cover: \$400

Muốn nhận được báo hàng tháng, xin gửi \$50 bưu phí cho một năm 12 số.

To receive **NGƯỜI VIỆT ILLINOIS**  
Please send for one year subscriptions:  
First Class: \$50

# BẢN TIN

Tổng Hợp:

• HƯNG LÊ • CHÂU VĂN • VIỆT TIẾN •



## TIN THẾ GIỚI

### TRUNG QUỐC: 60,000 NGƯỜI CHẾT VÌ COVID-19

Theo báo cáo của Trung Quốc, số ca tử vong liên quan Covid-19 kể từ ngày 8 tháng 12 năm 2022 đến nay theo số liệu mới nhất do Trung Quốc công bố đã ghi nhận gần 60,000 ca tử vong. Trong đó độ tuổi trung bình của người chết vì đại dịch là 80,3 và 90,1% số người từ 65 tuổi trở lên.

Theo tờ Nikkei Asia của Nhật, Trung Quốc có 200 triệu người từ 65 tuổi trở lên. Và số người cao tuổi chết mỗi ngày do Covid-19 ở Trung Quốc tăng lên mức chưa từng thấy kể từ sau khi mở cửa trở lại vào cuối tháng 12 năm 2022.

Được biết, việc người cao tuổi không tiêm vắc-xin là một trong những nguyên nhân dẫn đến tỷ lệ tử vong ở người cao tuổi tại Trung Quốc gia tăng. Trong số khoảng 260 triệu người trên 60 tuổi ở Trung Quốc, có 86% đã được tiêm ít nhất hai liều vắc-xin phòng Covid-



19 và 69% đã được tiêm 3 liều. Tuy nhiên, tỷ lệ người 80 tuổi tiêm 3 liều chỉ là 50%.

Theo một nghiên cứu xã hội tại Trung Quốc, nhiều người già e ngại tiêm chủng kể cả họ có bệnh gốc. Người cao niên ở Trung Quốc cũng chủ quan cho rằng mình già yếu, ít tiếp xúc ngoài xã hội, nên không cần tiêm vắc-xin Covid-19.

Nikkei Asia cho rằng, các cơ quan y tế Trung Quốc sẽ phải chịu trách nhiệm cho việc tỷ lệ tử vong ở người từ 65 tuổi trở lên tăng lên mức chưa từng thấy. Bởi trong các chiến dịch tiêm chủng, ngành y tế nước này đã chủ quan không ưu tiên cho những công dân dễ bị tổn thương nhất của đất nước.

### **NGA TỐ CÁO MỸ CAN DỰ TRỰC TIẾP VÀO CHIẾN SỰ UKRAINE**

Đại sứ Nga Antonov cáo buộc Mỹ đang can dự trực tiếp vào chiến sự Ukraine. Ông cho rằng việc Washington quyết định đào tạo kíp tên lửa Patriot (ảnh bệ phóng) cho Kiev chính là bằng chứng.

Trong thông cáo được công bố hôm 10 tháng 1, đại sứ Nga tại Mỹ Anatoly Antonov cho biết:

“Quyết định của Bộ Quốc phòng Mỹ về tổ chức khóa huấn luyện tại căn cứ Sill ở Oklahoma là bằng chứng cho thấy Washington đang trực tiếp tham gia chiến sự tại Ukraine và đứng về phía những kẻ phát xít.”

Antonov còn cáo buộc chính quyền Mỹ dùng bàn tay của Ukraine để gây thiệt hại nặng nề nhất cho lực lượng Nga trên chiến trường. Hiện giới chức Mỹ và Ukraine chưa bình luận.

Được biết trước đó, ngày 10 tháng 1, phát ngôn viên Tòa Bạch Ốc - Pat Ryder cho biết: “Chương trình huấn luyện kíp tên lửa Patriot cho Ukraine sẽ diễn ra tại căn cứ Sill của lục quân Mỹ tại tiểu bang Oklahoma. Đây là trung tâm huấn luyện pháo binh và tên lửa phòng không cho toàn bộ quân đội Mỹ, sở hữu những hệ thống mô phỏng hiện đại dành cho khẩu đội Patriot.”

Theo đó, binh sĩ Ukraine sẽ được học lý thuyết và được thực hành với thiết bị mô phỏng và khí tài thật, tập trung vào vận hành và bảo dưỡng các khẩu đội Patriot. Thông thường, quá trình đào tạo sẽ kéo dài khoảng một năm, nhưng Bộ Quốc phòng Mỹ có thể sẽ đưa ra phương án rút ngắn thời gian

xuống còn vài tháng để cho phép quân nhân Ukraine nhanh chóng về nước tham chiến.

Tên lửa Patriot được kỳ vọng là vũ khí có thể thay đổi đáng kể cục diện trên bầu trời Ukraine. Tuy nhiên, giới chuyên gia cảnh báo, kỳ vọng Patriot có thể giải quyết mọi vấn đề phòng không của Ukraine là “không thực tế”. (VPage News - Kevin Le)

### **UKRAINE TUYÊN BỐ ĐÃ GIÀNH LẠI 40% LÃNH THỔ**

Tổng tư lệnh các Lực lượng Vũ trang Ukraine, Tướng Valery Zaluzhny thông báo đã giành lại 40% diện tích lãnh thổ mà lực lượng Nga nắm giữ kể từ khi Putin tiến hành tấn công xâm lược nước này hồi tháng 2 năm 2022.

Ngày 2 tháng 1, Tổng tư lệnh quân đội Ukraine, đại Tướng Valery Zaluzhny thông báo:

“Lực lượng vũ trang Ukraine đã giải phóng 40% lãnh thổ mà Nga kiểm soát kể từ khi tiến hành xâm lược nước này. Hiện tại tiền tuyến đang dài 1,500 km.”

Tướng Zaluzhny cho hay: “Các binh sĩ Ukraine đã trải qua khóa huấn luyện quân sự trên lãnh thổ 17 quốc gia Châu Âu. Tính đến nay có hơn 20,000 binh sĩ đã được huấn luyện nhờ các đối tác quốc tế”.

Thông báo trên được tướng Zaluzhny đưa ra giữa lúc giới lãnh đạo quân sự Ukraine nhận định chiến sự đang rơi vào bế tắc khi cả 2 bên đều không đạt được bước tiến và không thể đánh bại đối phương trong những đợt tấn công. Hiện Nga chưa bình luận về tuyên bố của tướng Zaluzhny. (Việt Page News)

### **CỘNG SẢN NGA XUỐNG ĐƯỜNG ĐÒI LẬT ĐỔ PUTIN**

MOSCOW, Nga (NV) - Những người Cộng Sản Nga tụ họp Quảng Trường Đỏ ở Moscow vào cuối tuần qua, đòi hỏi ông Vladimir Putin, tổng thống, phải từ bỏ quyền lực vì cuộc chiến đang diễn ra ở Ukraine.

Hãng tin độc lập SOTA nói chuyện với một thành viên của đảng Cộng Sản Nga ở thủ đô khi ông này và những người khác kỷ niệm 99 năm ngày mất của cố lãnh tụ Vladimir Lenin, ngày 21 Tháng Giêng.

Theo hình ảnh từ các cơ quan truyền thông địa phương, có ít nhất 100 người, một số mang theo cờ búa liềm, có mặt tại Quảng Trường Đỏ.

Đoạn clip về người đàn ông kêu gọi thay đổi quyền lực ở Nga sau đó được đưa lên Twitter vào Thứ Tư trên trang của ông Igor Sushko, giám đốc nhóm nghiên cứu Wind of Change, một tổ chức phi lợi nhuận có trụ sở tại Washington, Mỹ.

“Những người Cộng Sản xuất hiện trên Quảng Trường Đỏ kêu gọi một cuộc cách mạng chống lại chế độ phát xít của ông Putin. Chào mừng năm mới 2023,” ông Sushko chú thích trên Twitter.

Người đàn ông Nga trên clip không công khai tố cáo quyết định của ông Putin tiến hành một cuộc xâm lược Ukraine vào Tháng Hai, 2022, nhưng phàn nàn về sự kém cỏi của những người nắm quyền và việc thực hiện cái gọi là “chiến dịch quân sự đặc biệt.”

“Mọi người đã thức tỉnh và muốn hiểu cuộc chiến tranh này bắt đầu từ đây,” ông bắt đầu.

“Chiến dịch quân sự đặc biệt” này diễn ra được một năm rồi. Bây giờ gần Tháng Hai, tức là đã một năm. Nếu chỉ là một “chiến dịch” liệu có thể kéo dài nổi một năm không? Đây rõ ràng là một cuộc chiến tranh,” ông nói.

“Phải thay đổi về mặt chính trị, thay đổi một “địa vị”. Chính phủ phải được thay đổi,” ông nói tiếp.

Khi được hỏi việc thay thế nên như thế nào, người đàn ông này trả lời: “Đảng Cộng Sản Nga của chúng tôi.”

Nhận xét của người đàn ông Cộng Sản này được đưa ra sau gần một năm cuộc chiến cướp đi sinh mạng của hàng chục ngàn binh sĩ Nga và Ukraine.

Vào Tháng Mười Một, ông Volodymyr Ohryzko, cựu ngoại trưởng Ukraine từ năm 2007 đến 2009, cảnh báo rằng có một nhóm người thân cận với ông Putin đang bí mật thảo luận cách lật đổ tổng thống Nga khỏi vị trí quyền lực.

Trong mục ý kiến đăng trên The New Voice of Ukraine, ông Ohryzko viết rằng những cuộc đàm phán bí mật có chủ đích này nhằm mục đích loại bỏ ông Putin để bảo vệ lợi ích của nhóm người đó.

Điện Kremlin cho rằng tin đồn trên vô căn cứ, theo lời ông Dmitry Peskov, phát ngôn viên của ông Putin. (MPL) [qd]

## TRUNG QUỐC TIẾP TỤC DIỄN TẬP QUÂN SỰ QUANH ĐÀI LOAN

Quân đội Trung Quốc thông báo nước này đã tiến hành các cuộc diễn tập quân sự xung quanh Đài Loan, đây là lần thứ hai Bắc Kinh tập trận tại khu vực trong chưa đầy một tháng.

Bộ Tư lệnh Chiến khu miền Đông quân đội Trung Quốc cho biết: “Các lực lượng của Trung Quốc đã tổ chức những cuộc tuần tra sẵn sàng chiến đấu chung và diễn tập chiến đấu thực tế trên biển, bao gồm không phận xung quanh Đài Loan.”

Đơn vị trên còn tuyên bố: “Cuộc diễn tập vừa qua là nhằm kiểm tra khả năng tác chiến chung của quân đội. Bên cạnh đó, cuộc diễn tập cũng nhằm chống lại hành vi thông đồng và khiêu khích từ các lực lượng bên ngoài và lực lượng đòi Đài Loan độc lập.”

Được biết, cuộc diễn tập gần đây nhất của Trung Quốc quanh Đài Loan là vào ngày 25 tháng 12 năm 2022, sau khi Tổng thống Joe Biden ký Đạo luật Ủy quyền Quốc phòng (NDAA) năm 2023, trong đó có các điều khoản tăng hỗ trợ an ninh cho nước này.

Cụ thể, NDAA cho phép Mỹ cung cấp các khoản hỗ trợ quân sự trị giá \$2 tỷ mỗi năm trong giai đoạn 2023 đến năm 2027 để viện trợ và cho Đài Loan vay để mua khí tài, dịch vụ quân sự Mỹ.

Trong năm 2022 vừa qua, quân đội Trung Quốc đã có tổng cộng 1,727 lần điều máy bay vào vùng nhận diện phòng không (ADIZ) của Đài Loan, vào năm 2021 con số này là khoảng 960 lần và 380 vào năm 2020. Long Pham (Việt Page News)

## HƠN 40 MÁY BAY TRUNG QUỐC VƯỢT GIỚI TUYẾN EO BIỂN ĐÀI LOAN

Cơ quan phòng vệ Đài Loan mới đây cho biết, 71 máy bay quân sự và 7 tàu hải quân Trung Quốc



đã xuất hiện ở các khu vực quanh Đài Loan vào sáng 26 tháng 12.

Trong số đó, có 36 tiêm kích hạng nặng J-11, J-16 và Su-30, 6 chiến đấu cơ hạng nhẹ J-10 và một máy bay trinh sát không người lái (UAV) CH-4 đã vượt qua đường trung tuyến - là đường phân định eo biển Đài Loan.

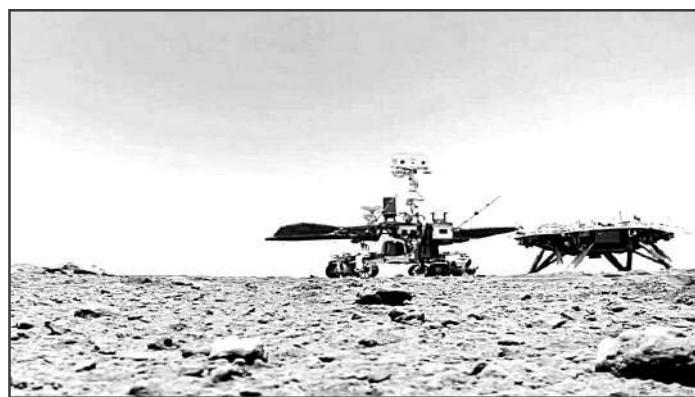
4 phi cơ của Trung Quốc cũng xuất hiện ở khu vực tây nam vùng nhận diện phòng không Đài Loan gồm: Máy bay săn ngầm Y-8, phi cơ tác chiến điện tử, UAV WZ-7 và máy bay cảnh báo sớm KJ-500.

Cơ quan phòng vệ Đài Loan cho biết: “Đây là đợt áp sát Đài Loan lớn nhất từ trước tới nay của lực lượng Trung Quốc. Chúng tôi liên tục giám sát tình hình và điều động tiêm kích, tàu chiến và các hệ thống tên lửa mặt đất để phản ứng với động thái này”.

Trước đó một ngày, Bộ tư lệnh Chiến khu miền Đông của Trung Quốc tuyên bố: “Bắc Kinh đã triển khai các cuộc tuần tra sẵn sàng chiến đấu hiệp đồng và diễn tập tấn công hỏa lực quanh Đài Loan”. Tuy nhiên, địa điểm cụ thể không được tiết lộ.

Cơ quan này còn nhấn mạnh: “Đây là phản ứng mạnh mẽ đối với sự leo thang khiêu khích và sự cấu kết giữa Mỹ và Đài Loan”.

## 2 TÀU THĂM DÒ SAO HỎA CỦA TRUNG QUỐC BỊ “TẮT TIẾNG”



Sứ mệnh sao Hỏa đầu tiên của Trung Quốc có thể đang gặp trở ngại, khi trạm điều hành trên Trái đất không tìm thấy tín hiệu của cả 2 tàu thăm dò sao Hỏa và tàu quỹ đạo Tianwen 1.

Trung Quốc đã phóng tàu Tianwen 1 vào tháng 7 năm 2020 và tàu thăm dò Zhurong (xe tự hành) của sứ mệnh đã đáp xuống sao Hỏa vào tháng 5

năm 2021. Hai tàu này đã thuận lợi khám phá sao Hỏa.

Đến tháng 5 năm 2022, Zhurong được đưa vào trạng thái ngủ đông, giúp con tàu vượt qua nhiệt độ thấp, bão bụi và bão cát.

Kết cấu của Zhurong có một lớp phủ chống bụi đặc biệt trên các tấm pin Mặt trời. Các tấm pin này được xếp góc khi ngủ đông để đề phòng các cơn bão và sê mở ra sau khi ngủ đông.

Tờ South China Morning Post cho biết, dự kiến Zhurong sẽ thức dậy vào tháng 12 năm 2022. Tuy nhiên, đến thời điểm hiện tại trạm điều hành trên Trái đất vẫn chưa nhận được tín hiệu từ tàu này.

South China Morning Post cho rằng có thể những cơn bão cát đã làm suy giảm khả năng sử dụng các tấm pin Mặt trời của Zhurong để tạo ra điện. Không chỉ vậy, nguồn tin này cũng cho hay, đường như tàu quỹ đạo Tianwen 1 cũng đã im lặng.

Được biết, tàu quỹ đạo Tianwen có 2 nhiệm vụ, thứ nhất là do thám các địa điểm hạ cánh cho Zhurong, sau đó chuyển tiếp liên lạc cho xe tự hành. Nhiệm vụ thứ hai của tàu là thực hiện chương trình khoa học của riêng mình, bao gồm các hoạt động khảo sát và lập bản đồ sao Hỏa.

Cơ quan vũ trụ Trung Quốc vẫn chưa đưa ra bình luận về các vấn đề với 2 tàu thăm dò sao Hỏa Zhurong và Tianwen 1. (Long Pham - VietPage News)

## MỸ PHÊ DUYỆT VIỆC BÁN HỆ THỐNG RẢI MÌN CHỐNG XE TĂNG CHO ĐÀI LOAN

Bộ Ngoại giao Mỹ vừa phê duyệt thương vụ bán tổ hợp rải mìn chống tăng Volcano cho Đài Loan, giúp tăng cường năng lực “tác chiến bất đối



xứng” cho quốc gia này. Theo ước tính, thương vụ vũ khí mới này trị giá \$180 triệu.

Ngày 28 tháng 12, Bộ Ngoại giao Mỹ đã duyệt thương vụ bán hệ thống rải mìn chống tăng cho Đài Loan. Được biết, quyết định này được đưa ra trong bối cảnh quan hệ hai bờ eo biển Đài Loan gần đây liên tục leo thang, khi quân đội Trung Quốc gia tăng sức ép quân sự lên quốc gia này.

Tòa Bạch Ốc cho biết: “Tập đoàn quốc phòng Northrup Grumman và Oshkosh là những nhà thầu chính cho thương vụ cung cấp hệ thống rải mìn chống tăng Volcano cho Đài Loan.

Volcano là hệ thống rải mìn tự động do quân đội Mỹ phát triển vào những năm 1980. Hệ thống được đặt trên xe tải hoặc trực thăng, có thể rải 960 quả mìn chống tăng hoặc chống bộ binh trên khu vực dài 1,100m, rộng 120m trong khoảng thời gian ngắn. Những quả mìn này có chế độ tự hủy theo thời gian được cài đặt sẵn.

Cơ quan phòng vệ Đài Loan cho biết: “Thương vụ sẽ được thực hiện trong khoảng một tháng và Volcano sẽ giúp tăng cường năng lực “tác chiến bất đối xứng” của quốc gia này”.

Thương vụ vũ khí mới được Bộ Ngoại giao Mỹ phê duyệt giữa lúc quan hệ hai bờ eo biển Đài Loan gần đây liên tục leo thang, khi quân đội Trung Quốc gia tăng sức ép quân sự lên nước này.

Cụ thể, nhiều chuyến bay của Trung Quốc đã áp sát nước này với lượng phi cơ cao kỷ lục, quân đội nước này còn tiến hành nhiều cuộc diễn tập đổ bộ chiếm bờ biển ở khu vực gần Đài Loan gây ra mối đe dọa quân sự nghiêm trọng đối với khu vực eo biển.

Trước đó, hồi đầu tháng 12, Bộ Ngoại giao Mỹ đã duyệt bán loạt phụ tùng trị giá \$428 triệu cho Đài Loan, giúp lực lượng phòng vệ của Đài Loan bảo dưỡng phi đội máy bay quân sự gồm tiêm kích F-16, chiến đấu cơ nội địa F-CK-1 và các loại máy bay nội địa sử dụng hệ thống do Mỹ sản xuất.

## QUỐC TẾ HỨA CUNG CẤP TỔNG CỘNG 321 XE TĂNG HẠNG NẶNG CHO UKRAINE

PARIS, Pháp (NV) - Có tổng cộng 321 xe tăng hạng nặng được một số quốc gia hứa cung cấp cho Ukraine, theo lời đại sứ Ukraine tại Pháp cho biết trên truyền hình BFM hôm Thứ Sáu, 27 Tháng Giêng, Reuters loan tin.

“Tính đến hôm nay, các quốc gia đã chính thức xác nhận tổng cộng cung cấp 321 xe tăng hạng nặng cho Ukraine,” ông Vadym Omelchenko, đại sứ Ukraine tại Pháp, cho biết trong một cuộc phỏng vấn với đài truyền hình BFM của Pháp.

“Các điều kiện chuyển giao sẽ khác nhau đối với từng trường hợp và chúng tôi cần sự trợ giúp này càng sớm càng tốt,” vị đại sứ nói thêm.

Ông Omelchenko không cung cấp chi tiết về số lượng xe tăng của mỗi quốc gia sẽ cung cấp cho Ukraine.



Ba Lan sẽ gửi thêm cho Ukraine 60 chiếc xe tăng tối tân, ngoài 14 chiếc Leopard 2, do Đức sản xuất, theo tuyên bố của ông Mateusz Morawiecki, thủ tướng, nói trên đài truyền hình CTV News, Canada.



“Hiện nay, chúng tôi đã sẵn sàng gửi thêm 60 chiếc xe tăng tối tân cho Ukraine, trong số này là 30 chiếc PT-91,” thủ tướng Ba Lan cho biết.

PT-91 (ảnh chụp qua hồng ngoại tuyến) là loại xe tăng do Ba Lan chế tạo, dựa trên mẫu T-72 thời Xô Viết.

“Ba Lan đã cung cấp cho Ukraine ít nhất 250 xe tăng trong vòng nửa năm sau khi cuộc chiến vừa bùng nổ,” Thủ Tướng Morawiecki nhấn mạnh.

Ông Volodymyr Zelensky, tổng thống Ukraine, gửi lời cảm ơn Ba Lan và tuyên bố “Đoàn kết, chúng ta sẽ thắng” trên Twitter.

Hôm Thứ Năm, Mỹ và Đức tuyên bố sẽ gửi các xe tăng chủ lực M1 Abrams và Leopard 2 cho Ukraine, một bước có thể làm biến chuyển tình hình cuộc chiến. (MPL) [qd]

### TRƯỞNG TÌNH BÁO UKRAINE: -PUTIN SẼ “CHẾT SỚM”



KYIV - Ông Kyrylo Budanov, người đang giữ chức Trưởng Tình Báo Quân Đội Ukraine, nói rằng Tổng Thống Nga đã bị ung thư từ lâu và sắp sửa qua đời, nhưng Ukraine sẽ chiến thắng trong cuộc chiến do Nga gây ra trước khi ông Putin chết.

Ông Budanov đã phát biểu như vậy trong một cuộc phỏng vấn dành cho đài ABC News của Hoa Kỳ hôm thứ Tư. Ông nói về Putin, “Ông ấy đã bị bệnh từ lâu; tôi tin chắc rằng ông ta bị bệnh ung thư. Tôi nghĩ rằng ông sẽ chết rất mau chóng. Tôi hy vọng là ông sẽ chết sớm.”

Trưởng Tình Báo Quân Đội Ukraine khẳng định rằng ông không nghĩ đến vấn đề Putin có thật sự bị bệnh hay không. Nhưng ông Budanov cho biết ông tin chắc tổng thống Nga bị ung thư. “Chúng tôi đã biết chuyện đó,” Budanov tuyên bố. (Ảnh chụp ông Kyrylo Budanov, Trưởng Ban Tình Báo Quân Đội Ukraine (bên trái), đang phát biểu trong một cuộc họp báo vào tháng 9, 2022 tại thủ đô Kyiv. Bên cạnh là Chánh Văn Phòng Tổng Thống Andrii Yermak. (Pavlo Bahmut/ Ukrinform/Future Publishing via Getty Images)

Khi được hỏi rằng có phải cơ quan tình báo quân đội Ukraine đã nhận được thông tin từ những

người tin thân cận ông Putin, ông Budanov trả lời, “Đúng vậy.”

Budanov tin rằng tổng thống Nga sẽ chết sau khi Ukraine thắng cuộc chiến với Nga, “cuộc chiến này phải kết thúc trước khi ông ta chết... Chúng tôi sẽ thắng trong năm 2023.”

Cũng theo ý kiến của ông Budanov, sau khi ông Putin qua đời, sẽ có một cuộc thay đổi quyền lực tại Nga, và “chúng ta không nên sợ hãi trước sự chuyển biến quyền lực tại Nga vì sự việc này chỉ mang lại sự tốt lành cho toàn thế giới.”

### CHUYỆN CŨ NHƯNG MỚI: NGƯỜI THỨ HAI THAM GIA BẮT CÓC ÔNG TRỊNH XUÂN THANH BỊ TÒA ÁN ĐỨC KẾT ÁN NĂM NĂM TÙ

Ngày 30/1, Tòa án Thượng thẩm Berlin kết án ông Lê Anh Tú, 32 tuổi, cư ngụ ở Praha (Cộng hoà Séc), với mức án năm tù vì tham gia cùng một nhóm mật vụ Việt Nam tiến hành bắt cóc cựu cán bộ dầu khí Trịnh Xuân Thanh ở Berlin hồi cuối tháng 7 năm 2017. Trịnh Xuân Thanh đang thụ án chung thân tại Việt Nam (ảnh dưới).

Từ Berlin, nhà báo tự do Hiếu Bá Linh đã tường thuật cho Đài Á Châu Tự Do (RFA) qua điện thoại bản tin như sau:

“Vụ xử này kéo dài ba tháng, hôm thứ Hai (30/1) vụ xử đã kết thúc. Tòa án đã kết án năm tù đối với bị cáo Lê Anh Tú về hai tội danh.

Tội danh thứ nhất là hoạt động gián điệp, tội danh thứ hai là tham gia vụ bắt cóc Trịnh Xuân Thanh - tức là tiếp tay trong vụ bắt cóc Trịnh Xuân Thanh.”

Ông Hiếu, người quan sát toàn bộ phiên tòa từ phòng xử án cho biết bên công tố trưng ra rất nhiều bằng chứng khẳng định bị cáo Lê Anh Tú tham gia vào vụ bắt cóc cựu Phó Chủ tịch tỉnh Hậu Giang.

Các bằng chứng cho thấy ông Tú là người theo dõi hành tung của ông Trịnh Xuân Thanh và người tình Đỗ Thị Minh Phương khi cô này tới Đức để cả hai gặp nhau, Tú cũng chính là tài xế đưa hai người vào Đại sứ quán Việt Nam ở thủ đô Berlin sau khi mật vụ Việt Nam bắt cóc họ.

Ông này cũng bị cho là người cầm lái một chiếc xe hơi khác cùng với một đoàn xe hộ tống chở hai người này từ Brno (Cộng hoà Séc) đến khách sạn Borik ở thủ đô Bratislava của Slovakia, nơi mà Bộ

trưởng Công an Việt Nam Tô Lâm cùng đoàn tùy tùng đón sẵn, ông Hiếu Bá Linh dẫn tin từ tòa nói.

“Khách sạn Borik là của Chính phủ Slovakia. Nơi đây phái đoàn Tô Lâm gặp Bộ Nội vụ Slovakia để nói chuyện. Thực ra cuộc nói chuyện này chỉ là dàn cảnh để đưa Trịnh Xuân Thanh về Việt Nam.

Tức là Tô Lâm mượn chuyên cơ của Slovakia để ra khỏi vùng Schengen bay tới Moscow (Nga-PV). Cuộc gặp gỡ với Bộ Nội vụ Slovakia nhằm đưa Trịnh Xuân Thanh ra khỏi vùng Schengen” - ông Hiếu Bá Linh giải thích.

Lê Anh Tú là bị cáo thứ hai bị tòa án Đức kết tội vì tham gia vụ bắt cóc đình đám, khiến quan hệ Việt Nam - Đức bị đóng băng trong một thời gian dài.

Người thứ nhất là ông Nguyễn Hải Long, bị kết án ba năm 10 tháng tù hồi năm 2018.

Ông Hiếu Bá Linh cho biết, ông Long nhận án nhẹ hơn vì đã nhận tội “có tham gia vụ bắt cóc Trịnh Xuân Thanh” đồng thời thừa nhận “làm việc cho cơ quan tình báo Việt Nam” và xin khoan hồng, trong khi Lê Anh Tú cùng luật sư chối tội.

“Trường hợp bị cáo Lê Anh Tú, ngay từ đầu toà đã gợi ý để nhận tội và toà cũng nói là sẽ xét mức án thấp hơn nếu nhận tội. Tuy nhiên, Lê Anh Tú không đồng ý nhận tội.”

Luật sư của Lê Anh Tú tại tòa cho rằng thân chủ của mình có tham gia vào vụ bắt cóc nhưng với vai trò thụ động vì là tài xế của Đào Quốc Oai, người đã thuê chiếc xe thứ hai cho Tú sử dụng trong vụ bắt cóc.

Tuy nhiên, bên công tố trưng ra bằng chứng về việc chính Tú liên lạc trực tiếp với Trung tướng Đường Minh Hưng, người từ Việt Nam sang Berlin để trực tiếp chỉ huy vụ bắt cóc.

Ông Hiếu Bá Linh cho rằng, mặc dù đến nay đã có hai người bị kết án vì bắt cóc cựu quan chức dầu khí, tuy nhiên rất khó để ông Trịnh Xuân Thanh được Nhà nước Việt Nam trả tự do và cho quay lại Đức.

Trong thời gian diễn ra phiên xét xử, theo ông Hiếu, toà có viết thư đề nghị Bộ Ngoại giao Đức cập nhật tình trạng của Trịnh Xuân Thanh ở Việt Nam thì được cơ quan này cho biết gần đây nhân viên ngoại giao của nước này ở Hà Nội đã được gặp riêng Trịnh Xuân Thanh bên lề một phiên toà mà cựu viên chức dầu khí này tham gia với tư cách nhân chứng.

“Bộ Ngoại giao cho biết là cho tới nay không có một dấu hiệu nào cho thấy Việt Nam sẽ thả Trịnh Xuân Thanh,” ông Hiếu Bá Linh nói.



Vào giữa tháng 11 năm ngoái, Thủ tướng Đức Olaf Scholz đề cập đến trường hợp ông Trịnh Xuân Thanh trong cuộc gặp với Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú Trọng và người đồng cấp Phạm Minh Chính ngay tại Hà Nội, tuy nhiên không đạt được kết quả gì.

Việc thả Trịnh Xuân Thanh khó xảy ra khi ông Trọng còn tại vị và Bộ trưởng Tô Lâm vẫn nắm Bộ Công an, ông Hiếu Bá Linh nhận định.

Phóng viên RFA gửi email tới luật sư riêng của Trịnh Xuân Thanh, bà Petra Isabel Schlagenhauf, để đề nghị bình luận về phiên toà, nhưng chưa nhận được phản hồi.

Sau chuyến thăm của Thủ tướng Đức tới Hà Nội, quan hệ ngoại giao Việt - Đức dường như đang được hồi phục. Tổng thống Đức Frank-Walter Steinmeier có kế hoạch thăm Việt Nam vào ngày 13/2 tới, tuy nhiên gần đây có thông tin chuyến thăm bị huỷ bỏ.

“Hồi đầu tháng 12, Tổng thống Đức lên lịch trình thăm Malaysia và Việt Nam.... Mới đây chuyến đi Việt Nam đã bị huỷ bỏ mặc dù Tổng thống Đức vẫn đi Malaysia. Phủ Tổng thống không cho biết lý do tại sao.”

Ông Hiếu Bá Linh cho biết truyền thông Đức không nhắc đến việc huỷ chuyến thăm này vốn dự kiến bắt đầu ngày 13/2.

Trong khi Việt Nam vẫn phủ nhận vụ bắt cóc và nói Trịnh Xuân Thanh tự nguyện về đầu thú, bằng việc kết án Lê Anh Tú, tòa án Đức một lần nữa khẳng định vụ bắt cóc là có thật và do cơ quan mật vụ Việt Nam tổ chức •



# TIN HOA KỲ

## HẠ VIỆN MỸ THÔNG QUA DỰ LUẬT HẠN CHẾ QUYỀN LỰC CỦA TỔNG THỐNG

**H**ôm thứ Sáu ngày 27 tháng 1, Hạ viện đã thông qua dự luật nhằm hạn chế khả năng Tổng thống trong việc xả kho dầu dự trữ khẩn cấp quốc gia - hành động nhắm thẳng vào Tổng thống Joe Biden sau khi ông liên tục rút dầu từ Kho Dự trữ Dầu mỏ chiến lược (SPR) để xử lý tình trạng tăng giá xăng vào năm ngoái.

Được Hạ viện thông qua với 221 phiếu thuận và 205 phiếu chống, dự luật yêu cầu chính phủ nếu muốn rút dầu khỏi SPR thì phải cân đối bằng việc xây dựng kế hoạch tăng tỷ lệ đất liên bang được cho thuê để khai thác dầu và khí đốt mới nhằm ngăn chặn nguy cơ “gián đoạn cung cấp năng lượng nghiêm trọng”.

Bộ trưởng Năng lượng Jennifer Granholm cho rằng dự luật này sẽ khiến cho việc sử dụng kho dự trữ xăng dầu trở nên khó khăn hơn trong những tình huống khẩn cấp, và cuối cùng có thể dẫn đến giá xăng tăng cao hơn trong những thời điểm cần rút dầu khỏi SPR.

Patrick De Haan, người đứng đầu bộ phận phân tích dầu mỏ tại GasBuddy, chỉ trích dự luật: “Về cơ bản, dự luật này đặt chính trị lên trên con người vì nó cản trở chính quyền tương lai phản ứng một cách chiến lược, trừ phi có một hành động khác xảy ra”.

Dự luật này khó có thể được Thượng viện thông qua và chính quyền Tổng thống Biden cũng đã tuyên bố sẽ phủ quyết dự luật này. Hoàng Mai (Việt Page News).

## TÌM THẤY THÊM NHIỀU TÀI LIỆU MẬT SAU KHI LỤC SOÁT NHÀ RIÊNG CỦA JB

Hôm thứ Bảy ngày 21 tháng 1, luật sư của Tổng thống Joe Biden cho biết các viên chức Bộ Tư pháp đã tìm thấy thêm 6 tài liệu được đánh dấu

mật tại nhà riêng của ông Biden ở thành phố Wilmington, tiểu bang Delaware.

Trước đó, ông Biden đã đồng ý cho Bộ Tư pháp tiến hành lục soát tư gia sau khi họ phát hiện 11 tài liệu mật trong các cuộc tìm kiếm trước đó.

Việc lục soát nhà riêng của Tổng thống Biden kéo dài khoảng 13 giờ, các luật sư của ông cũng có mặt tại đây để giám sát sự kiện này.

“Bộ Tư pháp có toàn quyền tiếp cận trong quá trình kiểm tra tại nhà riêng của Tổng thống Biden, bao gồm việc kiểm tra bản ghi chú viết tay, văn bản, giấy tờ, cặp tài liệu, kỷ vật, lịch trình làm việc trong nhiều thập kỷ qua. Cơ quan này đã thu giữ những giấy tờ có liên quan đến cuộc điều tra hiện tại, bao gồm 6 tài liệu được đánh dấu mật.”, Bob Bauer, luật sư của ông Joe Biden, cho biết.

Theo luật sư của Tổng thống Biden, một số tài liệu mới được tìm thấy là có nội dung từ hồi ông Biden còn làm việc tại Thượng viện, và số còn lại là trong thời gian ông còn giữ chức phó tổng thống. Kevin Le (Việt Page News).

## HÀNG LOẠT THƯỢNG NGHỊ SĨ DÂN CHỦ CHỈ TRÍCH J. BIDEN VÌ GIẦU TÀI LIỆU MẬT Ở NHÀ RIÊNG

Trong các cuộc phỏng vấn hôm mới đây, các nghị sĩ đảng Dân chủ đã bày tỏ sự lo ngại khi liên tiếp các cuộc điều tra và phát hiện tài liệu mật của Tổng thống Joe Biden gần đây. “Điều này không thể tồi tệ hơn được nữa.”, Thượng nghị sĩ Joe Manchin của Tây Virginia nói với báo giới.

“Tôi không nghĩ rằng... bất kỳ tài liệu mật nào nên ở nhà ai đó.”, thượng nghị sĩ Dân chủ Mark Kelly nói. Trong khi đó, Chủ tịch Tư pháp Thượng viện Dick Durbin cũng chỉ trích Tòa Bạch Ốc xử lý thông tin mật không hiệu quả.

Tuần trước, các điều tra viên của Bộ Tư pháp đã tìm thấy nhiều tài liệu mật trong cuộc khám xét kéo dài 13 giờ tại nhà của ông Joe Biden ở Wilmington, tiểu bang Delaware. Bên cạnh các tài liệu mật được tìm thấy vào tháng 11 và tháng 12, Tổng thống Biden có thể sẽ gặp không ít trở ngại nếu như tham gia tái tranh cử.

Khi được hỏi về những lời chỉ trích từ các thượng nghị sĩ đảng Dân chủ, người phát ngôn Tòa Bạch Ốc Ian Sams nói với các phóng viên vào hôm 23 tháng 1 rằng Tổng thống Biden đang “xử lý việc này theo cách đúng đắn”.

Đa số các nhà lập pháp Dân chủ đã từ chối so sánh vụ việc của ông Biden với cựu Tổng thống Donald Trump, người đang bị điều tra vì cất giấu các tài liệu mật về an ninh quốc gia tại khu nghỉ dưỡng Mar-a-Lago của ông ở Florida.

Ngoài những thành viên đảng Dân chủ chỉ trích Tổng thống Joe Biden, ông cũng được nhiều thành viên khác lên tiếng bảo vệ.

## ÔNG TRUMP TUYÊN BỐ CÓ THỂ GIẢI QUYẾT XUNG ĐỘT UKRAINE TRONG VÒNG 24 GIỜ



Hôm thứ Bảy ngày 28 tháng 1, cựu Tổng thống Donald Trump tuyên bố rằng có thể giải quyết tình hình chiến sự giữa Nga và Ukraine chỉ “trong vòng 24 giờ đồng hồ” nếu như ông tái đắc cử.

“Thậm chí bây giờ tôi có thể giải quyết cuộc xung đột tại Ukraine chỉ trong 24 giờ. Những điều đã xảy ra thật khủng khiếp. Những thành phố đó đã bị tàn phá.”, ông Trump tuyên bố trong chiến dịch vận động tranh cử ở thị trấn Salem, New Hampshire

Mặc dù không nói rõ sẽ giải quyết xung đột Nga - Ukraine như thế nào, nhưng cựu tổng thống cho rằng cuộc chiến không thể xảy ra nếu như ông còn lãnh đạo nước Mỹ.

Hồi tháng 3 năm 2022, ông Trump nói tính cách cá nhân của ông là yếu tố giúp Mỹ không sa vào chiến tranh và nước Mỹ hiện không có ai có khả năng đối thoại với Tổng thống Nga Vladimir Putin ngoài ông.

Ông Trump tuyên bố sẽ tham gia tranh cử tổng thống Mỹ vào năm 2024 và đang là một trong những lựa chọn hàng đầu của đảng Cộng hòa. Tuy nhiên, ông cũng sẽ gặp không ít khó khăn vì những vấn đề rắc rối và cũng có nhiều ứng viên tiềm năng khác như Thống đốc Florida Ron DeSantis. ( Long Pham (Việt Page News).

## NGƯỜI MỸ GỐC HOA Ở TEXAS PHẢN ĐỐI DỰ LUẬT CẤM HỌ MUA NHÀ, ĐẤT ĐAI

DALLAS, Texas (NV) - Người Mỹ gốc Hoa ở Bắc Texas đang phản đối hai dự luật của Thượng Viện tiểu bang cấm cư dân có gốc gác bốn quốc gia khác mua nhà cửa, đất đai ở Texas,

Hơn 250 người biểu tình kéo tới John F. Kennedy Memorial Plaza ở trung tâm Dallas để phản đối dự luật 147 và 552 của Thượng Viện vì cho rằng hai dự luật này mang tính kỳ thị.

Dự Luật 147, Thượng Nghị Sĩ Lois Kolkhorst (Cộng Hòa) đưa ra Tháng Mười Một, 2022, đề nghị cấm người gốc Trung Quốc, Nga, Bắc Hàn, và Iran mua nhà cửa, đất đai ở Texas.

Trong khi đó, Dự Luật 552 đề nghị cấm công ty nào có liên hệ với bốn quốc gia đó mua đất nông nghiệp.

“Tôi sẽ ký,” Thống Đốc Greg Abbott (Cộng Hòa) viết trên Twitter bày tỏ ủng hộ Dự Luật 147 hôm 15 Tháng Giêng. “Dự luật này tiếp theo đạo luật tôi từng ký, cấm những quốc gia đó đe dọa cơ sở hạ tầng của chúng ta.”

Bà Kolkhorst cho biết Dự Luật 147 nhằm giải quyết vấn đề an ninh quốc gia liên hệ với bốn nước nêu trên.

Sau khi ông Abbott lên tiếng ủng hộ dự luật, nhiều tổ chức, được cộng đồng người Mỹ gốc Hoa ở Texas hỗ trợ, công bố kế hoạch biểu tình ở hàng loạt thành phố lớn của tiểu bang.

Phát biểu trước người tham dự cuộc biểu tình, bà Maria Tu, nghị viên thành phố Plano, kêu gọi các nhà lập pháp ở Austin thay mặt cộng đồng người Mỹ gốc Hoa địa phương chống lại hai dự luật của Thượng Viện. Những giới chức dân cử khác



ở địa phương cũng tuyên bố họ phản đối hai dự luật này.

Hai dự luật này giống những đạo luật chống người Trung Quốc ở Mỹ trước đây, như “Chinese Exclusion Act” (đạo luật năm 1882 cấm người lao động Trung Quốc nhập cư Mỹ trong 10 năm) và “Alien Land Law” của California (đạo luật năm 1913 cấm di dân Á Châu sở hữu đất đai), theo ông Hailong Jin, chủ tịch DWF Chinese Alliance. Hai luật này nếu được thông qua sẽ tạo tiền lệ nguy hiểm, vì “những tiểu bang khác sẽ làm theo và nạn thù ghét người gốc Á Châu chắc chắn sẽ tăng lên ở đất nước này,” ông Jin cho biết. (Th.Long [qd]

## CỘNG HÒA LOẠI DÂN BIỂU DÂN CHỦ KHỎI ỦY BAN ĐẦY QUYỀN LỰC

WASHINGTON, DC (NV) - Phía Cộng Hòa hôm Thứ Năm, 2 Tháng Hai, bỏ phiếu loại Dân Biểu Ilhan Omar (Dân Chủ-Minnesota) khỏi ủy ban đầy quyền lực của Hạ Viện, dấu hiệu mới nhất cho thấy tình hình ngày càng căng thẳng giữa hai đảng ở Quốc Hội, theo NBC News.

Ban đầu, Dân Biểu Kevin McCarthy (Cộng Hòa-California), chủ tịch Hạ Viện, gặp vài dân biểu Cộng Hòa phản đối, nhưng tới Thứ Năm, ông cùng nhóm của ông thuyết phục được những người đó, và cuối cùng, 218 dân biểu Cộng Hòa bỏ phiếu ủng hộ nghị quyết lên án bà Omar về những phát ngôn mang tính bài Do Thái trước đây và loại bà khỏi Ủy Ban Ngoại Giao Hạ Viện.

Một dân biểu Cộng Hòa, ông Dave Joyce của Ohio, thành viên Ủy Ban Đạo Đức Hạ Viện, bỏ phiếu trắng.

Toàn bộ 211 dân biểu Dân Chủ bỏ phiếu ủng hộ bà Omar. Trước cuộc bỏ phiếu, nữ dân biểu 40 tuổi đọc bài diễn văn đầy cảm động và thách thức, làm nhiều đồng viện rớt nước mắt.

“Có người nghĩ rằng hễ ai là người nhập cư, là dân một số nơi nào đó trên thế giới hoặc có màu da nào đó, hoặc là người Hồi Giáo, người đó là kẻ tình nghi. Không phải vô tình mà thành viên đảng Cộng Hòa từng cáo buộc tổng thống da đen đầu tiên, ông Barack Obama, là người Hồi Giáo bí mật,” bà Omar nói.

“Đúng, tôi là người Hồi Giáo,” bà thêm. “Tôi là dân nhập cư, và đáng chú ý, là người Phi Châu. Có ai ngạc nhiên vì tôi đang bị công kích không? Có

ai ngạc nhiên vì chẳng hiểu sao tôi bị đánh giá là không có tư cách nói về chính sách ngoại giao Mỹ không? Hay vì họ xem tôi là tiếng nói mạnh mẽ cần phải bịt miệng không?”

Biện minh cho quyết định của họ, phía Cộng Hòa giải thích rằng những lời nói bài Do Thái của bà Omar cách đây mấy năm khiến bà không đủ tiêu chuẩn làm việc trong Ủy Ban Đối Ngoại. Năm 2019, bà Omar khiến cả đảng Dân Chủ lấn Cộng Hòa cũng như ông Benjamin Netanyahu, thủ tướng Israel, nổi giận khi bà viết trên Twitter rằng Ủy Ban Văn Đề Israel (AIPAC) và những người Do Thái tài trợ khác đang trả tiền cho chính khách để hậu thuẫn Israel. Bà viết: “Tất cả chỉ vì tiền thôi.”

Bà Omar cũng bị người cùng đảng Dân Chủ chỉ trích sau khi họ cho hay bà coi “Hoa Kỳ và Israel ngang hàng với Hamas và Taliban.”

“Làm sao người không được một trong những đồng minh quan trọng của chúng ta ưa thích có thể đại diện chính sách ngoại giao Hoa Kỳ trong Ủy Ban Ngoại Giao?” Dân Biểu Max Miller (Cộng Hòa-Ohio), người Do Thái từng là phụ tá Tòa Bạch Ốc thời Tổng Thống Donald Trump và là người đưa ra nghị quyết loại bà Omar, nói. “Và dựa trên lời nói kỳ thị Israel cũng như người Do Thái của bà ta, làm sao bà ta có thể là người đưa ra quyết định khách quan trong ủy ban?”

Đảng Dân Chủ và bà Omar cho rằng đảng Cộng Hòa loại bà để trả thù vụ hai dân biểu Cộng Hòa bị loại khỏi hai ủy ban Hạ Viện năm 2020 khi đảng Dân Chủ giữ thế đa số.

Đảng Cộng Hòa giành quyền kiểm soát Hạ Viện bằng tỉ lệ sát sao trong cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ Tháng Mười Một năm ngoái.

Bà Omar là dân Somalia tị nạn, tới Mỹ những năm 1990. Năm 2018, bà trở thành một trong những phụ nữ Hồi Giáo đầu tiên đắc cử vào Quốc Hội Mỹ. (Th.Long) [qd]

## 368 NGƯỜI BỊ BẮT Ở NAM CALIFORNIA TRONG CHIẾN DỊCH CHỐNG BUÔN NGƯỜI

LOS ANGELES, California (NV) - Nhóm đặc nhiệm chống buôn người gồm nhiều cơ quan khắp tiểu bang California bắt giữ 368 người và giải cứu 131 nạn nhân.Chiến Dịch Giành Lại và Xây Dựng Lại được thực hiện trong bảy ngày mới đây ở chín quận hạt khắp Nam California, như Los Angeles, Orange, và San Bernardino, ông Michel Moore,

cảnh sát trưởng Sở Cảnh Sát Los Angeles (LAPD), công bố trong buổi họp báo tại Elysian Park Academy của LAPD.

Nhiều cơ quan công lực khác nhau của liên bang, tiểu bang và địa phương tham gia chiến dịch này, như LAPD, Sở Cảnh Sát Los Angeles County (LASD) và Biên Lý Cuộc Los Angeles County.

“Nạn nhân được giải cứu trong chiến dịch này từ 13 tuổi 52 tuổi, trong đó có sáu thiếu niên,” ông Moore cho hay.

“Tuổi trung bình của hầu hết nạn nhân là khoảng 24-25, và điều tra viên của chúng tôi phối hợp chặt chẽ với những nhóm hỗ trợ nạn nhân để giúp họ thoát khỏi môi trường nguy hiểm tới tính mạng này.”

Cơ quan công lực bắt đầu điều tra sau khi nhìn thấy hàng loạt mẫu quảng cáo dịch vụ tình dục, và điều tra viên tối thiểu tiêm massage mà họ nghi có dính líu mại dâm. Trong số những người bị bắt, có kẻ mồi lái và khách mua dâm, theo ông Moore.

Ông Moore lưu ý rằng “ngày xưa,” nạn nhân của bọn buôn người thường bị cơ quan công lực coi là tội phạm hình sự, nhưng ngày nay, họ được coi là bị bọn tội phạm hình sự bóc lột - nhiều người trong số họ bị bắt cóc và giam giữ trái ý muốn.

Giới chức nhấn mạnh, mặc dù chiến dịch nêu trên chỉ diễn ra bảy ngày, nhưng cơ quan công lực ngày nào cũng cố gắng chống tệ nạn buôn người.

“Chúng tôi biết mại dâm là việc làm ăn béo bở khắp tiểu bang này cũng như khắp đất nước chúng ta,” ông Moore nói. “Đây là vết sẹo xấu mà rất thường tồn tại rành rành trên đất nước vĩ đại này.” (Th.Long) [qd]

## BÀ NIKKI SẮP LÀ ĐỐI THỦ TRANH CỬ TỔNG THỐNG VỚI ÔNG TRUMP

CHARLESTON - Bà Nikki Haley (ảnh bên), cựu Thống đốc South Carolina và từng là đại sứ của ông Donald Trump tại Liên Hiệp Quốc, đang chuẩn bị tuyên bố ứng cử tổng thống Hoa Kỳ tại Charleston, South Carolina, vào ngày 15 tháng 2.

Sự tuyên bố này sẽ đưa bà lên vị trí đảng viên Cộng Hòa đầu tiên chính thức thách thức ông Trump để giành được sự đề cử của Đảng Cộng Hòa năm 2024. Ông Trump đã công bố một cuộc vận động tái tranh cử tổng thống trong tháng 11 vừa qua.

Cha mẹ bà Haley là di dân từ Ấn Độ. Từ lâu bà đã nói rằng bà có nguyện vọng làm tổng thống.



Việc bà ra ứng cử cho thấy một dấu hiệu rõ ràng về sự suy yếu của ông Trump trong Đảng Cộng Hòa (GOP). Vào tháng 4 năm 2021, Haley từng tuyên bố bà sẽ không tranh cử nếu ông Trump tái tranh cử.

Một cuộc thăm dò của Đại Học Emerson từ ngày 19 tháng 1 đến ngày 21 tháng 1 cho thấy ông Trump là người có tiềm năng nhất năm 2024 trong Đảng Cộng Hòa, với tỷ lệ 55%. Đối thủ gần nhất, với tỷ lệ 29%, là Thống Đốc Ron DeSantis của Florida, người được xem là đối thủ mạnh nhất của Trump nếu ông tiếp tục cuộc chạy đua vào Tòa Bạch Ốc. Một số cuộc thăm dò khác cho thấy ông DeSantis dẫn trước Trump. Thống Đốc Florida đã vạch ra một con đường trong GOP như một giải pháp thay thế khả dĩ cho cựu tổng thống, theo đuổi một số chính sách của ông Trump vốn được những người bảo thủ ưa chuộng, nhưng không bị dính theo những bất lợi của Trump.

Cựu Phó Tổng Thống Mike Pence có tỉ lệ 6%, tiếp theo là bà Nikki Haley với 3% trong cuộc khảo sát. Các nhân vật khác được cho là có thể ứng cử gồm cựu Ngoại Trưởng Michael Pompeo và bà Thống Đốc Kristi Noem của South Dakota.

Ông Pompeo gần đây đã phát hành một cuốn hồi ký, thường là dấu hiệu một cuộc tranh cử tổng thống sắp xảy ra.

Trong một cuộc phỏng vấn với đài WIS-TV tại tiểu bang South Carolina mới đây, ông Trump đã nêu ra lời khẳng định trước đây của bà Haley rằng bà sẽ không ra tranh cử nếu ông ứng cử và nói rằng gần đây ông đã nói chuyện với bà vì bà muốn “ý kiến” của ông.

Và ông đã khuyên bà rằng “nếu lòng bạn muốn thì bạn phải làm.”

Bà Haley là đại sứ của Tổng Thống Donald Trump tại Liên Hiệp Quốc trong hai năm sau khi được bầu thống đốc South Carolina hai nhiệm kỳ.

Trong một bài phát biểu tại Thư Viện Tổng thống Ronald Reagan ở Simi Valley, California, vào mùa thu năm 2021, bà kêu gọi các đảng viên Cộng Hòa hãy trở lại các tiêu chuẩn của Reagan và thời kỳ tổng thống của ông.

Trong khi cố tổng thống Reagan bị coi là không đáng kể trong một số giới, bà nói, “Bác bỏ những bài học của Reagan không khác gì bác bỏ những bài học của Lincoln hay Washington.”

Bà nói nước Mỹ đang bị ảnh hưởng bởi một “căn bệnh nghi ngờ bản thân” và “có hại hơn bất kỳ loại virus nào.” Bà lên án lý thuyết chủng tộc đưa đến sự kỳ thị trong xã hội nhưng cũng công nhận rằng “những người sáng lập quốc gia không phải là thánh.”

## MỸ BẮN KHÍ CẦU DO THÁM TRUNG CỘNG NGOÀI KHỎI SOUTH CAROLINA

Chiếc bong bóng khổng lồ do thám của Trung Cộng từng bay trên bầu trời xuyên nội địa Hoa Kỳ trong nhiều ngày đã bị bắn rơi ngoài khơi South Carolina ở miền đông nước Mỹ.

Trong thông báo dành cho báo chí truyền thông, Bộ Trưởng Quốc Phòng Lloyd Austin nói rằng Tổng Thống Joe Biden đã ban lệnh “bắn rơi khí cầu khi sứ mạng này có thể hoàn thành mà không gây rủi ro cho người dân Hoa Kỳ sống trên đường bay của quả bong bóng.”

Ban đầu các viên chức cao cấp từng đề nghị không bắn rơi khí cầu trong lúc nó bay qua miền Trung nước Mỹ, vì việc bắn rơi đó có thể gây nguy hiểm cho người sống trên mặt đất. Đến sáng thứ Bảy 3/2, Tổng Thống Biden nói với báo chí rằng “chúng tôi sẽ giải quyết” chiếc bong bóng ấy.

Đến trưa thứ Bảy, Tổng Thống Biden có nhắc tới công tác bắn rơi bong bóng sau khi ông đáp phi cơ xuống Hagerstown, Maryland.

Ông cho biết, “Họ đã thành công trong việc bắn hạ nó, và tôi muốn khen ngợi các phi công của chúng ta đã làm được việc này. Chúng tôi sẽ tường trình thêm về vụ này sau.”

Ngoài các phi cơ, truyền thông Hoa Kỳ cũng ghi nhận sự tham gia của hai tàu Hải Quân trong đó có chiếc USS Carter Hall được trang bị với mây cần cẩu lớn dùng để trục vớt đồ vật trên biển. Hai

chiếc tàu đã hoạt động trong khu vực mà khí cầu bị bắn rơi xuống.

Trước khi sứ mạng được thực hiện trưa thứ Bảy, Cơ Quan Không Hành Liêng Bang đã phong tỏa



không phận, yêu cầu máy bay ngưng cất cánh và hạ cánh tại ba phi trường ở North và South Carolina. Các chuyến bay đã hoạt động trở lại sau khi bong bóng bị bắn hạ. (Hình chụp hỏa tiễn AIM-9 sử dụng để bắn hạ khí cầu bằng Raptor F-22).

Bộ Trưởng Austin cho biết sứ mạng bắn rơi khí cầu đã được thực hiện qua sự điều hợp với chính quyền Canada. Ông Austin nói, “Hành động cố ý và hợp pháp ngày hôm nay cho thấy Tổng Thống Biden và ban an ninh quốc gia của ông luôn đặt sự an toàn và an ninh của người dân lên hàng đầu trong khi đối phó hữu hiệu trước sự xâm phạm lãnh thổ không thể chấp nhận của Trung Quốc.”

Hôm thứ Sáu 2/2, các viên chức Trung Cộng đã phủ nhận sự việc khí cầu được dùng cho mục tiêu thám thính, nói rằng khí cầu là một thiết bị dân sự được dùng trong một cuộc nghiên cứu khoa học và bị gió thổi ra khỏi hành trình dự tính của nó.

Nghị Sĩ Chuck Schumer, một đảng viên Dân Chủ từ tiểu bang New York đang phục vụ trong Ủy Ban Tình Báo, đã ca ngợi cuộc hành quân qua những câu viết trên Twitter, nói rằng giờ đây Hoa Kỳ có thể “thu thập thiết bị và phân tích kỹ thuật” của Trung Cộng được sử dụng với khí cầu.

Trước đó, các viên chức quốc phòng từng cho biết một thiết bị do thám được gắn vào khí cầu có kích thước lớn bằng ba chiếc xe bus. Người dân tại tiểu bang Montana từng thấy khí cầu này hôm thứ Năm, đưa đến sự việc tin tức về nó trở thành

tin hàng đầu suốt mấy ngày qua.

Vì sự giải thích không minh bạch từ phía Bắc Kinh, Ngoại Trưởng Hoa Kỳ Antony Blinken đã hủy bỏ chuyến viếng thăm Trung Quốc đáng lý diễn ra cuối tuần này.

### ĐỘNG ĐẤT THỔ NHĨ KỲ VÀ SYRIA: SỐ NGƯỜI CHẾT LÊN HƠN 43,000

KAHRAMANMARAS, Thổ Nhĩ Kỳ (NV) - Số người chết do động đất ở Thổ Nhĩ Kỳ và Syria lên hơn 43,000 và có thể tăng thêm vì nhiều người vẫn còn bị kẹt dưới đống đổ nát giữa thời tiết lạnh giá, theo BBC hôm Thứ Sáu 17 Tháng Hai.



Tính tới Thứ Tư 15/2 giới chức Thổ Nhĩ Kỳ loan báo ít nhất 43,000 người chết và gần 50,000 người bị thương, con số này chắc chắn còn gia tăng vì chưa chính thức xác nhận được số nạn nhân mất tích.

Hôm Thứ Tư, ông Recep Tayyip Erdogan, tổng thống Thổ Nhĩ Kỳ, tới thị sát vùng thiên tai ở nước này giữa lúc người dân chỉ trích chính quyền phản ứng chậm chạp.



Người dân ở một số vùng bị ảnh hưởng nặng cho hay công tác cứu hộ chậm chạp khiến họ không có ai giúp đỡ bối rối đống đổ nát tìm người thân.

Biện minh cho công tác cứu hộ, Tổng Thống Erdogan nói không thể nào chuẩn bị cho thiên tai lớn như vậy. Ông Erdogan thừa nhận việc cứu hộ ban đầu gặp nhiều khó khăn, nhưng ông đổ lỗi cho đường sá và phi trường bị hư hại.

“Ban đầu, có nhiều vấn đề ở phi trường và trên đường, nhưng hôm nay, tình hình trở nên dễ dàng hơn và ngày mai còn dễ dàng hơn nữa,” ông Erdogan nói. “Chúng tôi huy động toàn bộ nhân lực, phương tiện,” ông thêm. “Chính quyền đang làm đúng nhiệm vụ.”

Ở Syria, nhóm nổi dậy White Helmet, đang dẫn đầu công tác cứu hộ ở những nơi do họ kiểm soát khu vực Tây Bắc, cho hay thời gian cứu người đang sắp hết.

Trận động đất 7.8 độ xảy ra trên khắp Thổ Nhĩ Kỳ và vùng Tây Bắc Syria hôm Thứ Hai, làm sập toàn bộ hàng ngàn tòa nhà. Đây là một trong những trận động đất mạnh nhất ở vùng này hơn 100 năm nay. Thảm họa động đất cộng với mùa đông lạnh giá làm hoàn cảnh hàng ngàn người bị thương hoặc vô gia cư thêm khổn khổ và cản trở nỗ lực tìm kiếm tìm người sống sót. (Th.Long) •

### Cõi chờ nhau?

Nhip chân chẳng trọn cùng nhau bước.  
Van ngả chỉ tìm dĩ vãng thôi.  
Lần cuối buông lời ta giãn biệt,  
Ngờ đâu một nẻo thành đôi nơi.

Khoảng cách không gian vừa đứt quãng  
Mỗi ngày xa vắng vạn ngày mong.  
Bao nhiêu dồn nén thành cô độc.  
Ta vẫn mình ta vẫn đợi trông.

Gặp lại giờ đây đâu đã bạc.  
Thời gian gậm nhấm mảnh đời son.  
Còn đâu tươi trẻ cho tròn kiếp.  
Xin gửi tình xưa những héo hon...

• Minh Nhã



# TIN VIỆT NAM

## BÁO CHÍ TRONG NƯỚC GỠ CÂU NÓI TRẦN TÌNH CỦA NGUYỄN XUÂN PHÚC VỀ VIỆT Á

**C**ựu Chủ Tịch Nước CHXHCNVN Nguyễn Xuân Phúc đã lên tiếng bảo vệ gia đình và người thân của mình trước vụ tai tiếng Việt Á nhưng phát biểu này sau đó đã bị gỡ ra khỏi các bản tin và đoạn video tường thuật của truyền thông cộng sản.

Trước đó, trong bản tin về buổi lễ bàn giao tại Phủ Chủ Tịch cho Quyền Chủ Tịch Nước Võ Thị Ánh Xuân vào chiều thứ Bảy, 4/2, Nguyễn Xuân Phúc được báo Tuổi Trẻ dẫn lời nói rằng gia đình và vợ con ông “không tư lợi, không tham nhũng liên quan đến Việt Á” và điều này “đã được Ủy Ban Kiểm Tra Trung Ương kết luận rõ ràng.” Ông Phúc bị ép buộc từ chức và rời khỏi Trung Ương Đảng ngay trước Tết Nguyên Đán với lý do được công bố là “chịu trách nhiệm chính trị với tư cách là người đứng đầu với các sai phạm của cấp dưới” trong vụ bê bối bộ xét nghiệm Covid-19 của công ty Việt Á.



(Ảnh: Nguyễn Xuân Phúc và Võ Thị Ánh Xuân trong buổi lễ bàn giao chức chủ tịch nước hôm thứ Bảy, 4 tháng 2, 2023. (VGP)

Trước đây, những tin đồn chưa được kiểm chứng rằng ông Phúc từ chức để đổi lấy việc vợ là bà

Trần Thị Nguyệt Thu, không bị truy tố. Bà Thu được cho là “trùm cuối” trong đại án tham nhũng lớn nhất ở Việt Nam trong thời gian qua vốn dính líu đến hàng loạt cán bộ cao cấp dưới nhiệm kỳ thủ tướng của ông Phúc.

Tuy nhiên, đến thứ Hai, ngày 6/2, phát biểu này của ông Phúc cũng như đoạn video đã biến mất khỏi các trang báo Việt Nam mà không rõ lý do.

Trong đoạn phát biểu vẫn còn được giữ lại, ông Phúc được báo Tuổi Trẻ dẫn lời nói là ông đã nêu vấn đề xin được từ nhiệm “một cách dứt khoát, rõ ràng” trong các cuộc họp của Bộ Chính Trị, các hội nghị Trung Ương Đảng bất thường và phiên họp bất thường của Quốc Hội.

“Trên cương vị Thủ tướng Chính phủ nhiệm kỳ 2016 - 2021, tôi chịu trách nhiệm chính trị của người đứng đầu khi có một số cán bộ vi phạm, khuyết điểm, gây hậu quả nghiêm trọng,” ông Phúc nói về lý do ông từ chức, ngầm ý bác bỏ thông tin rằng ông bị buộc phải ra đi do sự dính líu của người thân trong vụ Việt Á.

Ông Phúc lên chức Chủ tịch Nước hồi tháng 4 năm 2021 sau khi được Đại Hội Đảng lần thứ 13 hồi đầu năm 2021 chọn là một trong hai trưởng hợp đặc biệt được giữ lại trong Ban chấp hành Trung Ương dù đã quá tuổi cùng với Tổng Bí Thư Nguyễn Phú Trọng. Ông Phúc đã giữ chức chủ tịch gần 21 tháng.

Cũng tại buổi lễ bàn giao, bà Quyền Chủ tịch Nước Võ Thị Ánh Xuân đã phát biểu ca ngợi ông Phúc rằng ông “luôn tuyệt đối trung thành với Đảng” và ra đi vì “chịu trách nhiệm chính trị” chứ không phải vì gia đình tham nhũng.

## HAI DÂN BIỂU MỸ KÊU GỌI TRẢ TỰ DO CHO TÙ NHÂN HUỲNH THỰC VY

Tù nhân lương tâm Huỳnh Thục Vy, người đang thụ án tù 33 tháng về tội danh “xúc phạm quốc kỳ” tại Trại Giiam Gia Trung, được hai dân biểu liên bang Hoa Kỳ nhận bảo trợ và kêu gọi Cộng Sản Việt Nam trả tự do cho bà.

Ngày 31/1 tuần qua, Dân Biểu Gerald E. Connolly, thuộc đơn vị bầu cử số 11 của tiểu bang Virginia, đã gửi một bức thư tới Ngoại Trưởng Antony J. Blinken, hối thúc Chính Phủ Hoa Kỳ hành động để buộc Việt Nam trả tự do cho Huỳnh Thục Vy, người mà ông viết là một blogger độc lập, chuyên đưa các vấn đề nhân quyền, chính trị,

xã hội ở Việt Nam từ năm 2008 và đã bị giam giữ từ cuối năm 2021 chỉ vì thực thi những quyền con người căn bản của mình.

Trong cùng ngày, Dân Biểu Ro Khanna, thuộc đơn vị bầu cử số 17 của tiểu bang California, cũng viết trên Twitter với nội dung: “Tôi kêu gọi Chính phủ Việt Nam trả tự do cho nhà báo và người bảo vệ nhân quyền Huỳnh Thục Vy. Chính phủ Việt Nam và quản giáo phải chịu trách nhiệm trong việc đối xử đối với bà trong thời gian thụ án. Văn phòng của tôi sẽ tiếp tục theo dõi việc này một cách sát sao.”

Hai dân biểu liên bang Hoa Kỳ lên tiếng về trường hợp Huỳnh Thục Vy sau khi người phụ nữ có hai con nhỏ này bị đánh đập và khủng bố bởi tù hình sự trong Trại Giam Gia Trung đầu tháng 10 năm ngoái nhưng giám thị trại giam không có biện pháp gì để ngăn chặn bạo lực đối với bà.



Ông Huỳnh Trọng Hiếu, em bà Huỳnh Thục Vy, vừa mới vào Trại Giam Gia Trung hôm Chủ Nhật, 4/2, nói với Đài Á Châu Tự Do (RFA) về lá thư của hai dân biểu Hoa Kỳ: “Việc hai vị dân biểu Hoa Kỳ bảo trợ cho hồ sơ của Huỳnh Thục Vy thực sự là một tin tức rất đáng mừng. Chúng tôi mong đợi điều này từ lâu.

Kể từ khi chị Huỳnh Thục Vy bị bạo hành ở Trại Giam Gia Trung, chúng tôi kỳ vọng rằng dưới áp lực ngoại giao của Hoa Kỳ, phía Chính phủ Việt Nam và Trại Giam Gia Trung nói riêng, để cho Huỳnh Thục Vy được an toàn trong tù. Những hành vi bạo hành ngược đãi từ phía trại giam sẽ bị hạn chế.”

Huỳnh Thục Vy bị bắt và bị tuyên án năm 2018, vì từng lên tiếng chống Trung Cộng và chống Đảng Cộng Sản Việt Nam.

## HƠN 600 KÍ NGÀ VOI NHẬP LẬU



Hải quan và cảnh sát biển cửa khẩu cảng Đình Vũ đã tịch thu hơn 125 kg ngà voi nhập lậu vào hải cảng Hải Phòng. Họ kiểm tra một tòa chứa hàng hóa được khai báo là đựng sừng bò nuôi (Cow Horn), vận chuyển trên tàu Kota Lihat E184 nhập cảnh Cảng Lạch Huyện ngày 3 tháng 2 và phát hiện 42 khúc ngà voi với cân nặng tổng cộng 125 kg. Người nhận hàng đứng tên trên vận đơn là HDM Technical.

Đây là lần thứ hai ngà voi bị khám phá. Trước đó, người nhận hàng HDM này cũng đã nộp tờ khai xin nhập khẩu ngày 28 tháng 1 tại cửa khẩu Cảng Đình Vũ. Hàng hóa gồm một container vận chuyển trên tàu Xin Wen Zhou 147E, nhập cảnh cảng Lạch Huyện ngày 22/1.

Trên tờ khai, doanh nghiệp khai báo hàng hóa gồm một mục là “sừng bò nuôi” có tên khoa học bos taurus, không nằm trong danh mục cấm nhập khẩu (theo Công Ước CITES), dùng sản xuất đồ thủ công mỹ nghệ. Hàng đã qua sơ chế làm sạch và sấy khô, mới 100%, xuất xứ Nigeria Phi Châu.

Tuy nhiên, hải quan nghi container này chứa ngà voi, là mặt hàng cấm nhập cảng. Sau đó họ kiểm tra và phát hiện gần 490 kg ngà voi.

Như vậy hai lô hàng lậu đựng tổng cộng 615 kg ngà voi Phi Châu. Nhà chức trách nói rằng họ còn điều tra, chưa bắt ai trong vụ buôn lậu lớn này.

## SÀIGÒN THUỘC NHÓM THÀNH PHỐ LÚN

Một nghiên cứu do Viện quan sát Trái Đất Singapore, Đại học New Mexico, Viện Kỹ thuật Zurich và Phòng thí nghiệm phản lực NASA thực hiện cho thấy, các thành phố ở Đông Nam Á đang

có tốc độ sụt lún so với mực nước biển nhanh nhất thế giới.



Tại Đông Nam Á, Sài Gòn đang lún xuống với tốc độ 16.2 mm mỗi năm, gấp khoảng 4 lần so với thành phố Jakarta của Indonesia với tốc độ lún 4.4 mm/năm. Nguyên nhân chủ yếu là do việc khai thác nước ngầm.

Hiện nay, các thành phố ven biển Đông Nam Á đang đẩy nhanh quá trình đô thị hóa, dân số càng tăng thì nhu cầu khai thác nước ngầm càng lớn, điều này khiến hiện tượng đất nền sụt lún diễn ra nhanh hơn. Ngoài ra, việc nhiều tòa nhà cao tầng được xây dựng tại khu vực có nền đất yếu cũng làm sụt lún nhanh chóng.

Không chỉ vậy, quá trình biến đổi khí hậu như nhiều trận mưa lớn cực đoan, nước biển dâng cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến hiện tượng sụt lún đất.

Điều này có thể dẫn đến tình trạng ngập lụt xảy ra thường xuyên, trầm trọng và kéo dài hơn trong những năm tới, gây ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động kinh doanh, phá hoại tài sản và cơ sở hạ tầng.

Cheryl Tay - đồng tác giả nghiên cứu cho rằng: “Trường hợp đặc biệt, lũ lụt thường xuyên sẽ gây phá hoại đất nông nghiệp, ảnh hưởng tới đời sống của người dân, thậm chí là người dân phải chuyển đi nơi khác”. (Kevin Le - NewsVp)

### CÁ CHẾT BẤT THƯỜNG NỐI TRẮNG MẶT SUỐI DÀI 4 CÂY SỐ Ở THANH HÓA

THANH HÓA, Việt Nam (NV) - Xác cá chết nổi kéo dài khoảng 4 km ở suối Hòn Thành, xã Thanh Xuân, huyện Như Xuân, tỉnh Thanh Hóa, nghi do nguồn nước bị xả bẩn khiến người dân hoang mang, lo lắng.

Nói với báo VNExpress hôm 9 Tháng Hai, người dân thôn Thanh Thủy, tại xã địa phương cho biết từ Tết Nguyên Đán đến nay, cá tôm sinh sống tự nhiên trong suối Hòn Thành chết bất thường.

Xác nhiều loài thủy sản nổi trắng mặt nước, trôi dạt hoặc mắc vào cây bụi ven bờ, tập trung ở đập Hòn Thành - nơi dòng suối bị chặn lại để lấy nước tưới tiêu. Mặt suối Hòn Thành trước đây trong veo giờ có màu đen kịt, sủi bọt trắng, bốc mùi hôi tanh khủng khiếp, lội xuống nước còn bị mẩn ngứa khắp người.

“Qua phản ánh của người dân thôn Thanh Thủy, ủy ban xã Thanh Xuân tiến hành kiểm tra nguồn nước từ khu vực Xã Xăm xuống đập Hòn Thành Thủy có màu đen, mùi hôi tanh bốc lên làm nhiều các loại cá, tôm sinh sống ở đập chết, gây khó khăn trong dân, nghi ngờ do các trang trại chăn nuôi lợn tập trung giáp ranh với xã gây nên...,” Trịnh Ngọc Tuấn, phó chủ tịch xã Thanh Xuân, huyện Như Xuân, xác nhận.



Trong khi đó, ông Lê Hữu Đồng, phó Phòng Tài Nguyên và Môi Trường huyện Như Xuân, cho biết Ủy Ban Nhân Dân huyện đã cho lập đoàn kiểm tra, lấy mẫu nước gửi đi xét nghiệm, nhưng hiện chưa có kết quả.

Sinh sống cạnh suối Hòn Thành, ông Lương Văn Sơn, 46 tuổi, cho hay trước kia người dân trong thôn Thanh Thủy, xã Thanh Xuân, sử dụng nước suối để sinh hoạt, thường xuống suối đánh bắt cá tôm làm thức ăn. Giờ cá chết hết, nước cũng không thể sử dụng. Người dân cũng lo lắng không biết có thể dẫn nước suối để gieo cấy 15 hécta lúa Đông-Xuân hay không. “Cuộc sống của 89 gia đình với 420 nhân khẩu đang bị đảo lộn,” ông Lục Văn Toàn, trưởng thôn Thanh Thủy, nói và nghi ngờ nước ô nhiễm do hoạt động xả thải của trang trại phía thượng nguồn con suối.

“Tại khe núi đá vôi Cò Nóng, chúng tôi phát hiện có dòng nước màu đen kịt chảy liên tục ra suối. Núi đá này giáp ranh giữa thôn Thanh Thủy và thôn Hòn Tỉnh, xã Thanh Sơn,” ông Toàn cho biết thêm. (Tr.N) [qd]

## HAI PHÓ CHỦ TỊCH TỈNH BÌNH DƯƠNG CÙNG LÚC BỊ KỶ LUẬT



BÌNH DƯƠNG, Việt Nam (NV) - Hôm 8 Tháng Hai, ông Trần Lưu Quang, phó thủ tướng Việt Nam, đã ký các quyết định kỷ luật hai phó chủ tịch tỉnh Bình Dương là ông Mai Hùng Dũng (trái) và ông Nguyễn Lộc Hà (phải).

Theo báo VNEexpress, hai ông Dũng và Hà hiện là phó chủ tịch tỉnh Bình Dương nhiệm kỳ 2021-2026, bị kỷ luật khiển trách do “đã có vi phạm, khuyết điểm trong công tác,” và đã thi hành kỷ luật về đảng.

Ngoài ra, ông Nguyễn Hồng Chương, bí thư đảng ủy, giám đốc Sở Y Tế tỉnh Bình Dương, bị kỷ luật cảnh cáo.

Trước đó, hồi đầu Tháng Mười Hai năm ngoái, Ủy Ban Kiểm Tra Trung Ương đã khiển trách Ban Cán Sự Đảng Ủy Ban Nhân Dân tỉnh Bình Dương nhiệm kỳ 2021-2026 và các ông Mai Hùng Dũng, phó chủ tịch thường trực tỉnh; ông Nguyễn Lộc Hà, phó chủ tịch tỉnh; và ông Hà Văn Út, giám đốc Sở Tài Chính tỉnh Bình Dương.

Theo Ủy Ban Kiểm Tra Trung Ương, “trong lúc chính quyền và người dân tỉnh Bình Dương quyết liệt phòng, chống COVID-19, góp phần kiểm soát, đẩy lùi dịch bệnh, phục hồi, ổn định và phát triển kinh tế-xã hội, thì Ban Cán Sự Đảng Ủy Ban Nhân Dân tỉnh đã vi phạm quy chế làm việc; thiếu trách nhiệm, buông lỏng lãnh đạo, chỉ đạo để ủy ban tỉnh và một số tổ chức, cá nhân vi phạm quy định của đảng, pháp luật của nhà nước trong đấu thầu,

mua sắm sinh phẩm, hóa chất, vật tư y tế phục vụ công tác phòng, chống dịch.”

“Những vi phạm nêu trên có nguy cơ gây thiệt hại lớn ngân sách nhà nước, dư luận bất bình,” Ủy Ban Kiểm Tra Trung Ương kết luận.

Tuy các báo trong nước không nêu cụ thể sự việc, song hồi Tháng Mười Hai, 2021, Cơ Quan Điều Tra Bộ Công An xác định ông Nguyễn Thành Danh, giám đốc CDC Bình Dương, cùng các thuộc cấp đã nâng khống giá thiết bị y tế trong lúc đấu thầu, với ít nhất bốn quyết định phê duyệt cho công ty Việt Á trúng chỉ định thầu các gói bán mua vật tư y tế lên tới trên 40 tỷ đồng (gần \$1.7 triệu) gồm 72,000 kit xét nghiệm COVID-19 của công ty này và 10,000 kit do Mỹ sản xuất, để ăn chia tiền chênh lệch và nhận hối lộ. (Tr.N) [qd].

## VIỆT NAM 'ĐỘI SỐ' VỀ NHÀ VỆ SINH CÔNG CỘNG CHO DÂN VÀ DU KHÁCH

Một bài viết trên Nikkei Asia mới đây chỉ ra rằng hai thành phố lớn của Việt Nam xếp hạng gần chót trên tổng số 69 thành phố trên khắp thế giới về mật độ nhà vệ sinh trên mỗi km vuông.

Bài này có đoạn: “Đường phố của TP. HCM có mọi thứ mà du khách muốn: thức ăn ngon, lịch sử khắc sâu vào kiến trúc, nhịp sống địa phương sôi động... Tất cả mọi thứ, ngoại trừ nhà vệ sinh. Thành phố này, cùng với Hà Nội, là một trong những thành phố mà khách du lịch khó sử dụng nhà vệ sinh nhất trong kỳ nghỉ của họ”.

(LTS. Xin giữ nguyên văn chữ HCM trong những trường hợp “đẹp đẽ” ghi trong bản tin này!)

Cụ thể, trong bảng xếp hạng dựa trên số nhà vệ sinh công cộng có trên mỗi km vuông của QS Supplies, một công ty có trụ sở tại Anh, Hà Nội đứng vị trí 66 và cái thành phố bị đổi tên là HCM xếp 67/69 thành phố du lịch toàn cầu.

Thứ hạng này kém xa các thành phố trong khu vực Đông Nam Á như Kuala Lumpur của Malaysia đứng thứ 42 và Bangkok của Thái Lan ở vị trí 45.

Theo thống kê trên trang VOV, toàn TP.HCM chỉ có trên 200 nhà vệ sinh công cộng trên tổng dân số khoảng 10 triệu người. Năm 2016, TP.HCM triển khai đề án xây dựng 1.000 nhà vệ sinh công cộng trên địa bàn nhưng cho đến nay, đề án vẫn nằm trên giấy, lý do không có đất!

Trả lời BBC News Tiếng Việt, Roberto Romero, một du khách Tây Ban Nha cho biết: “Tôi sẽ không nói dối để nói về trải nghiệm của tôi với nhà vệ sinh công cộng ở Việt Nam là khá tệ. Tôi luôn cố gắng sử dụng nhà vệ sinh ở các quán bar hoặc nhà hàng vì chúng sạch sẽ tương đối hơn một chút.”

Bày tỏ sự yêu mến của mình, Romero tiết lộ anh đã đến Việt Nam nhiều lần, tổng thời gian lưu trú là hơn 5 tháng, nhưng vẫn mạnh dạn đánh giá các toilet ở đất nước này là một điểm trừ. Cá nhân anh đánh giá một số nhà vệ sinh mà anh từng sử dụng tại Việt Nam không được sạch sẽ cho lắm, và không phù hợp với người nước ngoài không biết ngồi xổm. “Vừa thiếu, vừa kém chất lượng”

“Ở TP.HCM, rất khó để tìm được một nhà vệ sinh công cộng. Tôi nhớ chỉ có 1-2 cái ở phố Bùi Viện, một nơi thu hút rất đông người nước ngoài.”

“Ở Hà Nội, nơi có những nhà vệ sinh công cộng tương đối cũng “ổn” nên tôi không có cảm giác nặng nề lắm.”

“Ở Đà Nẵng, ngay cạnh bãi biển thì các nhà vệ sinh hoàn toàn chẳng thân thiện gì với một anh chàng phương Tây như tôi cho lắm, vì là loại ngồi xổm, và tất nhiên là giấy vệ sinh không hề tồn tại.

So sánh các thành phố trên với Bangkok, một trong những điểm đến thường được đem lên bàn cân với du lịch Việt Nam vì có nhiều nét tương đồng, Romero nói anh có thể thấy sự khác biệt rõ ràng.

“Nhìn chung, ở Thái Lan họ sử dụng loại toilet ngồi bệt và sạch sẽ hơn, thậm chí một số nơi còn sử dụng toilet nhiều chức năng của Nhật và còn phát cả nhạc. Tuy nhiên, vẫn có một số nhà vệ sinh ở những địa điểm du lịch thậm chí còn bẩn và kém an toàn hơn so với Việt Nam nhưng vẫn có vẻ khá hơn trong vấn đề vệ sinh này.

Cũng nhắc đến Thái Lan, một người nước ngoài đang cư trú tại Việt Nam nói với BBC:

“Một lần sang Thái du lịch, tôi thấy trên thành bồn cầu in hình đôi dép khi bước vào một phòng trong toilet công cộng là tôi biết ngay người vừa sử dụng trước đó là người Việt Nam hoặc Trung Quốc! Nói thế có nghĩa là người này đã “chênh chê ngồi xổm ngay trên bồn cầu vì không dám ngồi bệt!”

“Tôi nghĩ Việt Nam nên có thêm nhiều nhà vệ sinh công cộng ngồi bệt được làm sạch liên tục, tôi sẵn sàng chi tiền để được sử dụng toilet sạch

sẽ,” Romero nói.

## CÁC ĐỊA DANH VIỆT NAM CHƯA ĐƯỢC PHƯƠNG TÂY ĐÁNH GIÁ CAO

Manila mới đây được đưa vào bảng xếp hạng hàng năm của Time Out về các thành phố tốt nhất trên thế giới, dựa trên cuộc khảo sát của họ với 20.000 cư dân trên toàn cầu.

Time Out Index 2022 cũng đã lựa chọn 53 thành phố tốt nhất trên thế giới và năm thành phố đứng đầu trong bảng xếp hạng là Edinburgh, Chicago, Medellín, Glasgow và Amsterdam.

Như vậy Scotland có tới hai địa danh trong nhóm 5 và Manila được xếp ở vị trí thứ 34 trong danh sách.

Các thành phố Đông Nam Á khác lọt vào danh sách là Kuala Lumpur (thứ 33), Singapore (thứ 44) và Bangkok (thứ 51).

Cùng thời điểm này, trong tháng 7, tạp chí Mỹ Time công bố bình chọn của họ về 50 địa danh thú vị, lạ và hay nhất thế giới.

Kerala và Ahmedabad của Ấn Độ nằm trong danh sách của Time, cùng với các đảo Setouchi và Kyushu của Nhật Bản.

Thủ đô Seoul của Hàn Quốc, cũng như tỉnh Bali của Indonesia và đảo Boracay ở miền trung Philippines cũng được Time chọn.

Time còn chọn Rạn san hô Great Barrier của Úc và thành phố cảng Fremantle cũng của Úc, và chọn cả Queenstown của New Zealand.

Đường mòn xuyên Bhutan và Con đường Tơ lụa lịch sử của Uzbekistan là hai địa danh còn lại thuộc châu Á mà Time đã bình chọn năm nay.

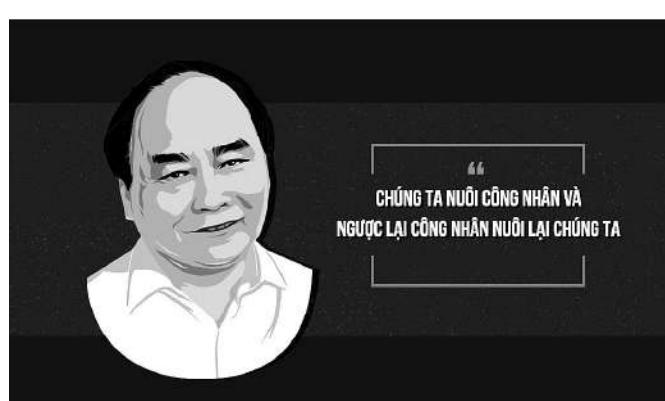
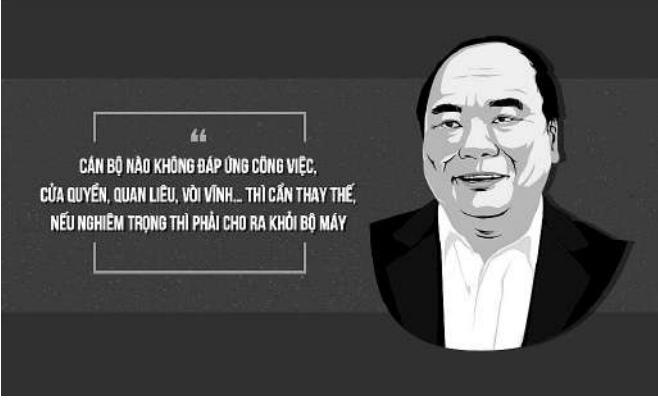
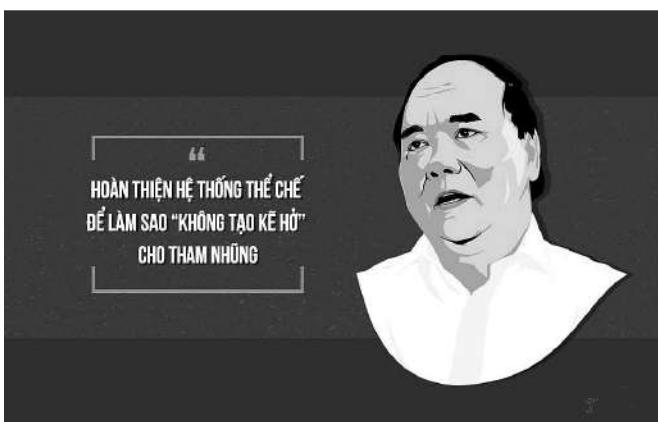
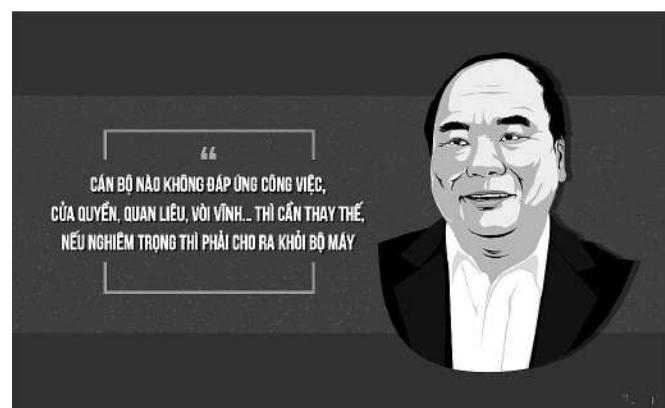
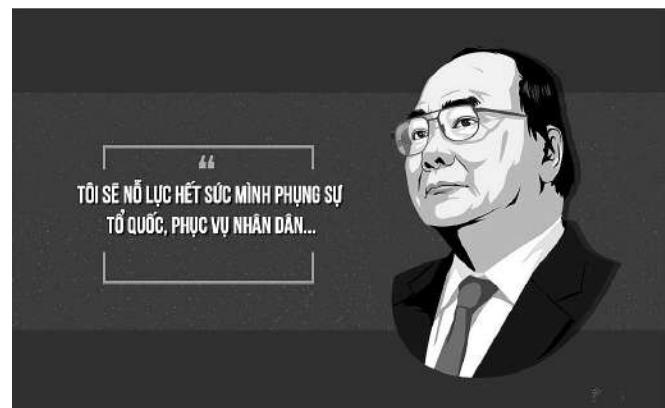
Cả hai bình chọn của Time Out và Time đều không đưa tên địa danh nào của Việt Nam và o.

Mặc dù đây chỉ là bình chọn của hai trang truyền thông tiếng Anh rất nhưng đây cũng là chỉ dấu rằng các địa danh của Việt Nam còn chưa được báo chí phương Tây quen thuộc hay đánh giá cao bằng nhiều nơi trong khu vực để chứng minh mình có đủ tầm vóc với thế giới bên ngoài •

Xin mời đọc và phổ biến  
**nguyệt san người việt illinois**  
ra mắt mỗi ngày đầu tháng

# Những câu nói của Nguyễn Xuân Phúc ĐÃ ĐI VÀO LÒNG... ĐẤT MẸ

- Kiều Hối – 4 Tỷ USD  
Mỗi năm Tết đến Xuân về  
Quê hương đất mẹ đề huề mong con!
- Thực tại bây giờ nếu cột điện ở Mỹ  
biết đi thì sẽ về Việt Nam!
- Đảng luôn tôn trọng ý kiến của nhân dân, nhưng dân chủ tào lao, đất nước sẽ loạn!
- Với sự phán đấu toàn diện như vậy, niềm tin của nhân dân vào Đảng, Nhà Nước càng được củng cố.
- Chúng ta lãnh đạo đất nước bằng nêu gương chứ không phải bằng quyền lực.





## NĂM MỚI, LUẬT MỚI

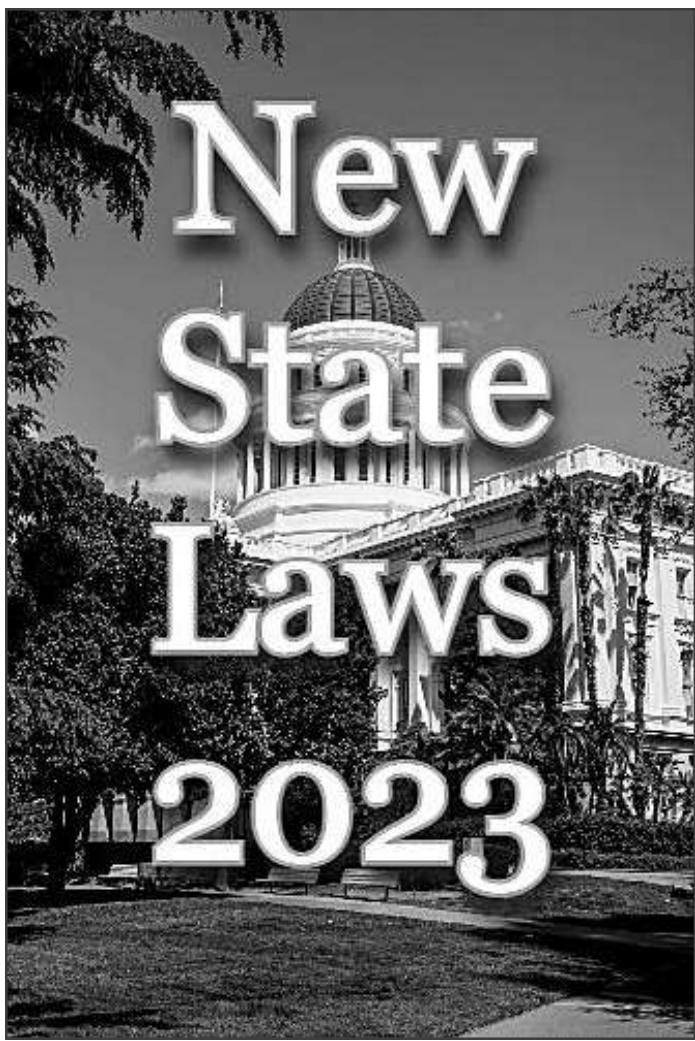
Tiểu bang Illinois có tổng cộng 187 bộ luật vừa được thông qua và sẽ có hiệu lực kể từ ngày đầu năm 2023 và những năm sau đó.

Dưới đây là một số luật điển hình:

- Kể từ niên học mới 2023-24, các thành viên trong Hội đồng quản trị ở các trường học trong

Illinois phải trải qua nhiều khóa huấn luyện khác nhau như: lãnh đạo, phát triển chuyên nghiệp, giám sát và trách nhiệm về tài chính, và một số hướng dẫn đặc biệt khác.

- Chính quyền tiểu bang phải thành lập một đường dây nóng “Safe2Help” dành riêng cho học



sinh, nhân viên trường hay các thành viên trong cộng đồng có phương tiện mật báo với giới hữu trách về những học sinh hay nhân viên trường biểu lộ hành động có thể gây nguy hại cho người khác hoặc cho chính mình (self-harm).

- Kể từ khóa học 2025-26, Bộ Giáo dục tiểu bang phải thành lập chương trình khuyến khích và trợ giúp học sinh trung học muốn theo đuổi ngành nghề trong lĩnh vực hướng dẫn những người bị khuyết tật về trí tuệ hay chậm phát triển.

- Trong các chương trình bảo vệ sức khỏe cho học sinh, cần phải bổ túc thêm việc hướng dẫn học sinh hiểu biết về “sức khỏe tinh thần” (mental health) và nên làm gì nếu cần sự giúp đỡ chữa trị. Giáo dục về sức khỏe tinh thần phải là một phần nằm trong chương trình học thường niên.

- Ban Quản trị ở các trường đại học công lập phải thiết lập chương trình hướng dẫn sinh viên về các quyền lợi mình có thể nhận được cùng

những cách thức nộp đơn xin. Trường đồng thời phải có hệ thống thu nhận và giải quyết những thắc mắc hay khiếu nại về những quyền lợi trong chương trình này.

- Nếu chạy xe quá tốc độ 20 mph trong khu vực trường học hay bất tuân bảng hiệu “STOP” của các xe chở học sinh, ngoài việc bị phạt nặng còn bị bắt phải tinh nguyện làm những dịch vụ cho cộng đồng.



- Cứ mỗi 5 năm, hệ thống trường Trung học Công lập tại Chicago phải duyệt xét lại ranh giới các khu phận học đường cùng các phương tiện và thời gian đi đến trường của học sinh ở mỗi vùng.

- Trong chương trình học, ngoài việc hướng dẫn học sinh các cấp về sự an toàn giao thông và tác hại của rượu, cần phải dạy cho học sinh biết thêm về những an toàn chung quanh khu vực trường kể cả việc lưu trữ súng ống trong nhà.

- Nhà trường đồng ý cho các học sinh từ trung cấp trở lên được phép nghỉ học một ngày nếu có ghi danh tham gia vào các hoạt động dân sự do chính quyền địa phương hay các cơ quan bất vụ lợi tổ chức cho cộng đồng, bao gồm các dịp lễ hội về giáo dục, văn hóa hay nghệ thuật.

- Sau kỳ bầu cử tổng thể vào tháng 11 năm 2022, có hơn 50% tổng số cử tri đã bầu chấp thuận một luật mới nhằm tăng cường việc bảo vệ quyền lợi và quyền tự do thành lập công đoàn của các công nhân viên trong bang Illinois. Đồng thời công đoàn có quyền yêu cầu thương lượng với công ty

về những quyền lợi thỏa đáng.

- Trong trường hợp bị cướp xe hoặc xe bị đánh cắp, chủ nhân không phải chịu trách nhiệm nộp phạt nếu xe bị cho giấy phạt như chạy quá tốc độ giới hạn hay tội đậu xe bừa bãi.

- Nếu trong phòng giám nghiệm tử thi có xác chết chưa được nhận dạng trong vòng 72 giờ thì nhân viên phải thông báo cho cơ quan FBI biết hâu kíp thời điều tra tên tuổi của nạn nhân.

- Nếu một sản phụ bị xẩy thai hay gặp phải những ảnh hưởng không tốt cho bào thai sẽ được phép xin tạm thời nghỉ việc không ăn lương tối đa là 10 ngày mà không lo bị mất việc.

- Cấm sử dụng những loại bao tay chế biến từ loại cao su “latex” ở những nơi nấu nướng thức ăn hoặc ở các nơi cung cấp dịch vụ cấp cứu cho bệnh nhân h้า tránh việc nạn nhân có thể bị dị ứng với loại cao su này.

- Nếu một cư dân Illinois là nạn nhân của bạo lực trong gia đình (domestic violence) hay từ một ai đó sẽ được quyền báo mật và nộp đơn yêu cầu được bảo vệ.

Để tránh gây tổn hại cho nạn nhân, việc báo mật và điền đơn có thể được thực hiện qua mạng internet hay gửi qua email.

- Để tăng cường luật chống kỳ thị về giới tính và chủng tộc, thêm vào là việc cấm kỳ thị những người có các loại tóc hoặc kiểu tóc khác thường vì tộc giống, vì đạo giáo, hay nhuộm theo màu sở thích, v.v., luật chống các hành vi kỳ thị một người chỉ vì họ có một mái tóc khác lạ.

- Để giúp bảo vệ sức khỏe của phụ nữ, một luật mới đòi hỏi các hãng bảo hiểm phải chi trả cho các dịch vụ điều trị liên quan đến các bệnh như loãng xương (osteoporosis) hay phải cắt bỏ tử cung (hysterectomy) hoặc làm giảm bộ ngực quá kích thước.

- Một lực lượng đặc nhiệm được thành lập để thu thập và xét nghiệm những sự kiện bạo lực gây ra cho giới phụ nữ kể cả những trường hợp bị mất

tích hoặc sát hại. Kết quả thu được sẽ dùng cho việc đặt ra luật pháp để trừng trị hoặc cung cấp những biện pháp ngăn ngừa.



- Đạo luật mới “SAFE-T Act” hủy bỏ việc buộc các nghi can phải nộp tiền thế chân để được tại ngoại trong lúc chờ h้า tòa.

Luật này giúp các nghi can phạm tội nhẹ nhưng không có tiền thế chân được phép tại ngoại, đồng thời để giảm bớt số lượng người và sự tốn kém ở các trại tạm giam.

Hiện có 65 quận trong Illinois chống đối và đệ đơn kiện đạo luật này. Hôm 29/12, ông chánh án Thomas Cunningham ở Kankakee cho rằng luật này vi phạm hiến pháp Illinois và đã ra quyết định ngăn chặn việc ứng dụng luật mới ở 65 quận nêu trên. Tuy nhiên, tất cả các quận còn lại vẫn phải tuân hành.

Ngoài ra, kể từ năm 2025, luật này còn buộc các cảnh sát viên trên toàn tiểu bang phải mang máy thu hình trước ngực khi hành sự, cần được huấn luyện kỹ càng hơn trong việc sử dụng vũ khí và bạo lực áp chế tội phạm.

- Nếu mua xe mới được sản xuất ngay tại Illinois, chủ nhân sẽ được giảm lệ phí ghi danh cho xe (registration fees). Ngoài ra, nếu chủ xe thuộc diện cao niên trên 55 tuổi, lệ phí registration được giảm từ \$24 xuống còn \$10.

- Nếu một quân nhân ở Illinois qua đời trong lúc đang làm nghĩa vụ cho đất nước hay cho tiểu bang, người thân trong gia đình sẽ được đón nhận một lá cờ danh dự của tiểu bang Illinois ban tặng.

- Tất cả các cơ quan chính quyền ở Illinois phải đặt ra kế hoạch ưu tiên thiết lập hợp đồng với các hãng tư nhân cung cấp thực phẩm sử dụng những bao gói, hộp đựng và muỗng nĩa có thể được tái chế (recycle) sau khi sử dụng. Tuy nhiên giá cả không thể vượt quá 5% giá tiền của những loại plastic thường dùng.

- Kể từ đầu năm 2023, ngoại trừ những hệ thống điện tử báo động cháy đặc biệt (fire alarm systems), tất cả các bộ máy dò khói (smoke detectors) đơn lẻ riêng biệt phải được trang bị hay áp đặt một loại pin (battery) cố định và chạy suốt 10 năm mà không cần phải thay bin.

Sau 90 ngày kể từ ngày ban hành luật, những cư gia không có máy dò khói đúng luật sẽ bị phạt mỗi tháng \$100 cho tới khi nào thay loại mới, và tổng số tiền phạt có thể lên tới \$1,500 đô la tối đa.

- Kể từ ngày 1-7-2025, các trường học từ lớp 6 đến lớp 12 cần phải thành lập chương trình giáo dục chuyển tiếp nhằm giúp học sinh thông hiểu về kỹ thuật và nghề nghiệp để chuẩn bị cho tương lai.

Tạo cơ hội cho học sinh khám phá những năng khiếu mới hầu đáp ứng những nhu cầu trong xã hội.



- "Rắn Sữa Phương Đông" (the Eastern Milksnake) được chọn là một loại rắn biểu tượng của Illinois vì loại rắn này (hình trên) sống trong hang hốc ở khắp nơi trên mảnh đất Illinois, từ cách đồng, hốc núi, rừng rú, đến sông rạch, có khoang màu trắng và toàn thân đỏ ối •

## NHÀ KHOA HỌC VĨ ĐẠI

Kể từ khi đại dịch Covid-19 lan tràn khắp thế giới, đã có hơn 660 triệu người bị nhiễm, và 7 triệu người đã tử vong. Sở dĩ chúng ta có được sự bình an cho đến ngày hôm nay, một phần nhờ vào sự cống hiến vĩ đại của nữ khoa học gia Katalin Karikó.



**Katalin Karikó**



**Drew Weissman**

Dr. Katalin Karikó 67 tuổi, người gốc Hungary đến định cư ở Hoa Kỳ vào độ tuổi 20. Sau khi lấy bằng tiến sĩ, Dr. Karikó gần như hiến trọn sự nghiệp của mình vào việc nghiên cứu và phát minh cách thức sử dụng mRNA (messenger RNA) để phòng chống các loại vi khuẩn kể cả Covid-19. Đây là cách thức điều chế thuốc chủng ngừa hiệu quả và nhanh chóng nhất trong lịch sử sáng chế vaccines. mRNA hiện là nền tảng của hai loại thuốc ngừa Covid-19 rất tuyệt vời của hãng Pfizer và Moderna.

Để đạt được thành công của hôm nay, Dr. Karikó đã phải trải qua nhiều gian nan và thử thách trong suốt nhiều năm nghiên cứu. Bà gặp rất nhiều khó khăn trong việc thuyết phục giới khoa học đặt niềm tin vào lý thuyết của mình. Vì không nhận được sự hỗ trợ, bà cùng người chồng phải sống khá vất vả với đồng lương tạm bợ chỉ để được tiếp tục nghiên cứu trong phòng thí nghiệm. Nhờ vào sự tin tưởng và hợp tác của Dr. Drew Weissman, người đã nhận bà vào làm việc trong phòng thí nghiệm, hai nhà khoa học này đã thực hiện thành công việc sử dụng mRNA. Trong tương lai, mRNA sẽ còn được dùng để phòng chống nhiều loại vi khuẩn độc hại khác kể cả ngừa ung thư. Một thành tựu vĩ đại cống hiến cho nhân loại và đã cứu sinh mạng của hàng triệu người.

Xin cảm ơn công đức lớn lao này! •

# Tạp Ghi của Nhà Văn Quá Cố HUY PHƯƠNG

(Trong tình thân hữu, để tưởng nhớ nhà văn quá cố Huy Phương với những tạp ghi giá trị của ông, chúng tôi vẫn duy trì trang báo này trích từ những tác phẩm để đời của ông đã dành tặng cho chúng ta lúc sinh tiền)



**DỊ ỨNG**  
*chữ Nghĩa*

Tôi đồng ý với nhiều người đã cho rằng không có ngôn ngữ Việt Cộng, ngôn ngữ miền Nam mà chỉ có ngôn ngữ Việt Nam và ngôn ngữ phát triển, đa dạng hóa theo thời gian.

Là một người sinh ra và lớn lên, sống ở miền Nam ít nhất là nửa thế kỷ, tôi cảm thấy hụt hẫng và cảm thấy dị ứng với thứ ngôn ngữ hôm nay, nói rõ là thứ ngôn ngữ phát sinh ra từ sau ngày đại họa, khi mà Việt Cộng cai trị toàn bộ đất nước Việt Nam Cộng Hòa.

Không phải dị ứng với chữ nghĩa, mà tôi còn dị ứng với giọng nói của Hà Nội bây giờ, nó khác xa với Hà Nội thanh lịch của bốn mươi năm về trước.

Làm sao tôi quên được giọng nói của đài phát thanh Hà Nội, “thủ đô của nước Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa” mà mỗi tối, tôi vẫn thường phải nghe cái giọng the thé của cô xướng ngôn viên qua chiếc loa rè treo ở cái chòi gác đầu trại, những đêm rét buốt ở trong những trại tù Hoàng Liên Sơn. Giọng nói đó còn theo đuổi, ám ảnh tôi cho đến ngày hôm nay.

Từ ngày bị anh em “ngoài ta” thống trị, ngoài những tiếng “ngụy ngôn” xảo trá như “cách mạng, giải phóng, học tập cải tạo, ngụy quân, ngụy quyền...” chúng ta thấy cả một rừng chữ nghĩa đảo lộn trong một xã hội điên đảo. Dân Sài Gòn đã nhìn tận mắt loại chữ nghĩa quái đản, sản phẩm của chế độ mới như “xưởng đẻ,” “cửa hàng thịt phụ nữ,” “nhà đái nam, nhà đái nữ...”

Cũng không phải vì lý do chính trị mà tôi ghét nó, hoặc có định kiến, kiểu “ghét ai ghét cả tông nhân họ hàng,” nhưng tôi ghét cái thứ ngôn ngữ tùy tiện, vô nghĩa và lai căng hay bắt chước Tàu một cách hoàn toàn vô ý thức và thiếu khôn ngoan!

Trước khi đi quá xa, và để cho độc giả khỏi quên, tôi xin nói ngay vào lối nói kiểu Tàu của người trong nước bây giờ. Chúng ta

vẫn nghe những tiếng lạ tai từ khi nón cối dép râu “tiến về Sài Gòn,” thứ ngôn ngữ đặc sệt Tàu, mà chúng ta chưa hề nghe, chưa biết dùng nhưng cuối cùng cũng phải dùng, phải nghe nếu không sợ bị lạc đường. Đó là những tiếng hộ khẩu, hộ lý, hải quan, xuất khẩu, trợ lý, thủ trưởng, đăng ký, đường cao tốc, vô tư, bức xúc, bảo vệ, cơ địa, xử lý, khẩn trương, triều cường, giải phóng mặt bằng, quân hàm, sư trưởng... khác xa những gì mà chúng ta đã dùng thời trước!

Cái thì quá Hán, nhưng có cái thì quá nôm na. Thủ Ôn Lục Chiến thì gọi là “Lính Thủ Ôn Đánh Bộ,” Bạch Ốc là “Nhà Trắng,” trực thăng là “máy bay lên thẳng,” tài xế thì gọi là “lái xe,” đại tiện hay tiểu tiện thì gọi là “ia, ái”... có khi nửa nôm nửa hán như “cán bộ gái,” có khi thô bỉ như “giường cứng- giường mềm,” có lúc ngổ ngǎn và vô nghĩa như “làm gái!”

Nếu chữ nghiêm trang, nghiêm chỉnh của chúng ta để

nói về một thái độ, một nhân dáng thì vì sao trong nước lại dùng chữ nghiêm túc (nghĩa của nó là đứng yên - toàn thể túc lập!) Nếu chữ “liên lạc” của chúng ta dùng trong nghĩa trao đổi, thông tin thì cũng với nghĩa đó, họ dùng chữ “liên hệ,” như trong nghĩa nó có nghĩa trói buộc với nhau như gia tộc, con cái, họ hàng. Vì chúng ta đâu cần phải “liên hệ” qua điện thoại với một công ty khi chỉ cần mua một món hàng.

Có những địa hạt, việc dùng chữ nghĩa quá tùy tiện và ngu dốt, một cách “nói chữ” như chữ “xử lý” bị lợi dụng một cách nặng nề và không cần thiết như nói “xử lý cá xong” thì đến “xử lý” rau. Thay vì nói đơn giản “một con bọ xít” thì họ nói “một cá thể bọ xít,” thay vì nói “đi dạy học tại trường X.” thì người ta nói “nhận công tác giảng dạy...”

Nói chung là người ta thích dùng “đại ngôn” cho nó oai, ra điệu chữ nghĩa, như ông bà ta có câu: “dốt thì hay nói chữ,” quảng cáo cho mấy cái bồn rửa nhà cầu, người ta cũng dùng đến tiếng “hoành tráng.”

Ba chữ “dòng, luồng và chùm” bị lạm dụng và gán ép một cách ngây ngô như: - “Dòng kem dưỡng da;” - “Luồng tư duy, luồng thông tin, luồng văn hóa, khám bệnh ngoài luồng;” - “Chùm ảnh, chùm thơ...”

Trong nước bây giờ thích nói chữ, Tây hay Tàu hơn là thuần Việt: Anh “nude” hơn là ảnh khỏa thân , “VIP” hơn là nhân vật quan trọng , “logic” là lý luận, “tuổi teen” hơn là tuổi thiếu niên, “ô tô” thay vì xe hơi, “nội y” thay vì áo quần lót , “sở hữu” hơn là có , “khẩn trương” thay vì nhanh lén.

Nếu vì trời sương mù mà trên xa lộ nhiều chiếc xe hơi đụng nhau dây chuyền (xe nọ đụng đít xe kia) thì vì sao họ dùng chữ “đụng liên hoàn,” cho ra Tàu, trong khi chữ liên hoàn còn có nghĩa “trở lại” như thơ liên hoàn là bài thơ mà câu cuối lặp lại câu đầu tiên. Cái xe đầu tiên bị đụng không thể nào đụng lại cái xe cuối cùng trên đường!

Trong khi chúng ta dùng chữ máy thu thanh (radio[bacaytruc.com]) thì Cộng Sản dùng chữ “đài,” chữ này chỉ có thể dùng để chỉ nơi phát thanh, như đài phát thanh Hà Nội. Cũng với lối nói tắt này, đôi khi vô nghĩa, nhưng theo thói quen ở trong nước, người ta vẫn hiểu, như vừa “xuất viện” là mới ở bệnh viện (nhà thương) ra, “nhập viện” là vào nhà thương. Nếu nói “điện” thì phải hiểu nghĩa là điện thoại. Thu phí là thu lệ phí!

Cộng Sản lấy tên Hồ Chí Minh đặt thay cho Sài Gòn có nhiều điều bất tiện và bất kính, vì người ta không thể nói: “Tôi đi... Hồ Chí Minh,” hay “Hồ Chí Minh bây giờ nạn cướp bóc tràn lan” mà phải dùng nguyên câu “thành phố Hồ Chí Minh.” Vì cái tên quá dài, nên bây giờ người

Cần Thơ đi Sài Gòn thì chỉ cần nói là “lên thành phố!” là người ta đã hiểu.

Cố lốn láo như Phùng Quang Thanh, lên tới đại tướng mà còn mở miệng nói, “Không phong tướng, anh em tâm tư!” thì “chị em ta” cũng có thể nói, “Chị làm em cũng tâm trạng theo chị!” hay “con ấy... cực kỳ!” Danh từ, động từ, tĩnh từ, trạng từ... cứ loạn cả lên, toàn là những thứ “lóng ngóng” và “loạn ngông” một cách rất “bất quy tắc!”

Thời trước đi học, mà viết, làm luận văn, nói lối này thì chắc chắn là bị thầy, cô giáo sổ...toẹt! Và thời nay nếu bỏ nước ra đi khá lâu, về thăm lại quê hương nên có một người đi theo để thông dịch.

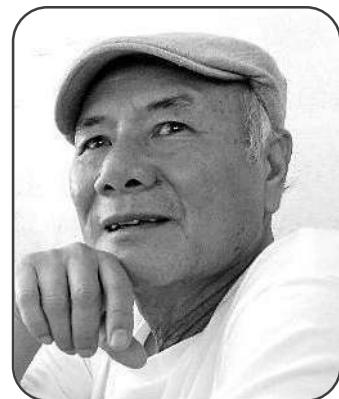
**N**ói chuyện chữ nghĩa thời nay, thì phải viết thành một cuốn từ điển dày nghìn trang. Tôi không có tham vọng làm một cuộc nghiên cứu hay thống kê mà chỉ ghi... tạp một vài chuyện mua vui. Nhưng chúng ta cũng nên cẩn thận, đừng ngộ nhận, khi có những tiếng ít nghe,





## Sổ Tay của Nhà Văn TƯỞNG NĂNG TIẾN

# Nguyễn Duy Kiên



Vài hôm trước, trước khi “tòan dân nô nức” kỷ niệm Ngày Giải Phóng Thủ Đô (lần thứ 68) nhà thơ Hoàng Hưng đã viết một câu ngắn ngắt (và hơi khó hiểu) trên trang FB của ông: “Sắp đến ngày 10/10 ! Biết bao người con tinh hoa của Hà Nội vui mừng đón ngày ấy rồi tan nát cả đời sau ngày ấy huhu...”

Mà chả riêng gì ông nhà thơ mà còn nhiều “nhà” khác (nhà báo, nhà văn, nhà bình luận thời sự...) cũng đã từng trải qua cái tâm tư “hu hu” tương tự :

- Lê Phú Khải : “Ngày vui ngắn chẳng tày gang”, không khí hồn hởi vui tươi sau chiến thắng Điện Biên Phủ, sau hòa bình lập lại 1954 ở Hà Nội cũng như toàn miền Bắc mau chóng nhường chỗ cho những ngày ám đạm, u ám của những cuộc 38 đấu tranh giai cấp, của cải cách ruộng đất, dư cải tạo tư sản, đấu tố bọn “Nhân văn Giai phẩm.”

- Nguyễn Văn Luận: “Đỗ Mười về tiếp thu Hải phòng nói rằng

các nhà tư sản vẫn được làm ăn bình thường. Một tháng sau, cha tôi bị tịch thu tài sản. Trở về Hà Nội, trống tay, cả nhà sống trong túp lều ở ngoại ô, cha tôi đi đánh giật, vớt tôm tép trong các ao hồ, rau cháo nuôi vợ con.”

- Nguyễn Khải: “Một nửa nước được độc lập nhưng lòng người tan nát tài sản một đời chắt chiu của họ bị nhà nước tịch thu hoặc trưng thu khiến họ trở thành những người vô sản bất đắc dĩ. Tầng lớp trí thức chẳng có tài



*“Chồng tôi cải tạo tận Lào Cai- xúi rừng thiêng nước độc. Cứ nửa năm tôi và cháu lớn lại được lên thăm bố cháu một lần, đường rừng toàn đá tai mèo nhọn sắc, hai mẹ con đi bộ hàng chục cây số máu rồ dọc đường. Mỗi lần thăm bố cháu lại tiêu tụy hơn.” Quả phu Nguyễn Duy Kiên*

sản gì ngoài cái đầu được tự duy tự do, thì cái đầu cũng bị nhà nước trưng thu luôn.

- Trần Đĩnh: “Chú họ tôi ở ngã năm Nguyễn Du - Bà Triệu, một công chức lưu dụng... Tin yêu Cụ Hồ, chú ở lại cùng công nhân viên bảo vệ Sở điện nên được lưu dụng... Thình lình cắt tiêu chuẩn lưu dụng, lương tụt một nhát ngỡ như chính bản thân chú bị sập hầm.”

Riêng với “nhà nhiếp ảnh” thì còn bị nhà nước cách mạng đối xử cách riêng (khắt khe và tàn tệ hơn nhiều) theo như ghi nhận của tác giả Nguyễn Quỳnh Hương :

“Chủ nhân của những bức hình tuyệt đẹp về Hà Nội lại có một số phận nhiều buồn thương... Đam mê nhiếp ảnh từ thời trai trẻ, Nguyễn Duy Kiên là bạn ảnh cùng thời với Lê Đình Chữ, Võ An Ninh, Phạm Văn Mùi, Đỗ Huân... Ông chơi ảnh rất công phu: sắm buồng tối tại nhà, tự tay in phóng ảnh, mày mò tìm ra các kỹ xảo.

Rời hiệu thuốc là ông lại lang thang khắp hang cùng ngõ hẻm của Hà Nội để ghi lại từng vẻ đẹp phong cảnh và con người, những biến chuyển thời cuộc in dấu lên từng con phố mà ông thân quen từ thơ bé.”

**N**guyễn Duy Kiên chụp ảnh cho Hà Nội của chính ông. Những khuôn hình nghiêm cẩn, kỹ càng và chan chứa tình. Sau này, khi di sản tinh thần của ông đến tay những nhà chuyên môn, họ đã choáng váng vì những bức ảnh quá đẹp. Quan trọng hơn - di sản ấy còn là những sử liệu vô giá bằng hình ảnh về Hà Nội trong suốt 20 năm nhiều biến động 1940-1960.

Với 5 đứa con, người vợ đảm đang hết mực tin yêu chồng, Nguyễn Duy Kiên yên ổn với cuộc sống của mình - chỉ cần ông còn được chụp ảnh. Nhưng tai nạn đã ập đến với họ bất ngờ, để rồi tổ ấm của họ phải sỉ đòn tan nát.

Đó là một ngày của năm 1967, Nguyễn Duy Kiên có lệnh khám nhà. Người ta tìm thấy trong kho ảnh của ông có 1 tấm hình khỏa

thân. Sau này bạn bè ông nói đó là tấm ảnh một người đến phóng nhờ buồng tối rồi để quên lại, cũng có người nói ông chụp để gửi dự thi quốc tế, vì BTC yêu cầu hồ sơ bộ ảnh phải đủ tinh vật-phong cảnh- chân dung và ảnh khỏa thân. Không ai biết chính xác “lý lịch” tấm ảnh định mệnh ấy, còn Nguyễn Duy Kiên thì chỉ im lặng. Bị kết tội chụp ảnh suy đồi, cái tội đủ để làm tan nát danh dự một gia tộc!

Quá khứ đã qua, nhưng ám ảnh kinh hoàng vẫn đọng trong lời kể của bà Kiên: “Chồng tôi đau đớn lắm, nhưng ông biết thời thế, biết phận mình phải như thế. Oan khuất biết kêu ai? Nên bố cháu chỉ im lặng. Ông bị xử điển hình, kết án 11 năm tù. Chồng tôi cải tạo tận Lào Cai- xứ rừng thiêng nước độc. Cứ nửa năm tôi và cháu lớn lại được lên thăm bố cháu một lần, đường rừng toàn đá tai mèo nhọn sắc, hai mẹ con đi bộ hàng chục cây số máu rồ dọc đường. Mỗi lần thăm bố cháu lại tiêu tụt hơn”.

Ông bị bệnh thận, bà Miễn viết đơn xin giảm án cho chồng,



Tác phẩm của Nguyễn Duy Kiên: *Hơi Ấm Thời Niên Thiếu & Bồi Quェ Đầu Xuân*. Nguồn: sách ảnh Những Ký Ức Còn Lại (xb năm 2005, Nguyễn Hữu Bảo thực hiện, Quỹ Ford Motor tài trợ)

Nguyễn Duy Kiên được trở về với gia đình sau 8 năm thụ án. Ông về, nhớ nghẹt ảnh thì mang máy ra chụp loanh quanh trong nhà, ông không dám ra ngoài, bạn bè cũng e ngại không còn ai lui tới.

Đoàn tụ của họ lặng lẽ và ngậm ngùi, chẳng nỡ làm nhau đau hơn - ông không kể những ngày trên trại, bà không kể những năm tháng một mình tủi cực nuôi con.

Năm 1979, ở với vợ con được 4 năm thì ông mất vì sức khỏe suy kiệt. Bà Kiên vẫn rơm rớm nước mắt khi nhớ lại: “Khi bố cháu mất, danh dự vẫn chưa được rửa, ông ấy xuôi tay mà không nhắm được mắt...”

Gần nửa thế kỷ đã qua (kể từ khi Nguyễn Duy Kiên nhắm mắt xuôi tay) nhưng nỗi oan khuất của ông và tâm cảm u uẩn của bà chưa bao giờ thực sự được quan tâm hay chia sẻ bởi bất cứ ai, ngoài những lời lẽ đãi bôi của giới truyền thông nhà nước :

- Báo Tiền Phong: “Trải qua bao nỗi gian truân, may mắn thay, gần ấy năm trời, bà quả phụ Nguyễn Duy Kiên vẫn lưu giữ lành lặn được hơn 200 tác phẩm của chồng. Ấy cũng là nề nếp gia phong, nghĩa tình chung thủy của người Hà Nội xưa”.

- Báo Vnexpress: “Nguyễn Duy Kiên từng là nghệ sĩ nổi tiếng trong giới nhiếp ảnh Hà Nội, cùng thời với Võ An Ninh, Phạm Văn Mùi, Nguyễn Cao Đàm... nhưng hầu như đã bị hậu thế lãng quên.”

- Báo Nhịp Sống Hà Nội: Số phận đã không cho Nguyễn Duy Kiên may mắn được chụp, trưng bày và xuất bản nhiều nhưng di sản mà ông để lại là những sử liệu vô giá bằng hình ảnh về Hà Nội trong suốt 20 năm nhiều biến động 1940-1960. Đây là món quà quý giá mà ông gửi lại cho Hà Nội của chúng ta hôm nay.

- Báo Nông Nghiệp: “Tiếp lửa tình yêu nghệ thuật, lưu giữ những khoảnh khắc lịch sử vô giá cho những người đang sống hôm nay, nhưng NSNA Nguyễn Duy Kiên dường như bị quên lãng. Hà Nội đã tôn vinh nhiều cá nhân, vậy mà cái tên Nguyễn Duy Kiên đến nay vẫn chưa được trân trọng đánh giá đúng với những gì ông xứng đáng được vinh danh.”

**V**ấn đề e không giản dị đâu! Hà Nội không thể ngang nhiên mang một nghệ sỹ đi chôn sống, rồi lại thản nhiên “vinh danh” nạn nhân bằng cách in lại tác phẩm của đương sự (bằng tiền tài trợ của một công ty nước ngoài) và coi “đây là món quà quý giá mà ông gửi lại cho Hà Nội của chúng ta hôm nay.”

Hà Nội không thể chà đạp lên cuộc đời của một người dân cho đến mức bầm dập te tua rồi đổ thừa (“số phận đã không cho tác phẩm Nguyễn Duy Kiên may mắn được chụp, trưng bày và xuất bản”) tinh rụi như vậy được!

Hà Nội cũng không ai có thể giàe xéo lên số phận của cả một gia đình, buộc một người phụ nữ đơn chiếc phải tần tảo nuôi mấy đứa con thơ, rồi xưng tụng đó là nhờ vào “nề nếp gia phong, nghĩa tình chung thủy của người Hà Nội xưa.”

Tội ác đâu có dễ lấp liếm hay che dấu như thế! •

## LỊCH CẤP CHIẾU KHÁN (VISA) NHẬP CẢNH DI DÂN

**Tháng 3, 2023**

- **IR-1, IR-2:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh vợ/chồng, con dưới 21: *Luôn ưu tiên*.

- **IR-5:** Công dân Mỹ bảo lãnh cha mẹ: *Luôn ưu tiên*.

- **Diện F-1:** Công dân Mỹ bảo lãnh con độc thân trên 21 tuổi:

**Ngày 01/12/2014**

- **Diện F2A:** Thường trú nhân bảo lãnh vợ/chồng và con độc thân dưới 21 tuổi.

(12-18 tháng):

**Khi hoàn tất**

- **Diện F2B:** Thường trú nhân bảo lãnh con độc thân trên 21 tuổi (8 năm) :

**Ngày 22/09/2015**

- **Diện F-3:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh con đã lập gia đình :

**Ngày 22/11/2008**

- **Diện F-4:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh anh, chị em (13 năm):

**Ngày 22/03/2007**

## LÀM THỦ TỤC THI NHẬP TỊCH ĐỔI MỚI THẺ XANH HẾT HẠN

**Mọi chi tiết xin liên lạc:  
Chương trình Nhập Tịch  
HỘI NGƯỜI VIỆT IL  
• 7 7 3 7 2 8 3 7 0 0**

# TÂM SỰ CỦA MỘT NGƯỜI MỸ GỐC VIỆT

• HUỲNH VŨ



Tôi không bênh vực những tiếp viên hàng không bằng lý do ngô nghê là họ phải đút lót để được có việc làm trong Air VN nên họ phải buôn lậu chuyển hàng ăn cắp để gỡ vố.

Tôi thực sự thương hại họ, vì “Quít tròng Giang Nam thì ngọt, tròng Giang Bắc lại chua!”

Ngay khi chào đời, họ đã bị sinh ra trong một bệnh viện “ăn cắp”, khi lớn lên, họ lại đi học trong những trường học “ăn cắp”, giáo sư “ăn cắp” công trình trí tuệ của người khác, học sinh, sinh viên “ăn cắp” bảng điểm, “ăn cắp” bằng cấp bằng phong bì.

Khi bắt đầu bước vào xã hội, bước đầu tiên, họ đã bị lãnh đạo “ăn cắp” tiền đút lót để được có việc làm, nên họ phải tiến vào quỹ đạo ăn cắp, họ ăn cắp dự án, ăn cắp đất của nông dân, họ ăn cắp tiền phạt giao thông, họ ăn cắp sinh mạng của người dân bằng tra tấn, nhục hình.

Vì vậy, khi tôi nhìn thấy những cô ca sĩ, hoa hậu, người mẫu, vênh vách khoe khoang quần áo, túi xách, giày dép hàng hiệu, xe khủng, nhà khủng, tôi thương hại họ quá, họ cũng bị “ăn cắp” trinh tiết, bị “ăn cắp” phẩm giá, anh ạ. Tôi có con gái, và con gái tôi may mắn, được giáo dục tại trường học phân biệt điều phải, điều trái, được tôn trọng nhân phẩm.

Khi về VN, nhiều lần, xe người bạn chở tôi đi, bị công an thổi

còi, rồi công an vòi vĩnh, xòe tay cầm tiền hối lộ. Tôi rơi nước mắt, họ còn nhỏ tuổi hơn con trai tôi. Con trai tôi có công ăn việc làm, nuôi con cái bằng chính sức lao động của mình, dạy con, làm gương cho con bằng chính nhân cách của mình. Những người công an trẻ đó cũng bị “ăn cắp” lương tâm?

Khi những người công an, đánh người, giết người, họ được bố thí trả công bằng vài bữa ăn nhậu, chút đồng tiền rơi rớt.

Khi những phóng viên, bể cong ngòi bút, viết xuống những điều trái với lương tâm, sự thật để được bố thí trả công bằng những nấc thang chức vị, những đồng lương tanh tưởi, nhà văn Vũ Hạnh đã gọi đó là “Bút Máu”.

Khi những quan tòa, đổi trắng thay đen, cầm cán cân công lý có chứa thủy ngân như trong truyện cổ Việt Nam, họ cũng bị “ăn cắp” nhân tính mất rồi.

Trong xã hội, toàn là “ăn cắp”, vậy thì kẻ cắp là ai? Ai cũng biết, nhưng giả vờ không biết, vì văn hóa “giả vờ” là đồng lõa cho xã hội ăn cắp.

Cán bộ lãnh lương 200 đô la một tháng, xây nhà chục triệu nhưng “giả vờ” đó là công sức lao động tay chân và trí tuệ hay quà tặng của cô em “kết nghĩa”.

Tôi muốn xin cô em đó cho tôi được làm “con kết nghĩa” “của cô ta quá. Thế mà có những lãnh

đạo, ủy viên Trung Ương Đảng, Đại biểu Quốc Hội, Ban Nội Chính, Ủy Ban Điều Tra, Quan Tòa “Thiết Diện Vô Tư”, Phóng viên Lê phái, Thành Đoàn, Quân Đội Nhân Dân, Chiến sĩ Công An, Trí thức Yêu Nước, Việt Kiều Yêu Nước sẽ sẵn sàng giả vờ tin vào quà tặng của “cô em kết nghĩa” đó!

Còn có thể trong tương lai, sẽ có nhiều quan chức sẽ nhận được nhà khủng, quà tặng của ông anh kết nghĩa, bà chị kết nghĩa, ông bố kết nghĩa, ông cố nội kết nghĩa, khi không tìm ra con người nữa, sẽ tiếp theo con chó kết nghĩa, con trâu kết nghĩa...

Công chúa mặc áo đầm hồng ưỡn ẹo trên đồi giày cao gót hồng đi thị sát công trường xây dựng, theo sau là một đoàn chuyên viên già tuổi tác, thâm niên công vụ, nhưng ai nấy vui vẻ, hớn hở, giả vờ coi công chúa là một chủ tịch tài năng thiên phú, không cần đi học, không cần kinh nghiệm.

Thượng bất chính, hạ tắc loạn.  
“Thanh tra, thanh mẹ, thanh gì?  
Hãy có phong bì thì Nó “Thank you”

Tôi buồn lấm, có đôi khi quá tuyệt vọng, tôi tự hỏi, mình có nên quên mình là người VN như con đà điểu vùi đầu trong cát, như quả chuối ngoài vàng, trong trắng?

Nước Mỹ chưa, và có lẽ không bao giờ hoàn hảo, nhưng ở đây, ít nhất không ai có thể “ăn cắp” lương tâm, phẩm giá và nhân tính của tôi.

Tôi được sống như một “CON NGƯỜI” không phải chỉ “giả vờ làm người” đang sống!•

## HỎI ĐÁP VỀ LUẬT DI TRÚ

### NỘP ĐƠN MẪU I-751 XIN THẺ XANH 10 NĂM?

- *Hỏi:* Tôi có thẻ xanh hai năm (CR1) và tôi đã nộp đơn từ gần 1 năm nay để xin điều chỉnh thẻ xanh 10 năm. Tôi đã nhận được Notice of Action và lăn tay chụp hình. Trong thời gian sắp tới tôi cần phải đợi bao lâu nữa mới có thẻ?

- *Đáp:* Sau khi Sở Di Trú USCIS nhận được mẫu đơn I-751, họ sẽ gửi giấy chứng nhận là đã nhận đơn và lệ phí, đồng thời gia hạn thẻ xanh 48 tháng cho đương đơn. Đương đơn có thể đem sổ thông hành (passport) lên Sở Di Trú USCIS tại địa phương để được đóng mộc xác nhận sự gia hạn và mộc trong sổ thông hành có thể dùng để rời khỏi Hoa Kỳ và nhập cảnh lại Hoa Kỳ.

Trước đây, USCIS đã gia hạn thẻ xanh diện CR1 là 18 tháng, nay vì số lượng đơn gia tăng, thời gian trên được quy định là 48 tháng và có thể Sở Di Trú USCIS còn tiếp tục gia hạn thẻ xanh hằng năm đến khi nào họ giải quyết xong đơn I-751.

Tùy theo những bằng chứng nộp cùng với đơn I-751, nếu đương đơn nộp đủ những bằng chứng cụ thể, Sở Di Trú USCIS có thể miễn phỏng vấn hai vợ chồng và cứu xét nhanh hơn.

Trong trường hợp phỏng vấn được miễn, Sở Di Trú USCIS sẽ gửi thẻ xanh 10 năm về cho đương đơn.

Trường hợp họ chưa hài lòng về những giấy tờ đã nộp, hoặc những giấy tờ nộp còn thiếu, Sở Di Trú USCIS sẽ gửi hồ sơ của đương sự đến văn phòng Sở Di Trú USCIS địa phương để xếp đặt ngày giờ phỏng vấn cho hai vợ chồng đương sự. Thời gian này, đương đơn có cơ hội để bổ túc thêm bằng chứng chứng minh hôn nhân của hai người là chân thật.

Phỏng vấn theo mẫu đơn I-751 xin điều chỉnh 10 năm thường là khó hơn hồ sơ thẻ xanh hai năm theo diện phối ngẫu. Vì Sở Di Trú USCIS sẽ tách rời hai vợ chồng ra và hỏi mỗi người những câu hỏi y như nhau để xem hai vợ chồng trả lời giống nhau hoặc khác nhau.

Nếu sự trả lời khác nhau của hai vợ chồng đưa đến sự nghi ngờ hôn nhân chân thật, hồ sơ sẽ bị trì hoãn để Sở Di Trú USCIS có thể điều tra thêm, có khi còn cử người đến tận nhà để xác minh.

Viên chức điều tra của Sở Di Trú USCIS sẽ liên lạc với những người ở cùng nhà và hàng xóm của đương sự để xem những người ở cùng nhà và hàng xóm có biết “người thừa hưởng” và “người bảo lãnh” có sống chung với nhau như vợ chồng hay không?

(FRANCIS KHUC, BIA)

# VŨ KHÍ NGUYÊN TỬ của Bắc Hàn

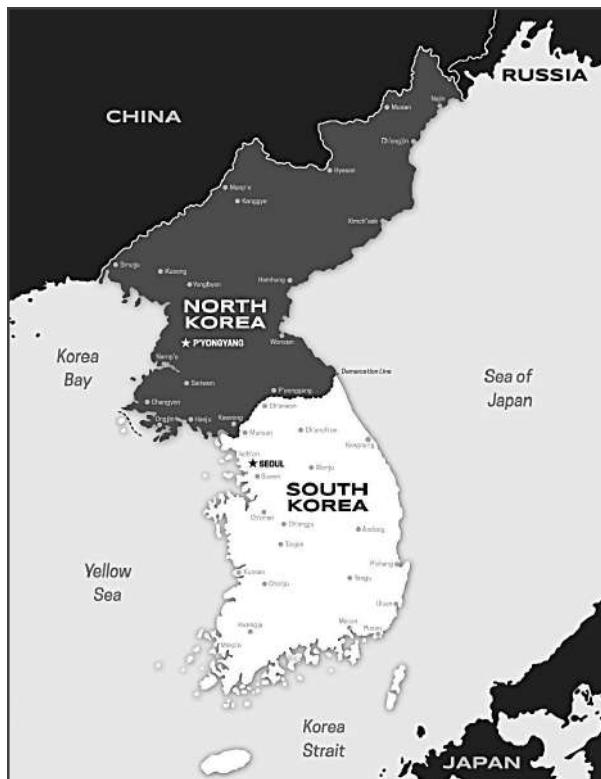
• TRỌNG ĐẠT

## Sơ lược Nam-Bắc Triều Tiên

Năm 1944, Cộng Sản Nga nhân cơ hội đánh Đức quốc xã chiếm luôn nhiều nước Đông Âu như Ba Lan, Tiệp Khắc, Hung Gia Lợi, Lỗ Ma Ni, Bảo Gia Lợi, Đông Đức... và dựng lên các nước chư hầu CS tại đây.

Năm 1945, quân Nhật đầu hàng đồng minh, Triều Tiên thuộc địa của Nhật bị chia đôi, phía trên vĩ tuyến 38 thuộc ảnh hưởng Nga, phần dưới ảnh hưởng Mỹ. Tháng 10 năm 1949, Mao Trạch Đông thành lập Cộng Hòa Nhân Dân Trung Hoa sau khi chiếm gần hết Hoa Lục. Từ 1944, người Mỹ nhường cho Staline chiếm Đông Âu để nhờ Nga phụ giúp đánh quân Nhật tại mặt trận Á châu khi cuộc chiến Áu châu chấm dứt. Năm 1949, TT Truman để mất Trung Hoa vào vào CS khiến cán cân lực lượng giữa Thế giới tự do và khối CS lệch hẳn đi.

Trước năm 1945, trên thế giới chỉ có một nước Nga theo CS nhưng sau đó như ta đã thấy, Nga chiếm và dựng lên nhiều nước CS khác tại Đông Âu và từ 1949-1950, nước Trung Hoa khổng lồ cũng gia nhập hàng ngũ Đệ Tam Quốc tế. Khi nhường cho Nga chiếm Đông Âu năm 1944 và để mất Trung hoa năm năm sau đó, người Mỹ ngây thơ lạc quan tin tưởng Thế chiến đã hoàn toàn kết thúc. Tháng 8-1949, nước Nga thử quả bom



nguyên tử đầu tiên thành công nhờ đánh cắp tài liệu Mỹ, cùng với sự thắng lớn tại Trung Hoa nên Nga không còn e sợ và công khai đối đầu với Mỹ.

Tháng 6-1950, nửa năm sau cuộc nội chiến Trung Hoa, Nga, Trung Cộng yểm trợ cho Bắc Hàn mở cuộc xâm lăng Nam Hàn gây lên cuộc chiến tàn khốc kéo dài ba năm tới tháng 7-1953 mới chấm dứt.

Cuộc chiến Triều Tiên thể hiện sự thách thức của Cộng Sản Nga-Tàu đối với Mỹ, nó thể hiện sự bành trướng của chủ nghĩa CS tại Á Châu và Hoa Kỳ bắt đầu sơ hãi mỗi hiểm họa diễn ra trong những ngày tháng tối. “Qua kinh nghiệm đau thương Trung Hoa và nhất là Triều Tiên, người Mỹ mới nhận ra mối nguy Cộng Sản bành trướng tại Đông Nam Á, nhưng họ biết trễ mất 5 năm” (theo Henri Navarre, Agonie de l’Indochine trang 27).

Cuộc chiến 1950-1953 đã gây cho hai miền nhiều thiệt hại nặng nề: Nam Hàn có 776.000 lính chết và mất tích, bị thương, gần 1 triệu thường dân chết bị thương trong khi Bắc Hàn ước

lượng có một triệu 300 ngàn lính chết và bị thương, mất tích (Korean War, Wikipedia), có khoảng 1 triệu 550 ngàn thường dân chết và bị thương. Phía Mỹ có 36,516 người tử trận (theo United States military casualties of war, Wikipedia).

Nay dân số Nam Hàn là 51 triệu đứng thứ 27 trên thế giới, dân số Bắc Hàn 25 triệu đứng thứ 52 trên thế giới (List of countries by population, Wikipedia)

Về Tổng sản lượng kinh tế Nam Hàn nay đứng thứ 11 trên thế giới với 1, 538 tỷ Mỹ kim (một ngàn 538 tỷ), Bắc Hàn chỉ có 17 tỷ 400 triệu đứng thứ 113 trong số 211 nước trên thế giới (List of countries by GDP Wikipedia).

Lợi tức đầu người trung bình tại Nam Hàn là 29,891 Mỹ kim đứng thứ 27 trên thế giới, lợi tức đầu người Bắc Hàn 665 Mỹ kim thứ 176, còn thua xa CS Việt Nam (2,304 Mỹ kim).

Về phương diện quân sự, Quốc phòng trang Hỏa lực toàn cầu (Globalfirepower.com), một tài liệu công phu uy tín cho biết Nam Hàn đứng thứ 7 trên thế giới (sau Mỹ, Nga, Trung Cộng, Pháp, Anh và trên Nhật, Thổ nhĩ kỲ, Đức..). Ngân sách Quốc phòng của Nam Hàn là 40 tỷ. Bắc Hàn đứng thứ 18 trên thế giới với Ngân sách quân sự là 7 tỷ rưỡi.

Như trên, Nam Hàn hơn Bắc Hàn về mọi phương diện: Dân Nam Hàn đông gấp hai Bắc Hàn (51/25), Tổng sản lượng kinh tế gấp 90 lần Bắc Hàn (1,538/17), Lợi tức đầu người gấp 45 lần Bắc Hàn (29,891/665), Ngân sách quốc phòng gấp 5 lần rưỡi Bắc Hàn (40/7.5)... Vì thua Nam Hàn mọi mặt nên họ nghĩ ra cách để

tồn tại bằng chế tạo bom Nguyên tử làm bửu bối.

### *Vũ khí hủy diệt hàng loạt*

**M**ỹ là nước đầu tiên và duy nhất nghiên cứu chế tạo bom nguyên tử, các nước khác hoặc đánh cắp tài liệu như Nga, Trung Cộng hoặc mua bí mật... Mỹ cũng là nước duy nhất đã sử dụng bom nguyên tử trong chiến tranh (1945). Về số lượng, Mỹ là nước có nhiều đầu đạn nguyên tử nhất.

Từ 1940 tới 1996 (56 năm), Mỹ đã chi 8,890 tỷ đô la (theo giá tiền ngày nay) trong việc chế tạo vũ khí nguyên tử. Ước lượng từ 1945 Mỹ đã chế tạo hơn 70,000 đầu đạn nguyên tử, nhiều hơn tổng số đầu đạn nguyên tử của các nước trên thế giới cộng lại. Số Việt đã chế khoảng 55,000 đầu đạn nguyên tử từ 1949, Pháp chế 1,100 đầu đạn từ 1960, Anh chế 835 đầu đạn từ 1952, Trung Cộng chế 500 đầu đạn từ 1964, các nước khác có tổng cộng khoảng 500 đầu đạn. Từ 1962 Mỹ thử bom nguyên tử dưới đất (thôi thử trên mặt đất). Kho vũ khí nguyên tử của Mỹ nhiều nhất là 31,355 đầu đạn vào năm 1967, nay chỉ còn 4,018 (theo Wikipedia. Nuclear weapons and the United States).

Trên thế giới các nước đang có bom hạt nhân gồm: Mỹ, Nga, Anh, Pháp, Trung Cộng, Ấn Độ, Hồi Quốc (Pakistan), Bắc Hàn, Nam Phi, ba nước thuộc địa cũ của Nga Kazakhstan, Belarus, Ukraina. Nay Nam Phi đã phá hủy bom nguyên tử đầu thập niên 90, ba nước thuộc địa cũ đã trao trả lại cho Nga.

Từ 1963, Bắc Hàn nhờ Nga Sô giúp chế tạo vũ khí nguyên tử nhưng bị từ chối, họ chỉ giúp phát triển nguyên tử phụng sự hòa bình, sau này Trung Cộng cũng từ chối giúp, dù sao Mỹ, Nga, Trung Cộng đều không muốn phổ biến thứ giết người hàng loạt cho các nước nhỏ.

Thập niên 90, Bộ thông tin Bắc Hàn tuyên bố Mỹ đã đe dọa Bắc Hàn bằng vũ khí nguyên tử, họ muốn xóa bỏ Bắc Hàn, năm 1994 (thời TT Clinton) Bắc Hàn thỏa thuận với Mỹ hủy bỏ chương trình chế tạo bom nguyên tử để bình thường hóa quan hệ và được trợ giúp về năng lượng. Năm 2002, Bắc Hàn cho Mỹ biết họ chưa có bom nguyên tử nhưng có quyền làm bom nguyên tử, họ đuổi thanh tra thuộc Sở Nguyên tử năng quốc tế. Năm 2003, Bắc Hàn rút ra khỏi Thỏa ước không phổ biến vũ khí hạt nhân, bom nguyên tử là lá bài của họ để Mỹ không can thiệp vào Triều Tiên và Nam Hàn không được đe dọa họ.

**C**hương trình chế tạo bom nguyên tử của Bắc Hàn bắt đầu từ thập niên 80. Ngày 9-10-2006, Bắc Hàn tuyên bố thử thành công bom nguyên tử ngầm dưới đất nhỏ hơn một kiloton (1 kiloton bằng 1,000 tấn TNT). Ngày 6-1-2007 họ tuyên bố có bom nguyên tử.

Ngày 17-3-2007, Bắc Hàn tuyên bố sẽ đóng cửa nhà máy chế tạo bom nguyên tử, sau đó Bắc Hàn ký một thỏa thuận với Nam Hàn, Mỹ, Nhật, Trung Cộng, Nga để đổi lấy viện trợ về nhiên liệu,

Hiệp ước này bị hủy bỏ khi Bắc Hàn phóng vệ tinh năm 2009. Ngày 25-5-2009, Bắc Hàn thử bom nguyên tử lần thứ hai được ước lượng từ 2 tới 7 kilotons tại một tỉnh đông bắc của Triều Tiên, cuộc thử nghiệm đã đưa tới động đất.



Tháng 2-2012, Bắc Hàn lại tuyên bố chấm dứt thử bom hạt nhân và thương thuyết với Mỹ cho phép cơ quan Năng lượng nguyên tử quốc tế (IAEA) tới điều tra, Mỹ tuyên bố Bắc Hàn có thiện chí và chở viện trợ nhân đạo tới giúp Bắc Hàn. Sau đó tháng 4-2012, Bắc Hàn lại phóng hỏa tiễn tầm xa và Mỹ không cấm cho họ thực phẩm nữa.

Ngày 11-2-2013, Bắc Hàn bá cáo thí nghiệm bom hạt nhân lần thứ ba thành công và một đầu đạn nguyên tử mạnh hơn trước, Nam Hàn ước lượng nó vào khoảng từ 6 tới 9 kilotons, một trung tâm nghiên cứu Đức nói nó khoảng 40 kilotons nhưng tới tháng 1- 2016 người Đức duyệt lại và nói nó chỉ vào khoảng 14 kilotons>

Ngày 6-1-2016, Bắc Hàn thử nghiệm bom nguyên tử lần thứ tư, họ nói là đã thử nghiệm thành công bom khinh khí H nhưng chuyên viên Nam Hàn không tin là họ có bom H. Các nước trên thế giới và cả NATO, Trung Cộng đã lên án Bắc Hàn đe dọa an ninh thế giới và vi phạm Quyết định của Liên Hiệp Quốc. Ngày 7-2-2016, Bắc Hàn phóng vệ tinh. Ngày 9-9-2016, họ thử nghiệm bom nguyên tử lần thứ năm và cho biết có thể để trên hỏa tiễn bắn đi xa.

Ngày 18-2-2017, Trung Cộng tuyên bố ngưng nhập cảng than của Bắc Hàn để chống chương trình làm hỏa tiễn gắn đầu đạn nguyên tử của họ. Ngày 6-3-2017, Bắc Hàn phóng bốn hỏa tiễn về phía biển Nhật Bản bị Nam Hàn và Liên Hiệp Quốc lên án. Ngày 15-4-2017, Bắc Hàn tổ chức duyệt binh nhân ngày sinh 105 của chủ tịch Kim Nhật Thành, ông nội Kim Jong Un, họ thử hỏa tiễn lần thứ sáu nhưng thất bại. Ngày 16-4-2017, Bắc Hàn lại cho thử một hỏa tiễn nhưng nó nổ tung ngay sau khi phóng, gần cuối tháng Trung Cộng cho biết nếu Bắc Hàn còn thử nghiệm nữa sẽ bị họ trừng phạt kinh

tế. Ngày 28-4-2017, Bắc Hàn lại phóng hỏa tiễn nhưng bị nổ ngay.

Ngày 4-7-2017, họ phóng một hỏa tiễn lên cao kéo dài 39 phút (930 km), Mỹ tiên đoán Bắc Hàn sẽ có hỏa tiễn liên lục địa vào năm 2018. Ngày 28-7-2017, họ phóng một hỏa tiễn cao 3,700 km chạy được 1,000 km, có thể bắn tới Mỹ.

Ngày 3-9-2017, họ tuyên bố thử nghiệm bom khinh khí (H), ước lượng 250 kilotons, người Mỹ ước lượng Bắc Hàn có khoảng 60 đầu đạn nguyên tử loại nhỏ. Và cuối tháng 11-2017, họ phóng một hỏa tiễn tầm cao 4,500 km, bay xa khoảng 1,000 km, rơi xuống biển Nhật Bản, kéo dài 53 phút, các chuyên viên vẫn cho là có thể bắn tới Mỹ.

#### *Chi phí chế tạo bom*

Bắc Hàn coi vũ khí nguyên tử là lá bài để không bị Mỹ-Nam Hàn tấn công và giữ thế mạnh trong các cuộc đàm phán. Như đã nói cả Nga và Trung Cộng đã không giúp họ chế tạo bom nguyên tử vì không muốn các nước nhỏ có vũ khí nguy hiểm này, họ sợ Mỹ đưa chiến tranh vào bán đảo Triều Tiên.

Bắc Hàn chỉ là một nước nhỏ nghèo đói vào bậc nhất trên thế giới với Tổng sản lượng kinh tế chỉ có 17 tỷ 400 triệu Mỹ kim (Ước lượng của LHQ), nhưng đã sử dụng tới 43% Tổng sản lượng cho Quốc phòng (7 tỷ rưỡi). Họ bóc lột nhân dân xương túy để bảo vệ chế độ trường tồn.

Bắc Hàn đã kiểm ngoại tệ cho chương trình vũ khí hạt nhân bằng cách buôn bán vũ khí trái phép, buôn lậu ngà voi, sừng tê

giác, thuốc tây, mổ nhà hàng, quán ăn tại một số nước. Trước đây họ bán hỏa tiễn tầm ngắn cho một số nước Trung Đông nhưng gần đây các nước này không muốn mua vũ khí Bắc Hàn vì nó chỉ là nhái lại theo công nghệ Nga đã lạc hậu lỗi thời.

Họ xuất khẩu lao động, tiền lương của 50 ngàn công nhân làm việc cho 123 hãng Nam Hàn tại khu công nghiệp Kaesong (phía trên vĩ tuyến 38) mang lại cho Bắc Hàn 516 triệu đô la từ 2004. Bắc Hàn lấy tiền đô la của 50 ngàn công nhân đổi ra tiền Hàn phát lại cho họ. Giữa thập niên 2000, họ gửi công nhân ra nước ngoài (trên 40 nước) để lấy ngoại tệ.

#### Kết luận:

**S**o sánh về sức mạnh quân sự, chúng tôi xin dựa trên Ngân sách Quốc phòng năm 2017 NSQP của Mỹ 610 tỷ, năm 2018 tăng lên 700 tỷ, NSQP của Mỹ hiện bằng NSQP của 9 nước top ten hàng đầu thế giới về quân sự cộng lại.

-NSQP của Mỹ hơn gấp 2 lần NSQP của khối NATO (28 nước không kể Mỹ, 304 tỷ)

-NSQP Mỹ gấp gần 100 lần NSQP Bắc Hàn (700/7 tỷ rưỡi), vì vậy về sức mạnh quân sự Mỹ như hùm beo, Bắc Hàn chỉ là chuột nhắt dù là trong chiến tranh cổ điển cũng như nguyên tử thì Mỹ vẫn thừa sức nghiền nát Bắc Hàn.

Ngày 5-8-2017, Hội đồng Bảo an Liên Hiệp Quốc chấp thuận quyết định mới trừng phạt kinh tế Bắc Hàn để buộc họ trở lại bàn hội nghị về chương trình hỏa tiễn và nguyên tử của họ.

Liên Hiệp Quốc cấm xuất cảng quặng mỏ và hải sản trị giá hơn \$1 tỉ, khoảng 1/3 tổng số trị giá xuất cảng của Bắc Hàn năm ngoái. Cấm các nước không cho tăng số nhân công từ Bắc Hàn vào làm việc. Cấm liên doanh đầu tư mới với Bắc Hàn.

Quyết định này làm Kim Jong-Un căm giận cho là Mỹ dựng lên, ông ta hăm dọa bắn hỏa tiễn vào đảo Guam giữa tháng 8 để trả đũa.

Tình hình căng thẳng giữa Mỹ và Bắc Hàn leo thang, tháng 8 và cuối tháng 10-2017, Mỹ đã đưa ba hàng không mẫu hạm cùng nhiều chiến hạm khác tới vịnh Bắc Hàn. Các vị đô đốc đã sẵn sàng tác chiến chỉ chờ lệnh của Tổng thống nhưng Bắc Hàn nhượng bộ dần. Kim Jong Un cử vận động viên và phái đoàn cao cấp Bắc Hàn tham dự Thế vận hội mùa đông tại Hán Thành ngày 9-2-2018.

Bắc Hàn chịu xuống thang, ngày 27-4-2018, cuộc họp Thượng đỉnh giữa TT Nam Hàn Moon Jae In và Chủ tịch Bắc Hàn Kim Jong Un mang nhiều hy vọng hòa bình tràn trề cho bán đảo Triều Tiên cũng như Đông Nam Á. Đây là cuộc họp Thượng đỉnh lần thứ ba sau những lần họp 2000 và 2007. Người dân Nam Hàn phấn khởi mong mỏi hòa bình nhưng chẳng tha thiết gì chuyện thống nhất để phải nuôi báo cô một đất nước đói khát lạc hậu.

Bắc Hàn cũng chịu nhượng bộ sẵn sàng họp với TT Trump dự trù ngày 12-6 sau đó lại đổi ý yêu sách phía Mỹ và có nhiều lời vô phép với phó TT Mike Pence khiến TT Trump hủy bỏ Thượng đỉnh. Nay Bắc Hàn vẫn muốn họp vì đang bị điêu đứng bởi trừng phạt của Liên Hiệp Quốc

Hiển nhiên Cộng sản chỉ chịu thương thuyết, nhượng bộ khi chúng yếu, sở dĩ Bắc Hàn bất ngờ xuống nước phần vì bị Liên Hiệp Quốc trừng phạt, các nước trên thế giới kể cả Nga, Trung Cộng đều lên án chính sách hiếu chiến của Kim Jong Un. Ngoài ra Bắc Hàn phải đương đầu với một chính phủ Mỹ cứng rắn sẵn sàng với kế hoạch quân sự nếu thất bại về ngoại giao.

Họ chế tạo bom nguyên tử mục đích để bảo vệ chế độ cho dù là chế độ bất nhân, tàn bạo, thối tha, lạc hậu... để chúng tiếp tục ăn trên ngôi chòc cùm kẹp nhân dân. Những tháng cuối năm 2017 vừa qua Kim Jong Un đã thách thức Mỹ rất trẻ con và nguy hiểm, Un hoan hỉ tuyên bố có thể bắn hỏa tiễn tới Mỹ. Thái độ gây hấn của Un rất nguy hiểm cho chính Bắc Hàn vì người Mỹ trong quá khứ đã trả thù đối phương vô cùng tàn bạo.

Trong một cuốn phim Mỹ về trận Trân Châu Cảng, thuyết trình viên cho biết hải quân Nhật oanh tạc căn cứ này cuối năm 1941 giết hại ba ngàn lính Mỹ, tới 1945 chúng ta mới trả thù được bằng cuộc ném bom nguyên tử xuống đất Nhật. Họ công khai nhìn nhận ném bom nguyên tử tại Hiroshima và Nagasaki là để trả thù. Ngoài ra những trận oanh tạc long trời lở đất bằng pháo đài bay những năm 1944, 1945 đã biến sáu chục thành phố lớn của Nhật thành những đống gạch vụn, người ta ước lượng từ 241 ngàn tới 900 ngàn người thường dân bị thiệt mạng.

Bắc Hàn trông cái gương nước Nhật để đừng gây chiến với Mỹ, họ chỉ cần phóng một quả hỏa tiễn vào địa phận Mỹ cũng đủ khiến miền Bắc vĩ tuyến thứ 38 Triều Tiên nát như tương như cám!

Trung Cộng đã xác định họ sẽ đứng trung lập nếu có chiến tranh giữa Mỹ và Bắc Hàn, tuy nhiên họ không đồng ý Mỹ thay đổi chế độ tại đây. Bắc Hàn quá lo xa, Tây phương, Mỹ lật đổ chế độ độc tài Iraq, Libya vì vấn đề dầu hỏa, họ chẳng thừa xương máu để đánh chiếm một đất nước chết đói, chó ăn đá gà ăn muối như miền Bắc Triều Tiên.

Tại Hội đồng Liên Hiệp Quốc, TT Trump tuyên bố có thể xóa bỏ Bắc Hàn để tự vệ nếu cần. Cố vấn an ninh McMaster nói về kế hoạch tấn công phòng ngừa Bắc Hàn nếu họ đe dọa Mỹ bằng vũ khí nguyên tử. Lập trường của chính phủ Trump rất cứng rắn và rõ rệt: Bắc Hàn phải giải giới hoàn toàn vũ khí nguyên tử để đổi lại được Mỹ giúp phát triển kinh tế thịnh vượng, cái gậy to nhưng củ cà rốt cũng thật béo bở. Gần đây trong bức thư gửi cho họ Kim để hủy bỏ cuộc họp Thượng đỉnh, TT Trump nói: "Tiềm lực của Mỹ thực sự lớn và mạnh tới mức tôi cầu Thượng đế rằng chúng sẽ không bao giờ được sử dụng".

Ngày 24-5, khi TT Trump tuyên bố hủy cuộc họp Thượng đỉnh tại Singapore, một tờ báo đánh giá TT Trump nói: Cuối cùng ông ta cũng đi vào vết xe ngoại giao khó khăn, nó đã khiến các Tổng thống trước bối rối từ 25 năm qua là không thể làm cho cái chế độ ương ngạnh này hủy bỏ chương trình hạt nhân mà nó coi như con đường duy nhất để sống còn.

(But Trump ultimately ran into the same diplomatic quandary that has flummoxed U.S. presidents for the past 25 years: the inability to persuade a stubborn regime to give up a nuclear program that it regards as key to its survival.)

**D**ư luận bên ngoài lúc đó nghĩ TT Trump không nhu nhược, vì biết là ông dám làm thật nên Kim đã thôi không dám dồn với tử thần. Trong trường hợp tự vệ người Mỹ không cần phải sử dụng vũ khí nguyên tử, vì hỏa lực ô ạt của hạm đội cũng thừa sức đè bẹp Bắc Hàn chỉ trong mấy ngày, giết gà chẳng cần tới dao mổ trâu. Dư luận cũng cho rằng chính phủ Trump yêu chuộng hòa bình, con đường ngoại giao là chính, tuy nhiên ông Trump cũng nói không loại trừ giải pháp quân sự.

Như vậy, thật khó có thể tiên oán diễn biến đàm phán Hoa Kỳ-Bắc Hàn mang lại hòa bình thành công hay thất bại nhưng quyết định lúc đó của chính phủ Trump khi còn tại chức không thể lay chuyển được. Có thể họ bị ám ảnh bởi những sai lầm trong quá khứ và không muốn đi vào vết xe đổ của lịch sử thập niên 40: Năm 1944 Mỹ đã nhường Đông Âu cho Nga, năm năm sau, 1949 họ làm mất Trung Hoa vào tay Cộng sản để rồi phải gánh chịu hậu quả di hại muôn đời. Và bây giờ họ muốn giải quyết đứt điểm tận gốc hiểm họa Triều Tiên một lần cho xong.

Chúng ta cứ đợi chờ xem diễn tiến sau này vì những thay đổi có thể xảy ra hằng ngày trong mọi biến cố lịch sử thế giới của những nhân vật khác kế nhiệm! •



## Vô phúc

Vô phúc sinh ra  
phải thời Cộng sản

Thế là thôi  
chìm đắm khổ đau

Đã như thế  
ta thề cùng Cộng sản

Chiến đấu tới cùng  
mang hết tâm can

Đằng nào  
thói đời cũng nát tan

Tan nát nữa  
xá gì thân khốn nạn!  
Ta chỉ ước một điều,

ôi các bạn

No ấm, sum hòa,  
hoa đỗ tiêu tan!

## Nâng ta

"Đảng ta là đạo đức"  
Bác Hồ nói đúng thực!

Búa đanh nện vào ngực  
Bắt làm đủ định mức

Người thời hộc máu tươi  
Chết sau vài hôm trời

Người thời thành ho lao  
Sống cũng chẳng là bao

Nhưng giữ vững cao trào  
Thi đua trong cải tạo

Đảng ta rất nhân đạo  
Bác Hồ không nói láo!

# TRANG PHÁP LUẬT HOA KỲ THỰC DỤNG



## BẠC TÌNH Bạc Nghĩa

• Phó tế  
NGUYỄN MẠNH SAN

**K**hi còn ở Việt Nam chúng ta chỉ được nghe kể hoặc đôi khi được nhìn thấy tận mắt những thảm cảnh vợ chồng bị đổ vỡ vì người chồng ngoại tình, bỏ bê vợ con. Trong giới phụ nữ bình dân, vô số cảnh đau thương đến rơi lệ của những người vợ dịu hiền, chất phác, phải làm việc vất vả ngày đêm thay thế cho người chồng bội bạc, người cha vô trách nhiệm, để nuôi dưỡng một đàn con nhỏ dại.

Dù sao, theo nhận xét khách quan, những thảm cảnh này xảy ra trước đây phần nhiều là chỉ bạc tình chứ không đến nỗi bạc nghĩa. Người chồng dù hết yêu thương vợ thật đấy, nhưng cái ơn sâu nghĩa nặng ngàn vàng của người vợ, hàng ngày tận tụy săn sóc từ miếng cơm manh áo cho chồng cho con được sống êm ấm hạnh phúc trong những năm tháng vợ chồng còn chung sống bên nhau nhưng họ vẫn đâu nỡ lòng quên cái ơn sâu nghĩa nặng và nếu không bằng cách này thì cũng bằng cách khác, họ cũng cố gắng làm tốt một việc gì để đền đáp lại một phần nào cho vợ cho con.

Tuy nhiên, kể từ khi chúng ta bỏ quê hương đi tìm tự do nước ngoài thì lại có một số những cặp vợ chồng bị đổ vỡ xảy ra trái ngược hẳn..

Chúng tôi nói như thế hoàn toàn không có ngụ ý muốn ám chỉ một ai, chê bai hay bênh vực một nhân vật nào vì từ trước cho đến nay, mỗi khi chúng tôi viết một đề tài mang tính chất pháp luật thực dụng Hoa Kỳ (US applicable law), là để độc giả và chúng tôi cùng nhau tìm hiểu thêm những vấn đề về luật pháp tại đây. Bài viết luôn được kèm theo một câu chuyện xảy ra có thực, để dẫn chứng, lần này, có liên quan đến vấn đề ly dị (Divorce), kèm theo tội ngoại tình (Adultery). Cả hai vấn đề này đều nằm trong Bộ Luật Gia Đình Hoa Kỳ (American Family Law) là nơi chúng ta đang sinh sống, qua những tình tiết dưới đây:

**A**nh Tony Chung và chị Ngọc Thúy đã lấy nhau được trên 14 năm và có 4 người con, đứa lớn nhất 11 tuổi và nhỏ nhất hơn 2 tuổi. Vợ anh là người có bằng cấp 4 năm đại học, làm nghề bán bảo hiểm xe hơi và nhân thọ, nhưng từ khi lập gia đình với anh Tony Chung đến nay, chị Ngọc Thúy chỉ ở nhà lo việc nội trợ và săn sóc con cái nhà cửa. Anh Tony Chung làm chủ một cơ sở thương mại có khoảng 15 nhân viên người Việt và người Mỹ. Sau khi trả lương cho nhân viên và trừ tất cả mọi chi phí cho cơ sở thương mại, lợi tức hàng tháng anh thu về ít nhất trên 20 ngàn nên cuộc sống của gia đình anh rất trưởng giả, không kém gì đời sống sang trọng của nhiều gia đình khác.

Cách đây hơn 2 năm, anh Tony Chung tình cờ bắt gặp quả tang chị Ngọc Thúy đang đi vui vẻ tay trong tay một cách âu yếm với một người thanh niên, trẻ tuổi hơn anh đến 6, 7 tuổi tại một shopping center. Nhìn thấy cảnh tượng này, anh như bị một tiếng

sét đánh trúng vào tim làm anh như sấp sửa té xuống đất. Anh phải vội vàng ngồi xuống cái ghế gần đó lấy lại hơi thở và sự bình tĩnh trong tâm hồn.

Sau vài phút, lấy lại được sự bình tĩnh, anh vội vàng lái xe trở về thằng nhà, ngồi ở phòng khách chờ đợi vợ về để hỏi vợ mình về sự việc lạ lùng này trong khi anh vào shopping center định mua một món quà đặc biệt để tặng vợ mình, nhân dịp kỷ niệm ngày cưới nhau sắp được 15 năm vào thứ Bảy cuối tuần này.

**V**ới chị Thúy, như có linh tính báo trước là hành động của chị đã bị lộ tẩy vì khi chị vừa mới mở cửa bước vào nhà, chị đã nhìn thấy anh Tony Chung với nét mặt thất sủng, pha lẫn một chút giận dữ. Chị hiểu ngay sẽ phải đối đáp thế nào với anh và thông thả ngồi xuống chiếc ghế đối diện với anh. Không cần phải chờ đợi chồng chị lên tiếng, chị đã chậm rãi nói:

-Em đoán chắc anh đã biết hoặc đã thấy những sự việc gì em làm chiều nay rồi, không cần phải nhắc lại vì nhắc lại chỉ làm cho anh tức giận và làm tổn thương đến lòng tự ái của anh là anh đã có người vợ phạm tội ngoại tình. Điều này đúng và em không dám chối cãi sự thật vì có chối cãi thì chỉ làm cho anh tức giận có thể dẫn đến một kết quả sẽ còn tệ hại hơn cho chúng ta và cho con cái. Em xin tạ lỗi với anh về hành động phạm tội ngoại tình của em và cho đến ngày hôm nay, em không còn cách gì để che đậy hành động này. Em cũng xin phép được chia tay với anh kể từ giờ phút này, sẵn sàng

ra đi với hai bàn tay trắng, không đòi hỏi tiền bạc hay tài sản gì của anh từng bỏ công bỏ sức trong nhiều năm qua, để tạo dựng lên sự nghiệp như ngày hôm nay. Em cũng sẵn sàng để lại 4 con cho anh nuôi dưỡng chúng nên người vì đối với em, anh là người cha rất tốt, biết lo lắng săn sóc cho các con được hoàn toàn đầy đủ từ vật chất cho đến tinh thần. Tuy nhiên, nếu nói anh là người chồng tốt thì cần phải xét lại những điểm sau:

Từ ngày anh lấy em về làm vợ, mới có 3 tháng sau, cuối tuần nào anh cũng đi nhậu với bạn bè, không tại nhà mình thì cũng hết nhà bạn này đến nhà bạn khác, mỗi lần như thế em phải đi theo anh và mang tất cả 4 đứa con nhỏ theo anh cho đến nửa đêm hoặc gần 1 giờ sáng hôm sau mới về tới nhà. Sở dĩ em phải theo chân anh như vậy, là để lái xe đưa anh về nhà được an toàn, vì sợ anh uống rượu vào, lái xe có thể dễ gây tai nạn hoặc bị cảnh sát bắt giam. Em biết anh không thể bỏ tật uống rượu, vì rượu là người yêu suốt đời của anh và những người bạn nhậu của anh là những người tri kỷ với anh, chứ không phải là vợ anh và con anh. Trong 10 năm qua liên tục, em đã cố gắng tìm đủ mọi cách để thuyết phục anh bỏ uống rượu hay yêu cầu anh thỉnh thoảng hãy uống, nhưng em đã hoàn toàn thất bại. Mặc dù tiền bạc anh đưa cho em tiêu xài quá dư thừa, nhưng anh nên hiểu rằng tiền bạc không tạo dựng được tình yêu. Người ta vẫn thường nói tiền hết thì tình cũng hết, nhưng đối với em, tiền hết nhưng tình vẫn còn.

Đúng như thế, bao nhiêu năm trời sống bên cạnh anh, tâm hồn em vẫn cô đơn trống trải, không có tình yêu, mãi cho đến hơn 2 năm nay em mới thật sự có tình yêu.

Em xin trả lại cuộc sống độc thân tự do của anh và với tài năng, tiền bạc và tài sản mà anh đang có, thì anh muốn gì chả được. Một điều chót em muốn nhắc nhở với anh là tình yêu đích thực không thể mua được bằng tiền bạc như anh tưởng, mà chỉ có thể mua được bằng những cử chỉ âu yếm, ân cần săn sóc với lời nói ngọt ngào trìu mến đối với người mình yêu. Vì tình yêu không phải là một thứ đồ cổ quý giá, đem cất giấu đi một nơi an toàn, sợ bị người khác đánh cắp mất nên thỉnh thoảng lại mang nó ra lau chùi cho sạch những bụi bặm, để đem nó ra khoe cho một số bạn thân thiết nhìn thấy khen ngợi, xong rồi lại đem cất giấu nó đi một chỗ. Nếu bất cứ ai có quan niệm tình yêu bằng những hành động như thế, thì người đó sẽ không bao giờ có được tình yêu chân thành đáp lại của người mình yêu.

Đây là một kinh nghiệm sống đau thương trong tình yêu của anh đã dành cho em, mà em đã phải âm thầm cắn răng chịu đựng trong suốt gần 15 năm qua và cho tới giờ phút này, em phải thú thật với anh rằng, mới chỉ hơn 2 năm qua, em mới có được tình yêu thật sự trong trái tim em, vì người em yêu đã không cư xử với em như là một thứ đồ cổ quý giá như anh đã cư xử với em, mà người này đã ân cần săn sóc em để đáp ứng đúng với nhu cầu tình cảm tâm lý của người con gái khi lấy chồng, giống như cây cỏ hoa lá muôn được xanh tươi lâu dài, thì cần phải được tưới nước đều đặn. Mặc dầu em

biết rõ hành động này của em đối với pháp luật, em đã phạm tội ngoại tình và đối với luân thường đạo lý gia đình theo phong tục nho giáo Việt Nam, thì em là một người đàn bà hư thân mất nết, đã phản bội lại tình yêu của anh dành cho em, nhưng khổ một nỗi, tình yêu mà anh dành cho em là thứ tình yêu như em vừa mô tả ở trên. Nếu em cứ vẫn tiếp tục chung sống với anh như một món đồ cổ quý giá của anh, thì suốt đời em sẽ không bao giờ có được tình yêu đích thực với anh như em hằng mong đợi và tới một ngày nào đó trong tương lai, em sẽ không còn là một thứ đồ cổ quý giá để anh cất giấu đi nữa, mà em sẽ trở thành một thứ đồ chơi cũ kỹ vô dụng, đến lúc đó, anh sẽ thảng tay vứt bỏ nó đi không thương tiếc.”

**M**ột tuần lễ sau câu chuyện này xảy ra, anh Tony Chung gọi chúng tôi để yêu cầu được giúp đỡ, vì chúng tôi là chỗ thân tình quen biết nhau trong nhiều năm. Tôi chính là người được mời rao giảng Tin Mừng trong Thánh Lễ Thành Hôn của vợ chồng anh nên anh đã kể lại cho chúng tôi nghe tất cả mọi sự việc xảy ra như trên và anh yêu cầu riêng tôi hãy giúp anh hòa giải vấn đề này với vợ anh. Điều duy nhất anh ao ước là làm sao thuyết phục vợ anh hãy quay trở về với gia đình, để săn sóc 4 đứa con còn khờ dại, chúng đang khóc lóc thảm thiết vì nhớ thương Mẹ không có ở nhà. Anh cho tôi biết là anh sẵn sàng tha thứ mọi lỗi lầm của vợ và hứa sẽ bỏ hẳn uống rượu như lời yêu cầu của vợ anh.

Tôi bằng lòng giúp anh Tony Chung và tôi đã tìm đến gặp chị Ngọc Thúy đang tá túc tại nhà người bạn thân của chị.

Tôi đã đưa ra nhiều lý lẽ vững chắc để cố gắng thuyết phục chị hãy quay trở về và tôi nhấn mạnh đến tình nghĩa vợ chồng, cho dù chỉ ở với nhau một ngày cũng nên nghĩa vợ chồng, đặc biệt tình Mẹ thương yêu con cái của người Việt Nam thì rộng bao la bát ngát như đại dương vô bờ bến, nhất là 4 đứa con thơ dại của chị đang khóc lóc kêu gào vì không thấy mặt chị trong suốt một tuần qua.

Chị Ngọc Thúy đã trả lời tôi: “Trước hết con xin hết lòng cảm ơn Thầy đã khuyên bảo con bằng những lời lẽ thật chí lý, nhưng mọi chuyện đã quá trễ, con xin phép được ví con như một con chim đã bị nhốt trong lồng nhiều năm với đầy đủ thức ăn nhưng thiếu nước uống, bây giờ nó có dịp may được bay ra khỏi lồng, để bay đến một nơi chân trời mới, thì nó đâu còn muốn bay trở về chốn cũ, là nơi đối với nó như một nhà tù bị biệt giam một mình, con đã nhờ một luật sư lo thủ tục giấy tờ ly dị tại Tòa án. xin Thầy hãy thông cảm cho con.”

**N**gày hôm sau, tôi cũng tìm gặp được anh chàng trai trẻ, là người đã cám dỗ chị Ngọc Thúy với hy vọng thuyết phục được anh ta, xin anh ta hãy buông tha chị Ngọc Thúy ra và anh hãy khuyên chị ta nên quay trở về với chồng con của chị đang chờ đợi chị ở nhà từng giờ từng phút. Tôi đã giải thích cho anh ta nghe tình yêu chân thật là chỉ biết cho đi chứ không cần phải nhận lại, đúng như câu hát: “Tình cho không biếu không”, không ai có quyền ngăn cấm anh yêu một người đàn bà có chồng có con, nhưng đối với lẻ công bằng của một người có lương tri, dù trực tiếp hay gián tiếp, anh không nên có hành động thiếu lương tâm để phá hoại đời sống hạnh phúc của gia đình người khác như anh đang làm. Nếu thật sự anh yêu chị Ngọc Thúy hết lòng, thì anh có bổn phận thiêng liêng là phải khuyên bảo chị ta nên quay trở về với chồng với 4 đứa con thơ dại của chị sớm chừng nào tốt chừng ấy và anh cũng nên nhớ câu châm ngôn mà người ta thường nói:” Hễ ai gieo gió thì người đó sẽ gặt bão”.

Anh chàng trai trẻ nghe xong đã trả lời bằng một câu rất ngắn gọn: “Xin cảm ơn Thầy và xin thưa với Thầy là: có những trường hợp lý trí không biết được lý lẽ của con tim mà trường hợp của chúng con cũng đang ở trong một tình trạng y như vậy!”

**L**ên quan tới vụ việc nêu trên, về luật pháp, vấn đề thứ nhất, (nên nhớ mỗi tiểu bang luật lệ mỗi khác, nhất là luật của Louisiana áp dụng luật của Pháp (Napoleon Code) theo như luật hôn phối và gia đình (Marriage and Family) của tiểu bang Oklahoma, điều 43 đoạn 101 nói về ly dị và tiền trợ cấp (Divorce and Alimony) đã liệt kê những nguyên cớ pháp lý căn bản (Basically legal grounds) dưới đây, để người chồng hay người vợ có thể căn cứ vào một trong những yếu tố để có đủ lý do yêu cầu Tòa cứu xét đơn thỉnh nguyện xin ly dị như chị Ngọc Thúy.

nhất vẫn là 4 đứa con còn vị thành niên.

Từ những thảm cảnh gia đình không đáng để phải xảy ra như trên, chúng tôi vẫn được chứng kiến tận mắt những cảnh gia đình sống rất đầm ấm hạnh phúc như hồi còn ở Việt Nam. Những người vợ luôn tỏ ra vui vẻ, không bao giờ có một lời than thân trách phận mình với ai để chúng ta có thể ví những người vợ này giống như những bông sen mọc trong bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.

Chúng ta cũng chẳng ngạc nhiên khi nhìn thấy phần đông con cái của họ, sau khi học thành tài, ra trường có việc làm tốt, đều tỏ ra thương yêu và biết ơn người Mẹ nhiều hơn người Cha. Có cả những trường hợp con cái đến tuổi lập gia đình mà vẫn không chịu đi lấy chồng hay lấy vợ, nhất định sống độc thân ở nhà để phụng dưỡng Cha Mẹ.

Chúng tôi đã có nhiều dịp được tiếp xúc với các bà vợ này và các bà đã tâm sự cho chúng tôi biết: mặc dầu ban ngày phải đi làm cực nhọc cùng với chồng, để kiếm thêm lợi tức thì mới đủ chi tiêu trong gia đình hàng tháng và giúp đỡ cho con cái có thêm phương tiện tiếp tục học hành ra trường, để sau này chúng có một tương lai tốt đẹp hơn trên miền đất tự do này.

Đây đúng là những tấm gương sáng chói vô giá, tiêu biểu cho những người vợ Việt Nam, suốt đời chỉ biết hy sinh thân mình cho sự hạnh phúc của chồng, của con cái và cho cả các cháu nội cháu ngoại nữa •

1. Bỏ bê gia đình.
2. Ngoại tình với người khác.
3. Bất lực sinh lý hay thể xác.
4. Có bầu với người khác.
5. Rất hung dữ.
6. Bội ước hôn nhân.
7. Bất hòa với nhau.
8. Say sưa rượu chè
9. Trốn tránh trách nhiệm với gia đình.
10. Bị lãnh án tù ở về tội hình sự.

11. Bản án ly dị đã được ban hành ở một tiểu bang khác nhưng người chồng hay người vợ ở tiểu bang này vẫn phải lãnh một số trách nhiệm liên đới với nhau.

12. Bị bệnh tâm thần liên tục trong 5 năm.

Vấn đề thứ hai là tội ngoại tình (Adultery Offense), có nghĩa là người vợ hay người chồng có hành động tình dục với người khác trong lúc đang chung sống với nhau có hôn thú. Trong trường hợp của vợ chồng anh Tony Chung, như chị Ngọc Thúy đã thú tội với chồng, anh Tony Chung có thể đệ đơn truy tố vợ mình ra Tòa về tội ngoại tình. Nếu Tòa xét thấy những bằng chứng cụ thể do anh Tony Chung đưa ra là đúng sự thật, thì Tòa sẽ phán quyết một bản án về hình sự tội ngoại tình đối với chị Ngọc Thúy, vì theo điều luật số 21 đoạn 871 đã quy định những tội danh và những hình phạt (Crimes and Punishments) của tiểu bang Oklahoma, là người nào vi phạm tội danh này, sẽ bị ở tù không quá 5 năm hoặc chỉ bị phạt tiền tối đa là \$500.00 Mỹ kim, hoặc vừa bị ở tù lẩn đóng tiền phạt vạ cho Tòa.

Vấn đề thứ ba là bất cứ người đàn ông hay người đàn bà nào có hành động cụ thể liên hệ đến tình dục với người đã có vợ hay có chồng hoặc bằng những hành động can thiệp trực tiếp vào nội bộ gia đình của người khác, làm phá hoại hạnh phúc gia đình, làm cho vợ chồng người ta phải ly dị nhau thì trong trường hợp này, anh Tony Chung có thể truy tố anh chàng trai trẻ này ra Tòa về hành động mỉa mai thiết tư tình với vợ anh mà anh đã nhìn thấy rõ tận mắt và qua lời thú tội của vợ anh, làm cho vợ chồng anh phải xa lìa nhau và 4 đứa con thơ dại trổ nên mồ côi Mẹ.

Nếu anh chàng này bị Tòa kết án có phạm tội tư tình thật sự (Alienation of Affections), thì anh ta phải bồi thường thiệt hại vật chất lẩn tinh thần cho anh Tony Chung và có thể bị lãnh án tù ở.

Nhưng thực tế hiện nay, hầu hết các tiểu bang trong đó có Oklahoma, đều bãi bỏ điều luật lâu đời này, ngoại trừ các tiểu bang như Hawaii, Illinois, Mississippi, New Hampshire, New Mexico, North Carolina, South Dakota và Utah thì vẫn còn duy trì áp dụng điều luật cũ này.

Nói tóm lại, chúng ta nhận thấy các nhân vật trong câu chuyện vừa kể trên đây, những người bị thiệt thòi nhất và đáng thương xót



# HỘI NGƯỜI VIỆT CAO NIÊN CHICAGO

VIETNAMESE SENIORS ASSOCIATION OF CHICAGO

Tôn Trọng Quá Khứ • Giúp Đỡ Hiện Tại • Dự Kiến Tương Lai

P.O. Box 25711, Chicago, IL 60625 - Email: dungkq@hotmail.com

Trực tiếp: Ông Nguyễn Văn Dũng, Điện thoại: (773) 701-0534

*Tác giả:* BS Trần Công Bảo đã từng là Giám đốc y tế của nhiều viện dưỡng lão với bài viết dưới đây, ông đã trình bày ngắn gọn rất thực tế, cơ quan mà người già hay người tàn tật đã có lần nghĩ thoáng qua, nhưng dĩ nhiên lờ mờ chưa rõ ...

Nếu còn có thể ở nhà được mà vẫn an toàn thì ở nhà tốt hơn. Nếu tài chánh cho phép, thì dù mình không đủ khả năng lo cho mình, mình vẫn có thể mướn người “bán thời gian” (part time) đến lo cho mình vài giờ mỗi ngày, giúp ăn uống, tắm rửa, dọn dẹp trong nhà, thuốc men, chở đi bác sĩ... Bài viết sau đây được chúng tôi phổ biến dành cho quý Cao niên...

# VIỆN DƯỠNG LÃO - Nursing Home

• BS. TRẦN CÔNG BẢO

Cổ nhân có câu: “sinh, bệnh, lão, tử”. Bốn giai đoạn này không cái có thể tránh khỏi. Chuẩn bị ứng phó với bệnh tật và tuổi già của mình và của thân nhân mình là điều ai cũng có dịp nghĩ tới, kể cả chính kẻ viết bài này là tôi cũng đang sắp sửa bước vào tuổi “thất thập cổ lai hy”.



Anh bạn thân của tôi, Bs. TNT từ lâu có đề nghị tôi viết một bài về “Viện Dưỡng Lão” (chữ viết tắt trong bài: VDL) để giúp bà con mình có thêm một chút khái niệm về VDL vì anh biết trong suốt 27 năm qua tôi đã liên tục săn sóc cho các cụ già tại các viện dưỡng lão, và cũng đã là “Giám Đốc Y Tế” (Medical Director) của nhiều VDL trong vùng. Nay tôi muốn chia sẻ cùng quý bạn một số kinh nghiệm và hiểu biết về VDL.

Trong Việt ngữ chúng ta thường dùng từ Viện Dưỡng Lão (VDL), nhưng trong Anh ngữ thì có nhiều từ khác nhau như Nursing home, Convalescent home, Rehabilitation

and Nursing center, Skilled nursing facility (SNF), Rest home...

Nói chung, VDL là một nơi cho những người bị yếu kém về thể xác không thể tự săn sóc cho mình được trong cuộc sống hàng ngày. Thí dụ như không thể nấu nướng, giặt giũ, đi chợ... nặng hơn nữa như không đủ sức để làm những việc tối cần thiết cho cuộc sống như ăn uống, đi tiêu, đi tiểu... hoặc cần phải có thuốc men đúng lúc mà không thể tự làm được. Khi nói tới VDL, người ta thường chỉ nghĩ tới những người già mà thôi. Thật ra có nhiều người "trẻ" nhưng vì tật bệnh không thể tự lo cho mình được cần phải có sự giúp đỡ của SNF (Skilled nursing facility).

*Vậy thế nào là VDL?*

**V**iện Dưỡng Lão là nơi cung cấp những dịch vụ cần thiết cho cuộc sống hàng ngày cho những người không đủ khả năng lo cho chính mình. Tùy theo mức độ trầm trọng của bệnh tật mà có những VDL khác nhau:

**1- Skilled Nursing Facility (SKF):** là nơi cung cấp những dịch vụ cho những người bị khuyết tật nặng như tai biến mạch máu não gây nên bán thân bất toại, hôn mê lâu dài, hoàn toàn không còn khả năng ngay cả trong việc ăn, nuốt, tiêu, tiểu... Thường thường tại SNF có hai phần: phục hồi (rehabilitation) và săn sóc sức khỏe (nursing care).

Có những người sau khi được giải phẫu thay xương khớp háng (hip replacement), thay đầu gối (knee replacement), hay mổ tim (bypass, thay valve tim) ... cần thời gian tập dượt để phục hồi (rehabilitation). Sau đó họ có thể về nhà sinh hoạt bình thường cùng gia đình.

**2- Intermediate care facility (ICF) :** cung cấp dịch vụ cho những người bệnh như tật nguyên, già cả nhưng không cần săn sóc cao cấp (intensive care). Thường thường những người này không có thân nhân để lo cho mình nên phải vào đây ở cho đến ngày cuối cùng (custody care).

**3- Assisted living facility (ALF):** Thường thường những người vào ALF vẫn còn khả năng tự lo những nhu cầu căn bản như tắm rửa, thay quần áo, đi tiêu, đi tiểu một mình được. Họ chỉ cần giúp đỡ trong việc bếp núc, theo dõi thuốc men và chuyên chở đi thăm bác sĩ, nhà thờ, chùa chiền hay mua sắm lặt vặt. Họ vẫn còn phần nào "độc lập".

**4- VDL cho những người quá lú lẫn (Alzheimer facility):**có những bệnh nhân bị lú lẫn nặng, đến nỗi không nhận ra người thân như vợ, chồng, con cháu nữa. Không biết tự đi vào buồng tắm, phòng vệ sinh để làm những công việc tối thiểu. Họ không biết họ ở đâu, dễ đi lang thang và lạc đường. Nếu ở nhà thì phải có người lo cho 24/24. Những VDL dành riêng cho những bệnh nhân này, thường là "locked facility", cửa ra vào được khóa lại để bệnh nhân không thể đi lạc ra ngoài... Cách đây khá lâu đã có trường hợp một bệnh nhân đi ra khỏi viện, lạc đường, bị xe lửa cán chết! Từ đó có locked facility. Đôi khi cũng có những viện bệnh nhân được gắn alarm vào

cổ chân. Nếu bệnh nhân đi qua cửa thì alarm sẽ báo động và nhân viên sẽ kịp thời mang về lại.

## NHỮNG DỊCH VỤ ĐƯỢC CUNG CẤP TẠI VDL :

**D**iều này tùy theo từng viện. Tuy nhiên những dịch vụ sau đây là cần thiết:

- 1- Phòng ngủ.
- 2- Ăn uống
- 3 - Theo dõi thuốc men
- 4- Những điều tối thiểu hàng ngày như tắm rửa, thay quần áo, vệ sinh cá nhân.
- 5- 24/24 lo cho những trường hợp bệnh khẩn cấp
- 6- Sinh hoạt hàng ngày như giải trí, tôn giáo...
- 7- Vật lý trị liệu. Dịch vụ này rất quan trọng để giúp người bệnh có thể phục hồi càng nhiều càng tốt.

Trong vật lý trị liệu có nhiều dịch vụ khác nhau:

**a-Tập dượt (physical therapy):** như tập đi, tập lên xuống cầu thang, tập tự vào giường ngủ hay ra khỏi giường một cách an toàn, không vấp ngã...

**b-Speech therapy:** tập nói, tập nuốt khi ăn uống... Có những bệnh nhân bị stroke, không thể nói hay ăn được, cần được tập để phục hồi chức năng này.

**c- Occupational therapy:** Tập mang giầy, bí tất (vớ)... Tập sử dụng bếp gaz, bếp điện cho an toàn để tránh bị tai nạn.

## AI TRẢ TIỀN CHO VIỆN DƯỠNG LÃO?

**C**ó nhiều nguồn tài trợ khác nhau:

- 1- Medicare
- 2- Medicaid

- 3- Bảo hiểm tư, có nhiều người mua sẵn bảo hiểm cho VDL.
- 4- Tiền để dành của người bệnh (personal funds).

MEDICARE là do qūy liên bang, chỉ trả tối đa 100 ngày cho những bệnh nhân cần tập dượt để phục hồi chức năng tại một Skilled nursing facility (SNF). Thường những bệnh nhân bị stroke, gãy xương... cần dịch vụ này. Medicare KHÔNG TRẢ cho custody care.

MEDICAID là do qūy liên bang và tiểu bang. Qūy này trả nhiều hay ít là tùy từng tiểu bang. Medicaid trả cho dịch vụ y tế và custody care.

**BẢO HIỂM TỰ** thì tùy theo từng trường hợp sẽ có những quyền lợi khác nhau, nhưng thường rất hạn chế.

Hàng năm các VDL đều phải trải qua một cuộc kiểm tra rất gắt gao (survey) của CMS. VDL nào không đúng tiêu chuẩn thì có thể bị đóng cửa. Mục đích kiểm tra của CMS là để bảo đảm cho các bệnh nhân tại VDL được săn sóc an toàn, đầy đủ với chất lượng cao. Đồng thời tránh những trường hợp bị bỏ bê (negligence) hay bạo hành (abuse) về thể xác lẫn tinh thần. Tại mỗi VDL đều có lưu trữ hồ sơ kiểm tra cho công chúng xem. Bất cứ ai cũng có thể xem kết quả của các cuộc kiểm tra này. Tất cả các VDL đều phải có các biện pháp để bảo đảm sự săn sóc cho bệnh nhân theo đúng tiêu chuẩn. Nếu không sẽ bị phạt tiền, và có những trường hợp bị đóng cửa.

Như vậy, trên đây tôi đã trình bày sơ qua về những điểm chính của VDL. Tuy nhiên, như quý bạn đã từng nghe và biết, có nhiều khác biệt giữa những VDL...

Theo tôi nhận xét thì quan niệm chung của mọi người là “không ai muốn vào VDL”. Chúng ta từng nghe những chuyện không tốt thì nhiều, mà những chuyện tốt thì ít. “Tiếng lành đồn gần, tiếng dữ đồn xa”, là câu ngạn ngữ người mình vẫn nói từ xa xưa đến nay.

Tôi đã đọc không biết bao nhiêu là bài viết về việc con cái “bất hiếu”, bỏ bố mẹ, ông bà vào VDL rồi không đoái hoài tới. Tôi cũng thấy nhiều trường hợp các cụ vào VDL một thời gian rồi không muốn về nhà với con cháu nữa!

Trên đời này không có gì là tuyệt đối cả, trong cái hay có cái dở, và trong cái dở lại có thể tìm ra cái hay. Vậy chúng ta rút tóm được kinh nghiệm gì trong vấn đề này?

Tôi chỉ xin nêu lên những nhận xét chủ quan của riêng tôi mà thôi. Có thể quý vị không đồng ý hết, nhưng nếu rút tóm được ít nhiều ý kiến xây dựng thì “cũng tốt thôi”.

## NHỮNG “BỆNH” CÓ THỂ DO VDL GÂY RA:

*1- Lo lắng (anxiety):* Trong tháng 9/2011, những nhà nghiên cứu hỏi ý kiến của 378 bệnh nhân trên 60 tuổi nằm VDL tại thành phố Rochester, New York. Kết quả là có trên 27.3% trả lời là họ bị bệnh lo lắng, từ vừa đến nặng. Nếu không được chữa trị sẽ đưa đến bệnh trầm cảm (depression). Nên nhớ là 378 bệnh nhân này là người Mỹ chính cống, sinh ra và lớn lên tại Mỹ. Chúng ta hãy tưởng tượng

người Việt mìn không biết rành tiếng Anh, không hợp phong tục, tập quán thì sự khó khăn sẽ nhiều như thế nào!

Còn một vấn đề nữa là thức ăn, chúng ta quen “nước mắm, thịt kho”..., làm sao mà có thể nuốt hamburger, sandwich... ngày này qua ngày khác! Các vấn đề này càng làm bệnh lo lắng, trầm cảm nặng thêm!

*2- Phản ứng của thuốc (adverse drug reactions):* Trong tháng 1/2012, người ta theo dõi các bệnh nhân tại VDL, kết quả là ít nhất 40% các bệnh nhân dùng trên 9 loại thuốc khác nhau. Uống càng nhiều thuốc thì phản ứng càng nhiều. Có ba loại phản ứng khác nhau:

a- Phản ứng phụ (side effects): thí dụ như uống aspirin làm bao tử khó chịu, thuốc cao máu làm táo bón... Loại này thường xảy ra, không cần phải ngưng thuốc.

b- Drug interference: (tạm dịch là thuốc đối tác với nhau): có nhiều loại thuốc uống chung với nhau sẽ làm tăng hoặc giảm sức tác dụng. Thí dụ thuốc loãng máu Coumadin mà uống chung với thuốc tim như Amiodarone sẽ làm dễ chảy máu. Có những thức ăn hay nước uống dùng chung với thuốc cũng ảnh hưởng đến thuốc. Thí dụ uống nước bưởi hay nho với một vài loại thuốc cũng sẽ tăng sức tác dụng của thuốc, dễ gây ngộ độc.

c- Dị ứng với thuốc (allergic reaction): Loại này nguy hiểm hơn, thường làm da nổi mề đay, đỏ, ngứa. Nếu nặng thì có thể chết được như phản ứng với penicillin chẳng hạn. Nếu bị dị ứng thì phải ngưng thuốc ngay.

3- *Ngã té (fall)*: Người già rất dễ bị té ngã gây nên nhiều biến chứng quan trọng như chảy máu trong đầu (intracranial bleeding), gãy xương (như gãy cổ xương đùi, tay...).

Khi già quá hoặc có những bệnh ảnh hưởng đến sự di chuyển, không còn đi lại vững vàng, nhanh nhẹn như lúc trẻ nên dễ vấp, té ngã.

4- *Da bị lở loét (decubitus ulcers)*: Những người bị liệt giường, không đủ sức để tự mình xoay trở trên giường, rất dễ bị lở loét da gây nên nhiều biến chứng tai hại.

5- *Nhiễm trùng (infection)*: như sưng phổi, nhiễm trùng đường tiểu...nhất là những người cần phải dùng máy móc như máy thở (respirator), ống thông tiểu (Folley catheter)...

6- *Thiếu dinh dưỡng, thiếu nước (malnutrition, dehydration)*: Ở các cụ già thì trung tâm khát (thirst center) trong não không còn nhạy cảm nữa, nên nhiều khi cơ thể cần nước mà không thấy khát không uống nên bị thiếu nước.

Cái cảm giác “ngon miệng (appetite) cũng giảm đi nên không muốn ăn nhiều gây nên tình trạng thiếu dinh dưỡng.

## VẬY CÓ NÊN VÀO VIỆN DƯỠNG LÃO KHÔNG?

**V**iệc này thì tùy trường hợp. Theo tôi:

1- Nếu còn có thể ở nhà được mà vẫn an toàn thì ở nhà tốt hơn. Nếu tài chính cho phép, thì dù mình không đủ khả năng lo cho mình, mình vẫn có thể mướn người “bán thời gian” (part time) đến lo cho mình vài giờ mỗi ngày, giúp ăn uống, tắm rửa, dọn dẹp trong nhà, thuốc men, chở đi bác sĩ...

2- Nếu không thể ở nhà được, mà tài chính cho phép thì có thể ở những Assisted living facilities. Ở đây thường họ chỉ nhận tiền (personal funds) chứ không nhận Medicare & Medicaid. Tại đây thì sự săn sóc sẽ tốt hơn.

3- Group homes (nhà tư): Có những người nhận săn sóc cho chừng 4-6 người mỗi nhà. Họ cũng lo việc ăn uống, chở ở, thuốc men, chở đi bác sĩ... Thường thì rẻ hơn tùy từng group.

4- Nếu “chẳng đặng đừng” phải vào VDL thì phải làm sao để có được sự săn sóc “tốt nhất”?

### a- Làm sao để lựa chọn VDL:

- Vào internet để xem ranking của các Viện Dưỡng Lão (tương tự như các tiệm ăn có xếp loại A, B, C....)

- Mỗi VDL đều phải có cuốn sổ phúc trình về các cuộc kiểm tra (survey) do Bộ y tế làm hàng năm. Trong đó Bộ y tế sẽ nêu lên những khuyết điểm mà họ đã tìm thấy.

Cuốn sổ này được để ở khu công cộng (public area) trong khuôn viên của VDL. Hỏi receptionist thì họ sẽ chỉ cho.

- Hỏi ý kiến nhân viên những người đang nằm tại đó.

- Quan sát bên trong và ngoài của VDL: xem có sạch sẽ, không mùi hôi, nước tiểu. Theo dõi cách đối xử, săn sóc của nhân viên với bệnh nhân.

- Nếu có thể thì tìm một VDL có nhiều người Việt đang ở để có nhân viên nói tiếng Việt, có thức ăn Việt, có chương trình giải trí theo kiểu Việt.

### b- Nếu đã quyết định chọn VDL cho người thân rồi thì phải làm gì sau đó?

- Chuẩn bị tư tưởng không những cho bệnh nhân mà còn cho cả chính mình và mọi người trong gia đình để có được sự chấp nhận (acceptance) càng nhiều càng tốt.

- Thăm viếng thường xuyên: Nếu nhà đồng con cháu thì không nên đến thật đông một lần rồi sau đó nhiều ngày không có ai đến.

Nếu được, nhất là trong vài tháng đầu, luân phiên nhau tới, mỗi ngày một lần một vài người. Làm lịch trình ai đi thăm ngày nào, giờ nào...

- Nên làm một cuốn sổ “thông tin” (communication book) để cạnh giường.

Trong cuốn sổ này mỗi khi ai đến thăm thì viết ngày giờ, tên người đến thăm, và nhận xét xem bệnh nhân có vấn đề gì cần lưu ý, giải quyết.

Nếu không có vấn đề gì thì cũng nên viết vào là không có hoặc cho nhận xét về vui, buồn, than thở của bệnh nhân...

- Cuối tuần hay ngày lễ: nên có người vào hoặc mang bệnh nhân về nhà nửa buổi để được sống với không khí gia đình dù ngắn ngủi, hay đưa ra khỏi VDL để làm đầu, tóc hoặc tối tiêm ăn cho khuây khỏa...

Nên sắp xếp để bệnh nhân có sách báo, băng nhạc bằng tiếng Việt cho bệnh nhân giải trí.

• Cho dù có những bệnh nhân bị hôn mê bất tỉnh lâu dài, nhưng khi đến thăm hãy cứ thì thầm bên tai họ những lời yêu thương, những kỷ niệm cũ. Nắm tay, xoa đầu để tỏ tình thương yêu. Tuy họ không có thể cảm thấy được 100% nhưng chắc chắn họ vẫn còn một chút nhận thức, làm họ hạnh phúc hơn, mặc dù mình không nhận thấy. Để bên đầu giường những băng nhạc, câu kinh mà khi còn khỏe họ đã thích nghe.

• Một điều chót mà theo kinh nghiệm của tôi, rất có hiệu quả: đổi xử tốt nhưng nghiêm túc với nhân viên của VDL:

*-Đổi xử tốt:* lịch sự, nhẹ nhàng, không thiếu những lời cảm ơn cho những nhân viên phục vụ tốt. Thỉnh thoảng mua một vài món quà nhỏ cho họ (tôi xin nhấn mạnh “nhỏ thôi”- đừng nên coi đây là hối lộ) như đồ ăn, thức uống ... để bày tỏ lòng biết ơn của mình.

Mình tốt với họ thì họ sẽ quan tâm đến mình nhiều hơn. Người mình vẫn nói: “Có qua có lại mới toại lòng nhau”. Tuy nhiên đổi xử tốt không có nghĩa là mình chấp nhận những sai trái của họ. Nếu cần thì gấp ngay những người có trách nhiệm như charge nurse, nursing director và ngay cả giám đốc của VDL để được giải quyết.

Tên đây là những kinh nghiệm của tôi xin chia sẻ với quý bạn. Dĩ nhiên là không hoàn toàn đầy đủ tất cả những gì quý bạn mong muốn, nhưng hy vọng cũng đáp ứng được phần nào những ưu tư, lo lắng cho người thân của quý bạn •

## THÔNG BÁO TỔNG QUÁT

Trong đêm dạ tiệc mừng Xuân Quý Mão (Lunar New Year Dinner) do Hội Người Việt Illinois tổ chức tối thứ bảy 11 tháng 02 vừa qua tại nhà hàng Furama tọa lạc trên đường Broadway, nhiều Hội viên Hội Cao Niên Chicago đã tham dự cùng với một số đồng hương đến từ Chicago và các vùng phụ cận, biểu lộ được tinh thần đoàn kết và rất gần gũi.

- Trong tháng qua, Hội cũng nhận được một chi phiếu \$50 của ông bà Nguyễn Hữu Hiệp-Huệ gửi tặng Hội. Xin chân thành cảm ơn.

- Tính đến ngày 13 tháng Hai, 2023, tiền quỹ của Hội trong International Bank of Chicago là \$19,660.09, và hiện có 203 hội viên.

Nhân tiện, xin được nhắc quý vị hội viên vui lòng đóng tiền trợ tang nơi ông Thủ quỹ Hồ Đắc Liệu tại Tâm Anh Chuyển Tiền, 4947 N. Broadway St, Chicago, IL 60640, số ĐT (773) 355-1836 hoặc gởi chi phiếu qua hộp thư bưu điện như cũ.

- Quý vị nào có số điện thoại mới, có địa chỉ mới, hoặc muốn ra khỏi Hội, xin vui lòng thông báo để cập nhật hóa tình trạng hội viên, giúp chúng tôi dễ dàng điều hành công việc Hội.

- Chúng tôi cũng xin loan báo: **Lễ Giỗ Tổ Hùng Vương sẽ được tổ chức vào ngày thứ Bảy, 29 tháng 4 năm 2023, vào lúc 11:30am**, tại Hội trưởng Hội Người Việt/IL. Sẽ có thư mời gởi đến các hội viên.

Hội trưởng Hội Cao Niên  
Nguyễn Văn Dũng



Một số cao niên tham dự Dạ tiệc mừng xuân do HNV tổ chức

# HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS MỪNG TẾT QUÝ MÃO



Trích từ nhóm ảnh của Photographer: DUY NHÂN

# Trang Y Tế Bảo Vệ Sức Khỏe của Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

(Để tưởng nhớ vị “lang y” rất nhiệt thành với cộng đồng đã qua đời)



# ĐAU THẮT LƯNG

**S**au nhức đầu thì đau thắt lưng Lower Back Pain là nguyên nhân thứ nhì gây đau cho mọi người, đặc biệt là với người cao tuổi... Chăm sóc đau lưng cũng là nguồn phí tổn khá cao, có lẽ chỉ sau các bệnh về tim.

Với nhiều nhà chuyên môn y tế thì Đau Lưng hầu như là một căn bệnh của đời sống gây ra do thói quen bất thường của người bệnh. Vì họ đứng, họ đi, họ nâng nhấc hoặc lôi kéo sự vật nặng không đúng cách, đưa tới nguy cơ tổn thương cho các thành phần của lưng. Khi đã bị một lần thì đau lưng cũng có nguy cơ tái phát.

Các nhà chuyên môn cũng ước lượng là 80% các trường hợp Đau Lưng có thể phòng ngừa được nếu ta để ý một chút hoặc nếu ta có vài kiến thức căn bản về cột sống.

Lưng là phần dưới của thân mình gồm có 5 đốt xương sống, các gân, dây chằng, cơ bắp để giữ lưng ngay thẳng. Các đốt xương này chịu đựng sức nặng của phần trên của thân mình, cho nên chúng rất dễ tổn thương.

Từ các đốt sống này xuất phát dây thần kinh não tủy. Giữa các đốt sống là đĩa sụn liên hợp giúp cột sống cử động trơn tru.

**D**au lưng thường gây ra do ba nguyên nhân chính:

- căng cơ bắp-dây chằng trong các hoàn cảnh như mập phì, có thai, người cao tuổi ít vận động, nâng mang vật nặng mà lại dùng sức mạnh của lưng, tư thế không ngay thẳng, nhiều xúc động mạnh...

- thoái hóa đĩa đệm.

- loviêm mặt khớp xương.



Ngoài ra, bị chấn thương, u bướu, viêm nhiễm cột sống, nằm ngủ trong vị thế bất thường hoặc nệm quá mềm cũng là nguy cơ gây đau lưng. Nhiều trường hợp phụ nữ với nhũ hoa quá khổ cũng gây ra đau lưng vì lưng chịu một sức nặng ngoài khả năng.

Người cao tuổi thường hay bị đau lưng vì sự thoái hóa cột sống, cơ bắp dây chằng lỏng lẻo, đốt cột sống dễ bị nghiêng vẹo, đè vào dây thần kinh não tủy, gây ra đau. Với các bác, chỉ khom khom di chuyển một chút cây cảnh hoặc cúi xuống bế đứa cháu nội ngoại cũng dễ dàng ôm lưng nhăn nhó.

**T**heo các nhà chuyên môn, 80% dân chúng đều bị đau lưng một vài lần nào đó trong cuộc đời.

Đau lưng là lý do hàng đầu khiến cho người dưới 45 tuổi phải nghỉ việc.

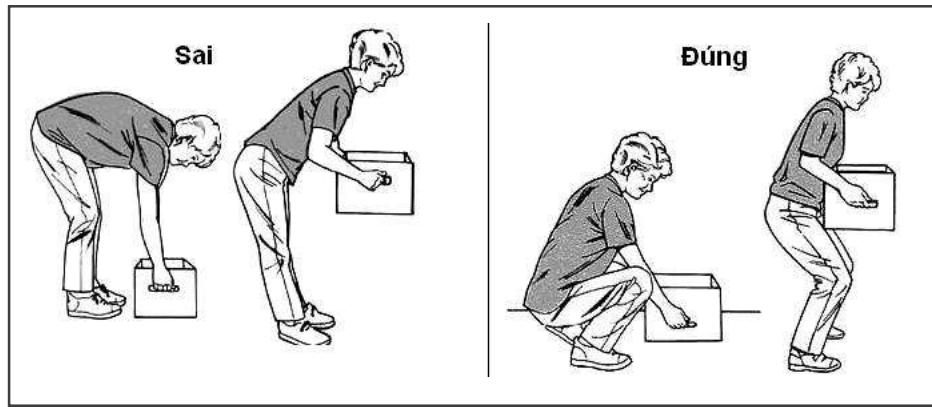
- Đau lưng có thể là cấp tính hoặc kinh niên.

- Cấp tính thường kéo dài khoảng 4 tuần lễ còn kinh niên thì liên tục đau, có khi cả dăm ba tháng.

- Những cơn đau và cứng khớp thường xảy ra vào buổi

sáng sớm và xế chiều. Ban đêm cơn đau khiến người bệnh khó ngủ.

- Đau cưng thường thấy ở dưới chân khi đi lại hoặc đứng lâu.



### Phòng tránh

**P**hòng ngừa có mục đích tránh các căng dãn không cần thiết cho cơ bắp và cưng để tăng cường sức mạnh cho các bắp thịt hỗ trợ cột sống:

1- Khi mang vật nặng, không nên khom lưng xuống để nhấc vật đó lên, mà ngồi xuống, hai tay ôm cầm vật đó rồi từ từ đứng lên qua sức mạnh của đầu gối, như vậy tránh được sự tổn thương cho lưng.

2- Khi vật nặng nằm ở trên bàn, ta có thể ôm vào bụng hay quay lưng ôm đồ vật vào lưng để mang đi.

3- Đừng đi giầy gót quá cao, làm xương sống xiêu vẹo, yếu.

4-Giữ dáng điệu ngay ngắn.

5-Khi đứng, bụng thót phẳng , hướng xương chậu về phía sau sẽ giúp phần dưới của cột sống vững hơn. Nếu cần đứng lâu thì đặt một chân lên vật cao khoảng hai tấc để ngả xương chậu về phía sau.

6-Ngồi lâu đều gây nhiều khó chịu cho lưng. Vì thế lâu lâu nên đứng dậy, đi qua đi lại, thư giãn xương lưng. Tránh ngồi trên nệm ghế quá mềm.

7-Nệm xe đều gây đau lưng khi ngồi quá lâu. Nên lót lưng với một cái gối nhỏ và để tay trên vật tựa; kéo ghế gần về phía trước để đầu gối cao bằng hông.

8-Nên ngủ trên nệm cứng; nằm nghiêng, đầu gối co thắt thợ hoặc khi nằm ngửa thì lót gối dưới khuỷu chân. Gối cao vừa phải để đầu và mình ngang bằng;

9- Khi cần coi tivi hoặc đọc sách lâu, nên nằm để tránh căng cho xương sống.

10-Quần áo không nên quá bó sát vào người để cơ bắp, xương khớp không bị gò bó..

11-Tập thể dục với các cử động làm thư giãn khớp xương và bắp thịt, tăng cường sức mạnh cho bắp thịt, dây chằng ở lưng.

12-Buổi sáng ngủ dậy, trước khi bước ra khỏi giường nên tập các cử động vẹo người qua lại để thư giãn lưng. Lý do là sau bẩy giờ nằm ngủ, xương khớp, bắp thịt cứng lại, nếu đứng dậy ngay có

thể té ngã, gây tổn thương cho lưng và các phần khác của cơ thể.

13-Không hút thuốc lá vì nicotine làm giảm máu lưu thông tới lưng khiến cơ khớp yếu.

14-Giảm cân nếu quá mập, vì mập phì làm mô mềm ở lưng căng cứng.

Hai phần ba người bị đau lưng kinh niên đều bị béo phì.

**V**ài cử động để thư giãn cột sống:

1-Đứng thẳng, hai bàn chân xa ngang thân người, úp hai bàn tay lên ngang lưng. Đầu gối ngay thẳng, uốn lưng về phía sau càng xa càng tốt.

Giữ nguyên vị trí trong vài ba giây rồi trở lại dáng điệu bình thường. Làm cùng động tác năm lần.

2- Đứng ngay thẳng, tựa hai tay lên phía sau của thành ghế. Đầu gối thẳng, dơ một chân về phía sau càng cao càng tốt. Hạ chân xuống từ từ và làm cùng động tác với chân kia. Làm năm động tác liên tiếp cho mỗi chân.

3-Nằm sấp, hai chân duỗi thẳng, khuỷu tay gấp, hai bàn tay úp xuống sàn.

Dùng hai tay đẩy thân mình lên càng cao càng tốt, mông và chân vẫn phẳng dưới sàn. Nhắc lại cùng động tác 10 lần.

4-Nằm ngửa, đầu gối gấp lại, hai bàn chân để dưới đất.

Từ từ nhấc đầu và vai khỏi sàn, hướng hai bàn tay về phía đầu gối, giữ vị trí trong mười nhịp đếm rồi nằm thẳng mình trở lại. Nhắc lại cùng cử động năm lần.

5-Nằm sấp, chân tay đụng mặt bằng. Nâng cao một chân, đếm từ 1 đến 10 rồi hạ chân xuống. Nhắc lại cùng cử động với chân kia. Làm 5 lần mỗi chân •



## TRUYỆN NGẮN CỦA PHẠM THÀNH CHÂU

Quê tôi ở miền Trung, là một thành phố nhỏ, nằm bên bờ một giòng sông. Con sông này phát nguyên từ dãy Trường Sơn. Về mùa mưa, nước lũ tràn xuống, ngập mẩy đường phố, ngập luôn nhà cửa, cây cối làng mạc bên kia bờ đối diện. Tuổi thơ của tôi chỉ còn lại trong ký ức những mùa lũ lụt đó.

Năm 1946, cuộc kháng chiến chống Pháp bùng nổ. Các thành phố đều tản cư về vùng quê, thực hiện “Vườn không nhà trống”. Người dân Việt sục sôi lòng yêu nước, quyết hy sinh tất cả để đánh đuổi thực dân Pháp. Ba tôi đưa cả gia đình gồm mẹ tôi và hai chị em tôi, từ thành phố ngược sông lên tận thượng nguồn, vào một vùng thôn quê hẻo lánh cùng sống với đồng bào. Thời đó, người thành thị tản cư đến đâu cũng được đồng bào mở rộng vòng tay, khoai sắn, rau mầm có nhau. Ba tôi gửi cả gia đình cho đồng bào địa phương rồi lên đường cầm súng chiến đấu.

Thanh Phước, là vùng chúng tôi tản cư, toàn núi non, trồng khoai, sắn, bắp, chỉ có vài lõm nhỏ có nước trồng lúa, nhưng chẳng được bao nhiêu. Thế nên bữa “cơm” nào cũng chỉ có khoai, sắn với mắm. Lúc đó tôi còn quá nhỏ, khoảng năm, sáu tuổi nên không biết ba tôi làm chức vụ gì trong kháng chiến, nhưng mỗi lần đi công tác, ghé qua nhà, ông thường cưỡi ngựa và mang súng lục bên hông. Đối với chúng tôi cũng như bọn trẻ hàng xóm, con ngựa quả là một con vật kỳ lạ và oai hùng. Nó rất cao, da màu xám nâu, hay gục gặc đầu và đậm chân. Chúng tôi đứng xa mà ngắm chứ không dám đến gần, sợ ngựa đá chết. Tôi còn nhớ có ai đó bảo rằng, con ngựa khi ngủ vẫn đứng, hễ ngựa ngủ mà nầm là ngựa đang bị bệnh. Đến bây giờ tôi vẫn tin như thế. Khi ba tôi lên ngựa, giật cương, nó ngẩng đầu lên, bốn chân nhịp bước, lóc cóc trên đường quê và khuất dạng ở một ngã rẽ, hai chị em tôi lặng người vì xúc động, không biết con ngựa đưa ba chúng tôi đi đâu?

Nhà chúng tôi lợp tranh, gần chuồng trâu của chủ nhà, rất nhỏ, chỉ đủ một chiếc giường tre cho mẹ tôi và chị em tôi nằm và một cái bếp đầy tro. Vợ chồng chủ nhà, khoảng bốn mươi tuổi, là những người chất phác, hiền lành. Ông ta tên Tuấn Đa, có lẽ thời trước là tuần định hay gì đấy. Bà vợ ốm và đen, ngày nào cũng thế, từ nương rẫy về là ra sau nhà cho heo ăn. Họ nuôi hai con heo nái ốm nhom, khi có chửa lại mập phệ, lưng vòng xuống, bụng gần chạm đất. Chỗ

bếp lúc nào cũng có một nồi cám heo, tôi thường moi trong nồi đó, tìm những củ khoai bằng ngón tay, bỏ mồm ăn cho đỡ đói bụng. Chủ nhà có hai người con. Một cô gái lớn, tên Liễu độ mười lăm, mươi sáu và người em trai chúng tôi gọi là chú Mạnh, mỗi sáng chú thường đưa hai con trâu đi ăn cỏ trong núi. Tôi còn nhớ, khi chúng tôi đi học, phải lội bộ một quãng xa, quanh co đường núi. Trường làm dưới tàng cây, có mấy cái hầm núp máy bay ngay cạnh lớp học, hễ nghe tiếng ư u từ rất xa của máy bay Pháp là học trò được lùa xuống hầm ngồng.

Mẹ tôi với hai đứa con thơ dại (chị tôi lúc đó khoảng mươi tuổi), nhờ vả đồng bào mãi cũng không được, mà ai cũng khó khăn nên có lẽ ba tôi gợi ý, khoảng năm 1951, mẹ tôi dẫn con hồi cư, về lại thành phố.

Về thành phố, mẹ tôi phải lăn larest vào xã hội buôn bán nuôi con. Cuộc sống quá khó khăn, chị tôi chỉ mới hơn mươi tuổi cũng phải xuống chợ phụ giúp mẹ tôi buôn bán, chỉ có tôi được đi học. Mẹ tôi lấy chồng sớm, có hai con mà tuổi chưa đến ba mươi. Bà vẫn ở vậy nuôi con, chờ chồng. Thỉnh thoảng, mẹ tôi được tin (bí mật)

ba tôi từ Thanh Phước (vùng tản cư trước đó), nhẫn về lời hỏi thăm. Mẹ tôi chỉ ậm ừ mà không nhẫn gõi gì, sợ mật thám Pháp biết, bà cũng không dám tỏ lộ nhớ nhung, lưu luyến. Chồng đi kháng chiến thì coi như đã thuộc về Tổ Quốc rồi, bà không được làm yếu lòng người ra đi.

Học xong trung học, tôi vào Sài Gòn thi vào trường Quốc Gia Hành Chánh. Sau bốn năm đèn sách, tôi tốt nghiệp ngạch Đốc Sự, được bổ đi làm Phó Quận Hành chánh. Được vài năm thì miền Nam “sập tiệm”, năm 1975. Tôi đi (tù) cải tạo sáu năm, về Sài Gòn làm đủ nghề. Bán vé số, đạp xích lô, sửa xe đạp lề đường.

Mẹ tôi tưởng ba tôi đã tập kết ra Bắc năm 1954, nên bà vẫn hy vọng và chờ đợi. Đến năm 1975, một số bạn của ba tôi đi kháng chiến trở về thành phố, nhưng ba tôi vẫn bất tăm.

Hồi các bạn ba tôi thì họ bảo, lúc đó, ba tôi làm tinh báo, thỉnh thoảng giả dạng người đui mù, ghê lở làm ăn mày, vào thành phố, để do thám, sau đó bị Pháp bắt, tra tấn đến chết. Mẹ tôi nghe thế buồn và thất vọng. Bà quẩn trí và bệnh chết sau đó ít lâu.

**N**ăm 1990, tôi và vợ con đi Mỹ theo diện HO. Đến Mỹ, tiếng tây, tiếng u không rành, lại lớn tuổi, sức khỏe kém, tôi chỉ làm được những việc lao động chân tay làng nhàng. Lương không đủ chi phí, vợ chồng tôi phải làm gấp đôi thời gian mới giải quyết được nhiều nhu cầu cần thiết cho cuộc sống. Đến nay thì đứa lớn đã tốt nghiệp đại học, có việc làm ổn định, có thể giúp đỡ các em cho vợ chồng tôi được nhẹ gánh phần

nào. Chúng tôi giảm bớt công việc để có chút thì giờ nghỉ ngơi.

Khi tâm trí đã bớt lo lắng cho cuộc sống, chúng tôi mới nghĩ đến quê hương, bà con thân quyến nơi quê nhà. Tôi gọi điện thoại cho chị tôi ở Việt Nam, báo sẽ về Việt Nam và rủ chị về thăm Thanh Phước, nơi chúng tôi tản cư năm 1946, thăm bà con, xóm giềng. Ngoài mục đích thăm viếng, chúng tôi hy vọng đồng bào ở đó biết được chút tin tức nào về ba tôi chăng?

Chúng tôi đi tản cư thời còn rất nhỏ, chẳng biết gì ngoài một số địa danh và tên những người trong gia đình chủ nhà cho chúng tôi dựng nhà trú ngụ. Dù vậy chúng tôi vẫn hy vọng, háng hái lên đường. Hai chị em đón thuyền máy từ thành phố lên Thanh Phước rất sớm, gần trưa thì đến nơi. Cảnh vật hoàn toàn khác xa với những gì chúng tôi còn nhớ. Hai bên bờ sông, vách đá dựng đứng, phải ngắn đầu lên mới thấy đỉnh núi. thuyền ghé vào một bến sông, vắng vẻ, đều hiu. Trên bờ chỉ có vài ngôi nhà tranh, dựa vào chân núi, quanh mỗi nhà là vạt đất trồng khoai lang, khoai mì (sắn). Chị em tôi lên bờ, ngạc nhiên, không hiểu thuyền có cập bến đúng nơi không? Người chủ thuyền chỉ một lối mòn dẫn vào rừng “Cứ theo đường mòn đó, đi quanh hẻm núi độ vài cây số, qua khỏi đèo là thấy làng Thanh Phước, không xa lắm nhưng đường khó đi. Dân trong đó sống cô lập, không thích giao tiếp với bên ngoài. Nếu tìm không ra người thân thì trở lại đây, chờ chúng tôi. Chúng tôi lên chợ huyện, độ năm giờ chiều sẽ ghé đón”.

Vừa theo lời người chủ thuyền vừa theo linh tính, chị em tôi men theo con đường vòng vèo trên núi để vào thung lũng. Khi vừa xuống đồi thì một làng nhỏ hiện ra với những nhà tranh rái rác có hàng rào tre dày đặc vây quanh. Chúng tôi cứ theo đường làng mà hỏi thăm nhà ông bà Trần Đa. Nhà nào cũng không có người lớn, có lẽ đã vào rãnh, chỉ có vài đứa trẻ ngơ ngáo chẳng hiểu chúng tôi hỏi ai?! Sau mới vỡ lẽ là những người ngày xưa, nay không còn nữa. Chị tôi hỏi một bà già, nhà cô Liễu, là tên con gái của ông Trần Đa, bây giờ độ sáu bảy chục tuổi, thì được biết chỉ cách đó một quãng đường ngắn. Khi đến nơi, chúng tôi thấy nhà cửa không thay đổi mấy. Vẫn cái chuồng trâu bên cạnh vặt sắn mà trước đây là nhà của chúng tôi. Vẫn ngôi nhà tranh ba gian và căn nhà ngang có bếp, chuồng heo và là chỗ sinh hoạt của gia đình chủ nhà.

**C**húng tôi bước vào sân. Một con chó nhỏ chạy ra, vừa ngoặc đuôi vừa sủa gâu gâu.

Chị tôi lên tiếng “Có ai trong nhà không?” Có người nói vọng ra “Có tôi!” Rồi một người đàn bà, tuổi trên sáu mươi, ốm và cao, mặc đồ đen từ nhà ngang bước ra. Chị tôi kêu lên “Có phải cô là cô Liễu không?” Người đàn bà vẻ tò mò “Phải! Bà con đây hỏi tôi có chuyện chi không?” Chị tôi cười “Con nhớ cô mà cô không nhớ tụi con. Cô biết tụi con là ai không?” Cô Liễu nhìn mặt từng người, khi thấy tôi thì hai mắt cô mở to, vẻ kinh ngạc, bàng hoàng. “Xin lỗi, anh có phải là anh Bằng không? Hay là con anh Bằng?” Tôi cười “Dạ, con là con của ba con!”

Cô bước tối, vịn hai vai tôi nhìn sững, nước mắt úa ra “Trời ơi là trời! Sao hai cha con giống nhau quá sức? Dì tưởng là ba con hiện về. Mà ba con lúc đó còn trẻ hơn con bây giờ nữa. Trẻ lăm. Độ trên ba mươi thôi” “Dạ, con bây giờ trên năm mươi rồi” Cô xoa đầu tôi như với một em bé và cười “Dì thấy con, dì nhớ ba con. Vô nhà. Đứng chi ngoài nầy hoài, mỏi chân. Vô đây!” Chúng tôi theo cô vô nhà. “Hai đứa bây ở lại ăn cơm với dì nghe. Ở thành phố ăn sướng, về đây ăn khổ với gia đình dì một bữa. Rau mắm cho biết mùi nhà quê”. Chúng tôi vào, ngồi trên một phản gỗ cũ ở nhà trên. Cô Liễu lấy cái quạt bằng mo cau quạt cho chị em tôi. Tôi hơi ngạc nhiên. Chúng tôi chỉ là người tản cư đến ở nhờ trong vườn cô, cách nay đã gần năm mươi năm, đã thành người xa lạ, sao cô lại vui mừng, tử tế đến như vậy? Cô không hề biết tôi là Việt kiều để giả vờ thân tình mà hy vọng quà cáp. Chị tôi thật sự cảm động “Xin cô đừng bận tâm. Tụi con khổ quen rồi, ăn uống sao cũng được. Bây giờ cô kể cho tụi con nghe chuyện gia đình cô. Chắc ông bà Tuấn (ba mẹ cô) không còn nữa? Nhà vắng vẻ quá! Chú Mạnh ra sao? Con cái, gia đình cô ra sao?” “Cậu Mạnh cũng lớn tuổi rồi, cũng con cháu đầy nhà, nhà gần đây, ăn uống xong dì đưa đi thăm. Con gái dì dạy học, chồng nó cũng là thầy giáo, mấy đứa cháu ngoại đi học ngoài trường huyện. Tụi nó cũng sắp về rồi. Dì chỉ có một đứa con gái. Chồng dì, thời kháng chiến chống Pháp, coi như mất tích năm năm ba (1953). Nó sinh ra không thấy mặt cha, chỉ thấy tấm hình. Dì ở vậy nuôi con” Rồi cô thở dài “Bây giờ thì coi như ổn định rồi. Con cháu đầy đủ. Chỉ có dì, bệnh già, thuốc men hoài cũng vậy...” Chị tôi nói “Bây giờ tụi con sống cũng đắp đổi, không nghèo khổ lắm đâu. Mời cô về thành phố ở chơi với tụi con mấy bữa, nhân dịp đưa cô đi bác sĩ, coi có bệnh gì thì chữa cho cô. Mẹ tụi con mất rồi, bây giờ tụi con coi cô cũng như mẹ, cô đừng ngại. Thời tản cư, ông bà Tuấn cũng như cô, chú trong gia đình này đối xử với gia đình tụi con quá tốt. Con tuy còn nhỏ nhưng cũng nhớ sự giúp đỡ đó. Mẹ con cứ nhắc hoài về lòng tốt của gia đình cô” Cô cười “Thời đó thì ai cũng khổ, gia đình dì cũng áy náy lắm vì chẳng giúp đỡ được gì cho gia đình các con. Hai con định ở lại đây chơi mấy bữa hay chiều nay về? Nhà dì quê mùa, không dám ép, để mấy đứa bây tùy ý. Nhưng dù sao cũng ăn bữa cơm rồi hãy về. Ngồi đó chơi để dì đi bắt con gà làm thịt, ở đây chẳng có chợ búa, mua bán gì cả” Chị tôi vui vẻ theo cô xuống bếp bắt gà làm thịt, tôi thì ngồi nhìn vơ vẩn trong nhà. Nhà thôn quê nào cũng giống nhau, căn giữa làm nơi thờ phượng, trước bàn thờ có bàn nước để tiếp khách, hai bên là giường hay phản, thường chỉ để cho đàn ông ngủ.

Tôi nhìn lên bàn thờ thấy mấy tấm di ảnh, trong đó có hình ba tôi. Thật tâm, tôi cũng chỉ biết ba tôi qua tấm hình để thờ ở nhà tôi, chứ trong ký ức, tôi chỉ nhớ dáng ba tôi cao lớn, oai hùng, mắt sáng, đeo súng lục bến lưng và cưỡi một con ngựa xám. Tôi thắp nhang, cúng lạy rồi cắm vào bát nhang. Tôi thấy sau bức hình ba tôi có một gói ny lông nhỏ. Tôi tò mò thò tay lấy, mở ra, thì thấy

đó là chiếc áo đàn ông. Áo bằng vải ka-ki trắng nhưng bạc màu, sờn mòn, có vài miếng vá, có lẽ là của ba tôi được gia đình này giữ làm kỷ niệm. Tôi để lại chiếc áo sau tấm hình rồi xuống bếp hỏi cô Liễu “Cô làm sao có được hình ba tại con mà thờ hay quá vậy?” Cô đang đun bếp quay lại giải thích “Thời kháng chiến cũng có chụp hình, nhưng hình chụp chỉ bằng lóng tay. Ba con để lại tấm hình đó cho gia đình dì. Khi được tin ba con mất tích, dì đem tấm hình đó xuống chợ, nhờ người ta vẽ lớn để thờ” “Cô biết ba tụi con mất khi nào không?” “Khi gia đình các con hồi cư về thành phố, thỉnh thoảng ba các con đi công tác thường ghé về ngủ lại ở căn nhà cũ của gia đình con bỏ lại. Chừng mươi ngày, nửa tháng ghé một lần. Ăn uống nhà dì, ngủ lại, sáng hôm sau là đi. Bao giờ cũng đi lúc gần sáng” “Cô có biết ba con làm chức vụ gì trong kháng chiến không?” “Dì không hỏi nhưng đoán chừng ba con làm lớn lăm. Cưỡi ngựa, đeo súng lục đâu có phải nhỏ. Đôi khi ba con có kể chuyện thành phố. Dì không hiểu sao ba con lại biết chuyện thành phố? Sau này ba con mất tích, có người ghé qua đây báo tin cho dì. Dì cũng hiểu lờ mờ rằng mỗi lần bộ đội đánh trại lính Pháp, ba con thường giả làm ăn mày, vào thành phố dạo xét trước. Không hiểu ba con bị Pháp bắt hay tử trận. Không ai cho dì biết rõ! Đó là vào khoảng năm năm ba (1953), gia đình dì lấy ngày cuối cùng còn thấy ba con làm ngày giỗ”.

Tôi bỏ lên nhà trên rồi bước ra sân đứng ngó mông.

Cánh thôn quê với núi rừng, êm á, thanh bình, chỉ có tiếng chim kêu trong bụi cây, tiếng gió rì rào ở hàng tre. Tôi đoán chừng cả thôn chỉ khoảng vài mươi nóc gia. thôn trang hẻo lánh này như ở một thế giới khác, rất xa xưa, như chuyện cổ tích. Chung quanh là núi cao chót vót, thành bức tường, ngăn cách với thế giới bên ngoài. Thật giống như trong một truyện truyền kỳ. Có một làng nọ, người dân tự động kéo vào một thung lũng nằm sâu trong rừng núi trùng điệp để tránh chiến tranh. Cả trăm năm sau, có người lạc vào đấy, dân làng hỏi “Ông vua gì đấy còn làm vua không?”...

**D**ang suy nghĩ vẫn vơ, tôi bỗng nghe tiếng chào “Chào chú!” Tôi quay lại. Đó là một chị đàn bà tuổi khoảng bốn mươi, đang dẫn xe đạp vô nhà. Có lẽ là con gái cô Liễu đi dạy về, vào bằng ngõ sau nên tôi không thấy. Chị ta trẻ hơn tôi chưa đến mươi tuổi mà lại kêu tôi bằng chú! Tôi chào lại “Chào chị!” Chị ta cười, giọng thân mật “Mời chú vô nhà!” Tôi thấy, dưới chiếc nón, gương mặt chị ta rất quen. Quen thuộc đến độ như người thân thiết. Chị ta bỗng dừng bước, nghiêng nón quay nhìn tôi, vẻ ngạc nhiên. Từ đôi mắt long lanh của chị ta, tôi nhận được những tín hiệu vui mừng, đầy bao dung và triều mến. Tôi linh cảm như chúng tôi có một liên hệ thân thiết nào đó. Nhưng tôi biết chắc chưa hề gặp chị ta bao giờ. Tôi cười “Tôi đứng chờ cơm. Trong nhà nấu nướng xong tôi mới vào” Chị ta không nói gì, dẫn xe vô nhà. Tôi nghe chị ta hỏi “Mấy đứa nhỏ chưa về hả mẹ?” Rồi có tiếng chào hỏi, cười nói của mấy người đàn bà sau bếp.

Một lúc, tôi nghe tiếng cô Liễu gọi tôi “Con vô đây dì nói chuyện này cho nghe. Hay lắm!”

Tôi đi vào, cô nắm tay tôi kéo đến trước một chiếc tủ đứng, tủ có cánh cửa là một gương soi lớn, có thể thấy được từ đầu đến chân. Cô bảo “Cứ đứng đây chờ dì” Tôi không hiểu gì cả, nhưng vẫn nghe lời cô, đứng yên đấy. Rồi cô xuống bếp lôi chị tôi lên, đứng sau lưng tôi. Cô lại kêu vọng vào trong phòng, “Thay đồ xong chưa? Ra đây mẹ bảo chuyện này”.

Chị đàn bà lúc này từ trong phòng đi ra. Chị ta mặc một bộ bà ba trắng. Cô Liễu đẩy chị đàn bà tối, đứng cạnh tôi. Rồi cô dùng tay ép đầu tôi và đầu chị đàn bà tựa vào nhau, giống như người thợ chụp hình, sửa soạn chụp hình kỷ niệm cho hai người yêu hay đôi vợ chồng. Chị đàn bà tựa người và đầu vào tôi, nhìn tôi trong gương, yên lặng cười và chờ đợi.

**C**húng tôi không biết cô định làm gì nữa đây?

Bỗng chúng tôi nghe cô khóc, giọng nghẹn ngào “Nhìn vô gương coi thử. Hai đứa con có giống nhau không?”

Bấy giờ tôi mới để ý và kinh ngạc. Tuy là nam và nữ, nhưng tôi và chị đàn bà lại giống nhau như khuôn đúc. Từ gương mặt, đôi mắt, lông mày, chiếc mũi cho đến miệng cười.

Cô vẫn khóc và nói tiếp “Các con nhìn anh em nhau đi. Chị em, anh em ruột thịt đoàn tụ nhau. Cùng cha khác mẹ đó!” •

## Cười mỉm chi

- Chuyện kể về người dân dưới chế độ CS ở miền Bắc sau 1954 phải học theo những gì mà họ bị nhồi nhét.

Có hai phụ nữ gặp nhau lâu ngày ngồi nói chuyện gẫu:

- Chị mấy cháu rồi?
- Dạ ...nhờ ơn Bác, em được 5 cháu ạ.

Ông chồng ngồi gần đó, nghe thế, bực tức lên tiếng:

- Ở đó mà nhờ Bác...không có tôi thì cứ ở đó mà nhờ Bác...! (thấy lỡ “xúc phạm” quá, ông nói chữa) Bộ mấy người dám nói Bác là cái thằng chuyên môn đi đ... bậy à? Có mà ở tù một gông!

- Trong lớp, cô giáo hỏi:

- Nguyễn, em hãy cho một thí dụ về tỷ lệ nghịch?

-Dạ. Càng hô hào chống tham nhũng thì số lãnh đạo bị tù vì tham nhũng ngày càng gia tăng.

- Câu này cô không tính. Em cho thí dụ khác.

-Dạ. Nhà của cán bộ càng giàu thì nhà của dân càng nghèo ạ!

- Câu này cô không tính. Em cho thí dụ khác.

-Dạ. Mặt đường càng mồng thì mặt cán bộ càng dày ạ.

-Vẫn không được.

-Dạ. Một người làm quan cả họ được nhờ, cả họ làm quan cả huyện bị nghèo ạ.

-Thôi. Cô vẫn không tính những câu em nói. Em ngồi xuống. Em mà nói càng dài thì sự nghiệp của cô càng ngắn!

# NHỮNG NGƯỜI VỢ và NHỮNG NGƯỜI TÌNH LẺ cỦA HỒ CHÍ MINH



Sau ngày cộng sản Liên Xô và Đông Âu sụp đổ, nhiều tài liệu và tin tức được phổ biến về sự thật con người Hồ Chí Minh (HCM), cũng như về cuộc đời riêng tư của người lãnh tụ Đảng Cộng Sản Việt Nam.

Mối tình với cô gái người Nùng tên Nông Thị Xuân được bạch hoá rõ ràng nhất qua nhiều nhân chứng còn sống viết và kể lại.

Tại Hà Nội, cô Xuân được lệnh ở nhà riêng số 66 Hàng Bông Thợ Nhuộm, nhưng vẫn phải đến “gặp” bác Hồ. Năm 1956, Nông Thị Xuân sinh cho HCM một người con trai đặt tên Nguyễn Tất Trung. Sau đó Xuân ngỏ ý muốn chính thức hoá cuộc hôn nhân với “Hồ Chủ Tịch”.

Ngày 11 tháng 2, 1957, vào khoảng 7 giờ tối, Xuân được ô tô đón sang gặp HCM. Sáng hôm sau, ngày 12 tháng 2, 1957, công an báo tin cho cô Vàng (em cô Xuân) là Xuân đã chết vì tai nạn ô tô.

Liền sau đó cô Vàng đến thăm xác chị ở nhà thương Phủ Doãn và chứng kiến biên bản khám nghiệm tử thi của bác sĩ. Bác sĩ cho biết nạn nhân không chết vì tai nạn ô tô, vì khám toàn cơ thể không có dấu hiệu gì cả ngoại trừ vết nứt trên sọ đầu, và bác sĩ đã tuyên bố, có thể nạn nhân bị trùm chăn trên đầu rồi bị đập bằng búa.

Cô Vàng vội chạy về báo tin ngay cho người chồng sắp cưới là một bộ đội đang bị thương tật

sống ở tỉnh Cao Bằng. Vàng biết chắc rằng cô cũng sẽ bị thủ tiêu vì cô chứng kiến sự thật chị của cô do HCM âm mưu sát hại. Thật vậy, ngày 2 tháng 11, 1957, cô Vàng bị giết chết và xác được tìm thấy trên sông Bằng Giang, đến ngày 5 tháng 11 xác mới nổi lên ở cầu Hoàng Bồ.

Tin này được phổ biến rộng rãi hơn nhờ lá thư của anh bộ đội này đệ lên Nguyễn Hữu Thọ, chủ tịch Quốc Hội CHXHCVN, vào ngày 29 tháng 7, 1983, trước khi anh qua đời sau cơn bạo bệnh. Trong lá thư anh bộ đội đã kể đầy đủ chi tiết những gì cô Vàng đã kể cho anh nghe, cả việc bộ trưởng Công An Trần Quốc Hoàn được HCM giao phó trông coi cô Xuân.

Trong thư kể lại hình ảnh Trần Quốc Hoàn đã hâm hiếp cô Xuân rất tàn nhẫn trước đó một tuần khi được lệnh giết cô Xuân. Hơn nữa, anh bộ đội còn cho rằng Nguyễn Tất Trung có thể bị thủ tiêu nếu bị tiết lộ tông tích. Do đó đến ngày hôm nay người ta chưa biết Nguyễn Tất Trung làm gì và ở đâu. Tuy nhiên, năm 2007, nhà văn đấu tranh trong nước, bà Trần Khải Thanh Thủy, đã tìm hiểu về tông tích của Trung và chính bà đã tìm gặp anh ta. Qua việc kể lại của Trần Khải Thanh Thủy, người ta không ngần ngại gì nữa khi cho rằng Nguyễn Tất Trung chính là con của HCM. Được biết anh ta hiện đang được Đảng “nuôi” đàng hoàng trong khu nhà sang trọng tại Hà Nội.

Toàn bộ lá thư của anh bộ đội được đăng trong cuốn “Công Lý Đòi Hồi” của cựu đảng viên Nguyễn Minh Cần, xuất bản 1997. Ông hiện tỵ nạn chính trị tại Nga. Ngoài ra, câu chuyện cô Xuân này cũng được nhắc tới trong cuốn “Đêm Giữa Ban Ngày” của Vũ Thư Hiên, cũng là một cựu đảng viên.

Nói chung về những người đàn bà trong đời HCM thì nhiều lầm. Người ta đã khám phá qua những tài liệu trong các văn khố bên Nga, bên Pháp, và các nơi. Sau hơn 20 năm sưu tầm nghiên cứu về con người HCM, ông William Duiker, mặc dù hâm mộ họ Hồ vì nghĩ rằng ông ta có lòng yêu nước (ông đã đọc những sách tuyên truyền của cộng sản?) cũng đã khám phá ra cái bản chất mưu mô của người cộng sản này, đồng thời tác giả còn đề cập đến những người phụ nữ đã đi qua trong đời Hồ.

Một cách vắn tắt, trước tiên phải nói đến Tăng Tuyết Minh, người vợ Hồ Chí Minh cưới đầu tiên tại Quảng Châu, Trung quốc. Đến Quảng Châu (Trung Hoa), Nguyễn Ái Quốc, lúc đó lấy tên là Lý Thụy kết hôn với một người phụ nữ Trung Hoa là Tăng Tuyết Minh năm 1926. Bà này bị thất lạc sau cuộc chiến Quốc Cộng ở Trung Hoa năm 1927. Theo một tài liệu khác, thì trong thời gian này, Lý Thụy còn sống với một phụ nữ Trung Hoa thứ nhì là Lý Huệ Khanh, em của Lý

## NHỮNG NGƯỜI VỢ VÀ NGƯỜI TÌNH LỄ CỦA HỒ CHÍ MINH

### BÓ LẬY THÀY

**Con xin bái phục bác CUNG**  
Lâu nay tưởng bác anh hùng thế gian  
Ai ngờ bác thật rõ ràng  
Là tên báu nước đầu dàn lưu manh

**Con xin bái phục bác THÀNH**  
Lâu nay tưởng bác trung thành với dân  
Ai ngờ bác phản nhân dân  
Tự đem biển đảo cúng dâng láng giềng

**Con xin bái phục bác TIỀN**  
Lâu nay tưởng bác phòng viên một thời  
Ai ngờ bác viết chuyện đời  
Của ngay chính bác để ngợi ca minh

**Con xin bái phục bác MINH**  
Lâu nay tưởng bác thật tình thương dân  
Ai ngờ bác vị báu thân  
Theo quân cộng sản đầy dân xuống mồ

**Con xin bái phục bác HỒ**  
Lâu nay tưởng bác đơn cô một mình  
Ai ngờ bác hoá chồn tinh  
Bốn năm bà vợ nhân tình vài ba

**Con xin bái phục bác BA**  
Lâu nay tưởng bác lia nhà cứu dân  
Ai ngờ bác chẳng vì dân  
Vào trường bảo hộ vinh thân cứu nhà

**Con xin bái phục CHA GIÀ**  
Lâu nay tưởng bác xứng là cha ông  
Ai ngờ bác chỉ dành đồng  
Cha già dân tộc qua sông lật đò.



Tăng Tuyết Minh người vợ chính thức đầu tiên của NAM Quốc



Vera Vasiliëva người vợ Nga trong ĐCS Nga



Nguyễn Thị Minh Khai vợ thứ 2 của Nguyễn Ái Quốc



Nông Thị Xuân người vợ cuối cùng của Hồ



Nông Thị Ngác (Mẹ Nông Đức Mạnh) & HCM



Đỗ Thị Lạc có 1 con gái với Hồ chí Minh

Nông Thị Xuân người vợ bất hạnh nhất của Hồ Chí Minh Sau khi cô thai sanh ra Nguyễn Tất Trung năm 1956, bà đã ngày thơ cũ tưởng mình đã là vợ Chủ tịch, nên đại dột đề nghị "Xin Bác cho Mẹ con công khai với mọi người" không ngờ đây là bản án Tử hình cho bà Xuân!. Bà Xuân đã bị HCM cho bỏ hạ là tên Trần Quốc Hoàn hiệp bà nhiều lần nữa rồi đem đi đập đầu thủ tiêu, bị mom với ý đồ để bảo vệ cái hào quang đạo đức đều của Hồ là cả đời không hề lấy vợ, không hề biết đến đàn bà !

Huệ Quần. Lý Huệ Quần là vợ của Lâm Đức Thụ, một đồng chí của Lý Thụy.

Sau đó thì phải nói tới mối tình được nhiều người bàn tán là giữa HCM và Nguyễn Thị Minh Khai vào đầu Xuân 1931.

Theo Bùi Tín, một cựu đảng viên, lý lịch của Minh Khai được ghi trong tài liệu quốc tế cộng sản. Minh Khai ghi rõ ràng chồng là Lin (bí danh Nguyễn Ái Quốc tức HCM). Đã có lần ông Hồ đệ đơn lên cưới Minh Khai nhưng bị cấp trên Đảng Cộng Sản Quốc Tế bên Nga chưa cho phép. Minh Khai còn có bí danh là Trần Thị Lan, Phan Lan, nên sau khi HCM lấy bút hiệu T. Lan viết sách “Vừa Đi Đường Vừa Kể Chuyện...” tự ca ngợi mình thì người ta cho rằng có thể Hồ lấy bút hiệu đó để tưởng nhớ đến Minh Khai, người nữ cán bộ cộng sản trẻ tuổi đã bị Pháp xử tử.

Trong “Ho Chi Minh” tác giả William Duiker có ghi một phụ nữ trẻ khác tên Lý Sâm, lúc đó là vợ của Hồ Tùng Mậu, đồng chí của HCM. Lý Sâm và HCM đã bị cảnh sát HongKong bắt tại một phòng hotel khi hai người đang trong phòng ngủ, lúc 2 giờ sáng ngày 6, tháng 6, 1931.

Sau khi bị tù tại Hongkong, Hồ có tên mới là Tống Văn Sơ. Sau khi rời khỏi HongKong, HCM đổi nhiều tên họ khác nhau để tiếp tục hoạt động. Có những nguồn tin cho biết khi trở về lại Nga, đàn anh cũng đã tìm cho Hồ một người phụ nữ Nga để làm vợ... Trong cuốn “Con Rồng Việt Nam” tác giả cựu hoàng Bảo Đại ghi “Hồ Chí Minh có một người vợ Nga và có chung một người con gái, nhưng ông ta không bao giờ nhắc đến” (trang 205). Sở dĩ cựu hoàng Bảo Đại biết chuyện này nhờ những dịp đi “công tác” với Võ Nguyên Giáp vào 1945. Ông Giáp đã kể lại một số sự thật về HCM, lúc này Bảo Đại mới biết rõ HCM là tên quốc tế cộng sản nên tìm đường lưu vong.

Một trong những người phụ nữ Tây Phương có cô Marie Bière. Thành Tín tức Bùi Tín ghi trong “Về Ba Ông Thánh”, xuất bản 5/1995, (trang 149): “Theo tài liệu Pháp, khi trẻ tuổi, làm thợ ảnh, ông Hồ có quan hệ với một cô đầm tên là Marie Biere nào đó..” Cũng theo Bùi Tín nói về tài liệu tham khảo của Sophia Judge, một nữ sử học gia Hoa Kỳ

ranh tiếng Việt đã bỏ nhiều năm nghiên cứu, sưu tầm tài liệu về ông Hồ, nhất là 2 năm tại Moscow. Ông Hồ có người tình tên Vera Vasilieva. Vera có con gái riêng, và cô này kể cho bà Sophia nghe. “Về Ba Ông Thánh”, (trang 151): “Vào dịp đại hội 7 của quốc tế cộng sản, cô ta mới 10 tuổi, nhưng còn nhớ ông Hồ thường ghé chơi nhà mẹ cô ta và một số lần ngủ lại trên ghế dài vào năm 1934...”

Theo tài liệu của bà Sophia Judge, Bùi Tín, cùng sách trên (trang 153): “Anh thanh niên Quốc ăn mặc rất chải chuốt, luôn mang cà vạt màu rát diện, xức cả nước hoa cực thơm. Ông còn để lại khi về nước một va-ly áo quần ông sắm cho vợ ông toàn là loại sang, cô bé Nga này lấy ra dùng bao nhiêu năm mới hết!” HCM còn “yêu” cả vợ của Chu Ân Lai là bà Đặng Dinh Siêu khi đang dan díu với người phụ nữ Nga Vera này.

Đàn ông hay đàn bà thay chồng đổi vợ cũng là lẽ thường. Cái đám cưới chính thức với Tăng Tuyết Minh đã có nhiều tài liệu để lại, nhưng HCM và Đảng chưa bao giờ tuyên bố Hồ có vợ con, đừng nói chi bao mối tình khác diễn ra sau đó.

Đàn ông độc thân dẫn bạn gái đi dạo là chuyện rất thường, hoặc nhiều vợ nhiều con có khi cũng được thế gian thông cảm. Nhưng khác thường là HCM đã tự tạo cho mình thành một huyền thoại khi vào năm 1948, chính HCM lấy bút hiệu Trần Dân Tiên viết “Những Mẩu Chuyện về Đời Hoạt Động của Hồ Chủ Tịch” tự ca ngợi mình, cho mình còn độc thân, cả đời chỉ biết lo cho dân cho nước.

**G**hi nhận quan trọng là sau khi trở lại Việt Nam vào đầu thập niên 40, HCM hoạt động trong hang Pac Bo để mưu toan cướp chính quyền vua Bảo Đại và chính phủ Trần Trọng Kim, Hồ đã có những cuộc tình nghĩ rằng không ai khám phá nhưng dưới ánh sáng mặt trời mọi chuyện cũng đều bị vỡ tung.

Ngục sĩ Nguyễn Chí Thiện khi nhắc tới những cuộc tình của HCM cũng có đề cập một người phụ nữ tên Đỗ Thị Lạc ngoài những người tình nổi tiếng khác của Hồ. Bà này đã sinh cho HCM một người con gái, nhưng sau đó thì hai mẹ con đều mất tích.

Thêm nữa, trong sách “Năng Động Hồ Chí Minh,” tác giả Thép Mới cũng đã ghi (trang 143): “Bác giới thiệu với bản làng người nữ cán bộ hôm

qua cùng về với Bác: -Đây đồng chí Lạc thay cháu Nông Thị Trưng về đây ở với đồng bào..."

Nông Thị Trưng là ai?

Đặc biệt hơn hết là một phụ nữ cũng người sắc tộc thiểu số, Tày, khá xinh đẹp tên Nông Thị Ngác (không ngạc nhiên vì vùng rừng núi Cao Bằng làm sao có gái Việt Nam chính thống).

Lý do câu chuyện tình đặc sắc này được nổi bật những năm sau này là do cuộc phỏng vấn của tờ báo Xuân trong nước vào khoảng năm 1997. Nhà báo có phỏng vấn bà Nông Thị Ngác, một chứng nhân sống nói về "Bác Hồ". Bà Ngác đã không dấu diếm chi cả những gì đã xảy ra trong thời gian HCM tại hang Pac Bo vào đầu thập niên 40. Bà kể hằng ngày Ngác đến "học tập" với HCM ròng rã cả năm. Hồ căn dặn Ngác không nên gọi Hồ bằng "Bác" mà hãy gọi là "Chú Thu" và xưng "Cháu". và sau đó chú cháu liên tục "học tập"...với nhau!

Được biết sau thời gian rời Pac Bo, HCM cướp chính quyền thành công, trở thành người lãnh tụ chính thức của Đảng Cộng Sản Việt Nam, người nữ cán bộ gương mẫu mà Hồ yêu quý, tức Nông Thị Ngác, lại được cất nhắc làm Chánh Án Toà Án Nhân Dân tỉnh Cao Bằng... Ông Hồ yêu quý Ngác đến độ đặt cho người nữ cán bộ này một tên nữa là Nông Thị Trưng, ý giống như Trưng Trắc, Trưng Nhị vậy.

Tin Nông Thị Ngác là ai cũng đã được người dân trong nước bàn tán. "Chú Thu" và "Cháu Trưng" cũng đã được nhắc tới trong các sách tuyên truyền của cộng sản, nhất là các tác giả Trần Khuê, Thép Mới...

Thép Mới kể lại trong "Năng Động Hồ Chí Minh" (trang 48) rằng sau 20 năm ngày rời Pac Bo, ông HCM trở lại, 1961, lúc này coi như sự nghiệp khá thành công, ông có thời giờ về thăm lại người cũ, cảnh xưa.

Khi vào nhà thăm gia đình bà Ngác, HCM tiếp xúc với ông Dương Đại Lâm, người mà trước đây HCM đã gởi gắm Ngác vào gia đình (không nhắc Ngác đang ở đâu), các cháu vây quanh HCM thân mật. Tác giả còn nhấn mạnh một trong các cháu đã trở thành "thanh niên tuấn tú" góp phần xây dựng đất nước.

Cùng sách trên, Thép Mới ghi (trang 43): "Bác trực tiếp hỏi chuyện, nghe kể về hoàn cảnh gia đình và bản làng đau khổ, rất thương, nhận làm

cháu nuôi, đặt cho bí danh là Trưng, Nông Thị Trưng. Trưng ở với vợ chồng Đại Lâm, tên tục là Sù, hàng ngày được đến lán Bác một giờ để Bác chỉ bảo..."...Chỉ bảo những gì chắc chỉ có hai người biết với nhau.

Như vậy rất rõ, Nông Thị Ngác có bí danh là Nông Thị Trưng.

**V**ào tháng 4, 2001, Nông Đức Mạnh (sinh năm 1940 ở vùng Bắc Thái), một người i chưa thâm niêen về chính trị (bản thân xuất phát từ nghề làm rừng, sau gọi là Lâm nghiệp), lại được đưa lên làm Tổng Bí Thư Đảng.

Tin cho rằng Nông Đức Mạnh là con của HCM lan rộng khắp nơi, từ trong nước ra đến hải ngoại. Khi có lời đồn này dĩ nhiên phải có sự bắt nguồn nào đó đi ra. Được tin này, báo ngoại quốc Time đã làm cuộc phỏng vấn hỏi Nông Đức Mạnh có phải là con của HCM? Ông Mạnh không trả lời xác quyết là phải hay không, nhưng nói "Ơm ờ" là tại Việt Nam ai cũng là con cháu của Bác Hồ. Câu trả lời sau chót: "Chắc chắn ông ta không phải cha ruột của tôi" cũng không làm cho ai đủ tin Nông Đức Mạnh nói bằng sự thật!

Từ câu trả lời trên và thái độ dấu diếm thân thế gia đình, cùng với vai trò lãnh đạo tối cao một cách đi ngang, quần chúng dường như ai nấy đều ngầm nghi vấn Mạnh có phải là con của HCM? Và như vậy thì làm sao biết Mẹ của Nông Đức Mạnh là bà nào?

May mắn thay cho những ai muốn tìm hiểu Nông Đức Mạnh là ai, vì chưa bao giờ Đảng Cộng Sản Việt Nam hay Nông Đức Mạnh tiết lộ với báo chí hay bất cứ ai biết về tên họ cha mẹ của Mạnh một cách rõ ràng, qua tài liệu sau đây:

Trong "Ho Chi Minh", tác giả William Duiker, trang 575, viết: "In April 2001, the relatively unknown government official Nong Duc Manh, widely rumored to be the illegitimate son of Ho Chi Minh, was elected General Secretary of the VCP (Vietnamese Communist Party) \*14.

Số \*14 để người đọc lật ra sau cuốn sách đọc tiếp footnote 14: "Nong Duc Manh has denied these rumors, but he concedes that his mother, a member of the Tay ethnic minority, served as Ho's servant after the latter's return to Vietnam during the early 1940s..."

Dịch: Vào tháng 4, 2001, người vô danh tên Nông Đức Mạnh chính thức nhậm chức trong cơ quan chính quyền, dư luận xôn xao bàn tán rộng rãi cho rằng Mạnh là con trai rői rốt của Hồ Chí Minh, và ông ta đã được chọn làm Tổng Bí Thư Đảng Cộng Sản Việt Nam.

Nông Đức Mạnh phủ nhận những tin đồn này, nhưng ông ta lại công nhận rằng mẹ ông, một thành viên của dân tộc thiểu số Tày, là người từng phục vụ ông Hồ sau khi ông Hồ trở về Việt Nam vào đầu thập niên 1940.

Nông Đức Mạnh sinh vào đầu thập niên 40. Báo Time phỏng vấn Mạnh vào 2002 và ghi ông ta được 61 tuổi. Như vậy thì ông Mạnh phải ra đời vào cuối 1941 hoặc 1942. Sau ngày sách của Duiker xuất bản, 2000, và cuộc phỏng vấn của báo Time, trang web “Đảng CSVN” đã cho sửa tiểu sử Nông Đức Mạnh lung tung... Vào 2001, chính người viết có lần vào trang này thấy ghi rõ Nông Đức Mạnh con của “nhà cách mạng Nông Văn Lai và bà Hoàng Thị Nhị”, nhưng sau đó thì trống trơn không ghi gì cả. Biết đâu nhân vật Nông Văn Lai và Hoàng Thị Nhị này cũng giống như Lê Văn Tám mà Trần Huy Liệu đã nặn ra để lừa gạt mọi người trong nhiều thập niên qua? Hay Tạ Thị Kiều, một đặc công gái tuổng tượng, mà Xuân Vũ cũng một thời ca ngợi khi ông còn ở miền Bắc?

Rõ ràng câu trả lời của Nông Đức Mạnh trong sách của giáo sư Duiker và báo Time đã phần nào cho người đọc một kết luận về thân thế của ông ta. Mạnh đã trả lời mẹ là người Tày, dân tộc thiểu số, phục vụ cho HCM trong thời gian Hồ trở về VN vào đầu thập niên 40!

Dư luận so sánh những câu chuyện kể của “Cháu Trưng” và “Chú Thu” khi Hồ ở hang Pac Bo cùng những tài liệu vừa trình bày trên để có những kết luận về cuộc đời tình ái của HCM và đánh giá những kẻ nối gót chính trị sau này của Hồ. Chính HCM đã từng bị dân gian nêu danh là “bán nước hại dân”. Những kẻ thừa kế bấy giờ cũng đang tiếp tục con đường Hồ đã đi qua, tiếp tục làm tay sai cho đàn anh Tàu cộng, bán rẻ linh hồn cho quỷ đỏ, dâng đất nhượng biển, rước hàng chục ngàn dân Tàu cộng vào chiếm cứ.

Ôi, nước mất nhà tan!... (st) •

## ÔN CHUYỆN CŨ:

### Nữ hoàng Anh không có hộ chiếu

Lúc sinh tiền, Nữ hoàng Anh cũng phải qua kiểm soát khi đến quốc gia khác, nhưng nếu bị hỏi tên, hay nghề nghiệp, bà thường chỉ trả lời ngắn gọn: “Nữ hoàng”. Bất kỳ ai trên thế giới khi sang nước khác đều cần có hộ chiếu, dù là xác ướp. Năm 1974, chính phủ Ai Cập đã phải cấp hộ chiếu cho xác ướp Paraoh Ramesses II khi muốn đưa nhà vua quá cố này sang Paris, Pháp. Nghề nghiệp được ghi trên đó là Vua (đã mất).

Tuy nhiên, nữ hoàng Anh Elizabeth II là trường hợp đặc biệt, vì bà là người duy nhất trên thế giới được hưởng đặc quyền đi khắp nơi mà không cần giấy tờ tùy thân. Lý do là hộ chiếu Anh được làm ra để nhân danh bà. Trước khi đến một nước, các trợ lý của bà sẽ liên lạc với chính phủ của quốc gia đó để giải quyết vấn đề không hộ chiếu này.

Trên trang đầu của cuốn hộ chiếu cũng ghi rõ: “Nhân danh Nữ hoàng Anh, Bộ trưởng Ngoại giao Anh cho phép người giữ hộ chiếu được qua lại tự do mà không bị cản trở và nhận đầy đủ sự hỗ trợ, bảo hộ khi cần thiết”.

Nữ hoàng đã ghé thăm 116 quốc gia mà không cần hộ chiếu nhưng chồng bà, hoàng thân Philip và thái tử Charles thì không được ngoại lệ.

Nữ hoàng cũng có thể lái xe tại Anh mà không cần bằng lái, vì giấy tờ này được làm ra để nhân danh bà.

Ngoài việc không cần sở hữu giấy tờ tùy thân, Nữ hoàng Elizabeth II cũng đón sinh nhật 2 lần một năm. Ngày sinh thực của Nữ hoàng là 21/4/1926, tuy nhiên nước Anh chính thức mừng sinh nhật bà vào một ngày không cụ thể trong tháng 6. Trước đây nữ hoàng chọn mừng tuổi mới vào một ngày thứ 5 trong tháng, sau đó bà chuyển sang thứ 7 để người dân có thể tham dự đông đảo. Đây là truyền thống của hoàng gia có từ thế kỷ 18, do ảnh hưởng của thời tiết. Hoàng gia muốn tổ chức sinh nhật cho Nữ hoàng vào mùa hè, tránh cái lạnh tháng 4.

# Gia Tài của Mẹ

• YÊN HÀ

*"Gia tài của mẹ, để lại cho con.  
Gia tài của mẹ, là nước Việt buôn!"  
TCS ("Gia tài của Mẹ")*

**N**hìn cổ tay, “Đồng hồ không người lái” có cửa sổ của tôi chỉ ba giờ rưỡi chiều. Trong máy bay, ngồi nhìn ra cửa sổ bên ngoài, tôi lặng nhìn đất nước thân yêu, và chợt thở dài.

Thấy vậy, người hành khách ngồi bên cạnh quay sang hỏi:

- Trông ông có vẻ “căng” lấm? Ngồi trong “nội thất” chiếc phi cơ mà trông ông hình như “bức xúc” làm sao?

Tôi đáp:

- Vâng thưa ông, tôi về Việt Nam lần này là lần thứ nhất, sau hơn bốn mươi năm xa nhà nên có phần hồi hộp.

- À, ra thế, tâm trạng ông “hiển thị” trên nét mặt rõ lám. Ông rời xứ lâu như vậy, tôi đoán lúc trước ông phải là “du sinh đi chuyên tu” ở đâu đó? Người Việt mình vốn” trọng thị” vấn đề “học vị” lấm mà.

- Vâng, ông đoán không sai, lúc trước, tôi có được đi du học bên Pháp, nhưng thú thật với ông, riêng tôi không coi trọng bằng cấp cho lấm, nhất là thời buổi này.

- Tôi “thống nhất” ông. “Chủ yếu” là phải biết “triển khai” tính “năng nổ,” rồi “tranh thủ” vào đó, “khẳng định” tài nghệ mình thì mới thành công một cách “tiên tiến” được.

Tôi như “đớ” ra với kiểu nói này nên hỏi lại cho chắc:

- Ông muốn nói là ông đồng ý với tôi và điều quan trọng là mình phải khai triển tính siêng năng tháo vát, cố gắng sao cho tài nghệ mình được công nhận để có thể thành công mỹ mãn?

- Đúng vậy. À này, ông cũng nên “cập nhật” lại ngôn ngữ văn hoá “hiện đại” của mình đi thì hơn. Chúc ông “thư giãn” và đi “tham quan” tốt những “cảnh quan” nước nhà.

- Cám ơn ông.

Một lúc sau, gần đến “khẩu” Tân Sơn Nhất, người “lái” cho biết trung tâm “quản lý đường bay” đã cho phép phi cơ đáp xuống “đường băng.” Chúng tôi đã đến Sài Gòn.

Vào đến trạm kiểm tra, người cán bộ hỏi tôi:

-Hộ chiếu” đâu?

Tôi ngớ ngẩn hỏi lại:

-Dạ thưa, hộ chiếu là gì ạ?

Người cán bộ sẵng giọng:

-Giấy tờ du lịch do cơ quan “chủ quản” cấp chứ là gì nữa? Xin ông “nghiêm túc” một chút.

Tôi chìa sổ thông hành ra. Người cán bộ hỏi tiếp:

-Ông sống bên Mỹ à? “Bang” nào?

-Dạ thưa, tiểu bang “Mã Cha Chủ Chết”(Massachusetts).

-Đem vào bao nhiêu “kiều hối”?

Tôi lại ú ớ:

-Dạ thưa, kiều hối là gì ạ?

Người cán bộ bắt đầu sốt ruột.

-Ông không biết “từ” này à? Thôi ông đừng có “linh tinh” nữa, “khẩn trương” lên đi...

Hoảng quá, chắc ông ta nói tôi vớ vẩn và dục tôi phải nhanh lên. Nghĩ đến chữ “hối xuất,” tôi đoán mò:

-Dạ, ngoại tệ tôi có 1.000 mỹ kim.

-Thôi được rồi, ông đi đi. Nếu có “vấn nạn” gì thì cứ đến Phòng “Công tác người nước ngoài” mà hỏi.

- Cám ơn ông.

Lấy hành lý xong, qua trạm “hải quan,” không có gì để khai quan thuế, tôi bước ra ngoài. Tôi thở phào, nhẹ nhõm. Mới đến có vài giờ mà đã “ấn tượng” như vậy. Dáo dác nhìn quanh, tôi vãy một cái tắc xi để về khách sạn. Thấy cái mặt “nai vàng” ngơ

ngác” của tôi, bác tài xế chào hỏi:

- “Hoan nghênh” ông, chắc ông là Việt Kiều về thăm nhà? Lần này về, ông có “dự kiến” làm gì không, em chỉ giúp cho?

- Ồ, xem nào, ăn ngon thì ông đê nghị đi đâu?

- Muốn ăn ngon thì em xin “đề xuất” nhà hàng này, em “đảm bảo chất lượng, thực đơn cao cấp,” giá rẻ, ông có thể ăn uống “vô tư,” chứ đừng có mà đi tìm những nơi “hoành tráng” khác, có “khả năng” đắt khủng lố, “bình quân” 100 đô la một người đó; nhất là nếu ông là người nước ngoài.

- Uí chao, trung bình 100 đô la? Đắt khủng khiếp thật.

- Nhưng ngược lại, ông vào mấy tiệm “chui” thì cũng có “khả năng” bị “chum” lố đấy.

- Đúng rồi, những nơi lén lút, không ai kiểm soát, bị gạt là cái chắc!

Bác tài hỏi tôi:

- Thi thoảng, ông có muốn đi “tươi mát” để “hộ lý” cho khoẻ không?

Tôi hỏi lại:

- Tươi mát? Hộ lý? Ông muốn nói gì? Đi xa du lịch?

Bác tài cười mỉm chi:

- Thì chuyện quan hệ đàn ông đàn bà đó mà? Ông nói tiếp:

- Về Việt Nam, ai mà không biết cái đó?

Tôi ngượng đánh trống lảng:

- Thôi, cảm ơn ông, chắc không cần đâu. À về đến khách sạn tôi có xa không?

- Từ đây vào thành phố không có “đường cao tốc,” nhưng đi giờ này không sợ “ùn tắc” đâu, nếu không gặp “tai tệ nạn” trong một “sự cố” giao thông gì, sẽ nhanh lốm.

- Không có xa lộ, nhưng giờ này, nếu không gặp tai nạn xe cộ hay cản trở lưu thông gì thì chả sợ kẹt đường, sẽ nhanh thôi.

Tôi lẩm bẩm trong đầu như để học khoá cấp tốc tiếng Việt mới. Bác tài xế nói xong, phỏng vun vút và chẳng bao lâu tôi về đến khách sạn.

“Đăng ký” xong, tôi lên phòng nằm xem “chiếu bóng hộp” chỉ được năm phút là lăn quay ra ngủ một mạch đến sáng.

**M**ấy hôm sau, một người bạn sinh sống tại đây “liên hệ” với tôi và đề nghị:

- Tụi tao có “quy hoạch” một buổi “tiểu trà” để chiêu đãi mày thứ bẩy này nhé.

- Cám ơn tụi mày đã định làm một buổi tiệc nhỏ để thết đãi tao. Về đây chơi, có thể công như tụi mày thì nhất rồi.

Tối hôm đó, tôi đến nơi hẹn. Nhà hàng này cũng nhỏ, nhưng rất sạch sẽ, tươm tất, có cả một ban nhạc sống nữa. Không biết mấy thằng bạn quý có mưu mô gì nhưng chúng đã “bố trí” một cuộc gặp, cho tôi ngồi cạnh em M., một cô gái xinh trẻ, rồi lấy máy ảnh “kỹ thuật số” ra chụp tôi với em.

Nói chuyện, ăn uống một lúc, tôi làm ly cà phê “cái nồi ngồi trên cái cốc,” còn đang miên man suy nghĩ thì M. lay tôi, gọi:

- Anh ơi (cô ta chỉ bằng tuổi con tôi mà dám gọi tôi bằng “anh”? ), anh đang “tư duy” gì vậy? Bên kia, mấy người “nghệ nhân” đang chơi nhạc kia, mình ra hát đôi đi, hay là anh thích “múa đôi”?

Mấy thằng bạn cũng đốc vào nên tôi cũng đành ra sàn nhảy với M. M. bắt đầu hỏi chuyện:

- Anh ơi, bên Mỹ, anh làm nghề gì, “thu nhập tầm” được bao nhiêu?

Trời ơi, tiền lương tôi khoảng bao nhiêu, cô ấy hỏi làm gì? Tôi trả lời qua loa cho xong, nhưng M. tấn công tiếp:

- Anh ơi, em “phát hiện” là em cảm thấy rất “hứng thú” với anh. Anh là “đối tượng” của em rồi. Em “hồ hởi” quá. Hay là anh “quản lý” đời em đi anh?

Nghe hai tiếng “quản lý”, tôi hỏi đùa:

- Tôi quản lý đời cô hay cô quản lý đời tôi đây? Nhưng thí dụ như tôi chịu thì mình sẽ như thế nào?

- Trước hết, mình phải “tuyên bố.”

- Tuyên bố cái gì?

- Tuyên bố là lẽ hứa hôn đó anh. Sau đó, anh mua cho em một “căn hộ”; và lần hồi, mình sẽ “đả thông” nhau, rồi mình sẽ...

- Trời ơi, tôi làm gì có tiền mua nhà cho cô?

- Em nghe nói bên Mỹ, ai cũng “sở hữu một căn hộ” mà, anh bán nó đi rồi sang đây mua hộ cho em. Sang bên này, anh “bảo quản” tốt cho em, em sẽ ủng hộ anh triệt để. Anh xử lý cho em đi, nhe? (“Quan hệ,” “ủng hộ” kiểu này thì “hệ quả” chắc phải bị cao huyết áp, tai biến mạch máu não sớm !!!)

Cứ thế cô ta “tích cực tiến công” tôi hầu gia tăng sức ép đến “mức tâm cõi.”

-Anh ơi, anh đừng có “chảnh” với em mà, em “giản đơn” lắm. Chảnh? Lần đầu tiên trong đời, tôi nghe chữ này, hỏi ra, mới biết nghĩa của nó là “làm bộ,” “làm eo.”

Cuối cùng, M. “đột xuất” ra chiêu độc:

-Anh ơi, sao anh không “bú mồm em đi.”

“Sốc” quá, choáng quá, tôi bất tỉnh ngay tại chỗ... !!!

...

**V**ài hôm sau, tôi muốn ra Huế chơi. Hỏi dưới văn phòng khách sạn xem trạm xe lửa ở đâu, người tiếp viên cho tôi biết:

- “Cục đường sắt” gần đây thôi. Ông đi bộ cho mát, hôm nay “đài thuỷ văn” cho biết trời đẹp lắm.

Ngoài nhà ga, tôi mua một vé đi Huế.

-Một vé tầu lửa đi Huế? “Ghế mềm” hay “ghế cứng”?

Tôi hỏi lại:

- Cứng thì bao nhiêu? Mềm bao nhiêu?

Rốt cuộc, giá không xê xích bao nhiêu nên tôi mua “ghế mềm,” ngồi cho sướng cái... bàn toạ.

Đến nơi, tôi đi thăm vài danh lam, thăng cảnh xong, ngồi nghỉ chân một lúc rồi tôi phải hỏi một ông khách qua đường.

- Xin lỗi ông, tôi hơi bị đau bụng, gần đây có chỗ nào cho tôi “đi” không ạ?

Ông khách chỉ sang bên nọ và trả lời:

- Cuối đường có cái “nhà ỉa” kia, ông lại đó đi. Nhưng còn tùy ông đi nặng hay đi nhẹ nữa, vì đi nặng thì “dịch vụ” đắt tiền hơn!

...

“Trời đất!!! Sao hãi hùng quá vậy!? Lâu lăm rồi tôi không được về thăm nhà. Bây giờ có về, tôi phải có thông dịch viên đi theo sao? -Tôi yêu tiếng nước tôi từ khi mới ra đời...”

**T**iếng nước tôi, tiếng nói đồng bào tôi mà sao nghe lạ tai quá?

Bây giờ, khi xem phim với phụ đề tiếng Việt, tôi lại còn khó hiểu hơn là không có phụ đề nữa; đọc những bài thâu lượm trên “Internet” thì nhiều khi cứ phải đoán mò, và khó chịu làm sao khi đọc chữ “Y” cứ bị thay thế bằng “I.”

Nhưng có điều tôi không thể hiểu nổi là tại sao có vài tờ báo Việt Nam bên Mỹ này cũng hùa theo cái “phong trào” ấy, như để “khoe” là mình “văn minh hiện đại”(?)

Vẫn biết sinh ngữ nào chả biến đổi cho thích hợp với thời đại nhưng sao lại thay đổi “khủng” quá vậy? Không biết cụ Nguyễn Du hay cụ Trần Trọng Kim, nếu còn sống sẽ nghĩ gì về tiếng Việt mới này? Hay có lẽ tại chúng tôi quá “cổ hủ”?

Nhưng thôi, đất nước tôi không còn là đất nước tôi. Tôi cũng không còn thầm quyền gì để phê bình. Tôi chỉ có quyền buồn (ít ra, cái tự do này, không có chính quyền nào có thể cấm đoán được!).

Sẽ có một ngày vấn đề này sẽ không còn là vấn đề nữa... Ngày đó kể cũng không xa đâu!

Ôi! Tiếng nước tôi! Gia tài của Mẹ để lại cho con! •

## Cười mỉm chi

- Nàng hỏi chàng:

- Anh có hút thuốc không?

- Không bao giờ.

Nàng mỉm cười hỏi tiếp:

- Thế còn uống rượu?

- Anh chưa từng động đến một giọt rượu nào.

- Cờ bạc thì sao?

- Chưa bao giờ.

- Vậy ngoài em ra anh còn để ý cô nào khác không?

- Anh chỉ có mình em thôi!

Nàng hỏi với vẻ nghi ngờ:

- Anh hoàn hảo như vậy ư? Cũng phải có tật xấu gì đó chứ!

Chàng gãi đầu:

- À, thỉnh thoảng anh có hay nói dối!

- Một cô vợ thất vọng về tình trạng chồng hay đi làm về muộn nên tâm sự với bạn.

Cô bạn khuyên: "Thay vì nheo mó anh ấy, cậu hãy nói những lời ngọt ngào và đón chào anh ấy bằng một nụ hôn. Có thể anh ấy sẽ thay đổi".

Tối đó, anh chồng về muộn, cô vợ vội vàng ra mở cửa, dùi anh ta vào phòng, đắp khăn lạnh rồi cởi giày cho anh ta. Vừa nắn bóp, cô vợ vừa thì thầm vào tai chồng:

- Anh yêu, đã muộn rồi, chúng mình lên gác ngủ nhé!

Anh chồng đang xin trả lời:

- Ừ, thế cũng được. Đằng nào về nhà con vợ anh nó cũng không tha...!

truyện ngắn

# Tiếng Đàn PIANO

• THUẬN NGHĨA

ngóc đầu lên được, hẹn tôi ra đây có chuyện gì vậy?"

Khó khăn lấm anh mới có thể nói với chị điều anh muốn nhờ cậy. Chị cũng khó khăn lắm mới có thể trả lời từ chối anh- nhưng mà gia đình tôi đang yên lành, nếu đưa con bé về e rằng sẽ chẳng còn được bình yên. Anh năn nỉ, nhưng thật sự là anh rất bối rối, con bé đã đến tuổi dậy thì, anh là đàn ông, không thể gần gũi và dạy dỗ chu đáo cho nó được, anh chưa bao giờ cầu xin em điều gì, chỉ lần này thôi, chỉ nửa năm hay vài ba tháng cũng được, em là phụ nữ, em gần nó, em hướng dẫn và khuyên bảo nó trong một thời gian, để nó tập làm quen với cuộc sống của một thiếu nữ, sau đó anh lại đón nó về.

Chị thở dài, ông lúc nào cũng mang xui xẻo đến cho tôi, thôi được rồi, ông về đi, để tôi về bàn lại với chồng tôi đã, có gì tôi sẽ gọi điện thông báo cho ông sau. Anh nhìn chị với ánh mắt đầy hàm ơn. Anh đứng dậy, đầu cúi xuống như có lỗi tiễn chị ra xe rồi thở dài, lùi lùi bước vào nhà ga đáp tàu trở lại Hamburg.

**A**nh và chị trước kia là vợ chồng. Họ yêu nhau từ hồi còn học phổ thông. Anh đi lao động xuất khẩu ở Đông Đức. Chị

**A**n h hẹn chị ra quán cà phê trước nhà ga chính thành phố Bremen. Câu đầu tiên khi gặp anh, chị nói trong sự cát gắt, “ông bán xe rồi hay sao mà lại đi tàu lên đây?”

Anh cúi đầu trả lời lí nhí trong sự hổ thẹn - ừ, bán rồi, vì cũng không có nhu cầu lầm.

Chị sầm mặt xuống, “ông lúc nào cũng vậy, suốt đời không thể

theo học Đại học Sư phạm Hà Nội 1. Ngày bức tường Berlin sụp đổ, anh chạy sang phía Tây xin tỵ nạn. Chị tốt nghiệp Đại học và về làm giáo viên cấp 3 huyện Thái Thụy, Thái Bình. Họ vẫn liên lạc và chờ đợi nhau.

Khi đã có giấy tờ cư trú hợp lệ, anh về làm đám cưới với chị, rồi làm thủ tục đón chị sang Đức.

Vừa sang Đức, thấy bạn bè anh ai cũng thành đạt. Đa số ai cũng có nhà hàng, hay cửa tiệm buôn bán. Chỉ có anh là vẫn còn đi làm phụ bếp thuê cho người ta. Chị trách anh vô dụng. Anh không nói gì, chỉ hơi buồn vì chị không hiểu, để có đủ tiền bạc và điều kiện lo thủ tục cho chị sang được đây, anh đã vất vả tiết kiệm mấy năm trời mới được. Nên không dám mạo hiểm ra làm ăn

“Đồ cù lẩn, đồ đàn ông vô dụng...”, đó là câu nói của miệng chị dành cho anh, sau khi anh và chị có bé Hương.

Bé Hương sinh thiếu tháng, phải nuôi lồng kính đến hơn nữa năm mới được về nhà.

Khi bác sĩ thông báo cho vợ chồng anh biết bé Hương bị thiểu năng bẩm sinh. Giông tố bắt đầu thực sự nổi lên từ đó. Chị trách anh, đến một đứa con cũng không làm cho ra hồn, thì hỏi làm được gì chứ. Anh ngậm đắng nuốt cay nhận lỗi về mình và dồn hết tình thương cho đứa con gái xấu số.

Bé Hương được 3 tuổi, chị muốn ly dị với anh. Chị nói, ông buông tha cho tôi, sống với ông đời tôi coi như tàn. Anh đồng ý, vì anh biết chị nói đúng. Anh là người chậm chạp, không có chủ kiến và không có chí tiến thân, sống an phận thủ thường. Nếu cứ ràng buộc sẽ làm khổ chị.

Bé Hương 3 tuổi mà chưa biết nói. Chị cũng rất thương con, nhưng vì bận bịu làm ăn nên việc chăm sóc con bé hầu hết là do anh làm. Vì vậy mà con bé quấn quít bố hơn mẹ.

Biết vậy nên chị cũng rất yên tâm và nhẹ nhõm nhường quyền nuôi dưỡng con bé cho anh khi làm thủ tục ly hôn.

Ly dị được gần một năm thì chị tái giá. Chị sinh thêm một đứa con trai với người chồng mới.

Thành phố Bremen là thành phố nhỏ. Người Việt ở đó hầu như đều biết nhau. Chị cảm thấy khó chịu khi thỉnh thoảng bắt gặp cha con anh đi mua sắm trên phố. Chị gặp anh và nói với anh điều đó. Anh biết ý chị nên chuyển về Hamburg sinh sống.

Chị không phải là người vô tâm, nên thỉnh thoảng vẫn gửi tiền nuôi dưỡng con cho anh. Trong những dịp năm mới hay noel, chị cũng có quà riêng cho con bé, nhiều năm, nếu có thời gian, chị còn đến trực tiếp tặng quà cho con bé trước ngày lễ giáng sinh nữa.

**T**hẩm thoát đó mà giờ đây con bé đã sắp trở thành một thiếu nữ. Tuy chị không biết cụ thể thế nào. Nhưng chị biết dù con bé lớn lên trong tật nguyễn hẩm hiu, nhưng anh rất thương nó. Chị cũng biết con bé gặp vấn đề trong giao tiếp, phải đi học trường khuyết tật. Nhưng con bé rất ngoan. Anh cũng không phải vất vả vì nó nhiều. Nó bị bệnh thiểu năng, trí tuệ hạn chế, phát âm khó khăn. Tuy vậy nó vẫn biết tự chăm sóc mình trong sinh hoạt cá nhân. Thậm chí nó còn biết giúp anh một số công việc lặt vặt trong nhà.

Chồng chị đã đồng ý cho chị đón con bé về tạm sống với chị vài tháng, với điều kiện trong thời gian con bé về sống chung với vợ chồng chị, anh không được ghé thăm. Chị cũng muốn thế, vì chị cảm thấy hổ thẹn khi phải tiếp xúc với vẻ mặt đần đần dài dại của anh.

Vợ chồng chị đã mua nhà. Nhà rộng, nên con bé được ở riêng một phòng. Chị đã xin cho con bé theo học tạm thời ở một trường khuyết tật ở gần nhà. Con bé tự đi đến trường và tự về được.

Đi học về, nó cứ thuỷ thủ một mình trong phòng. Đứa em trai cùng mẹ của nó, mẹ nó, và bố dượng nó rất ít khi quan tâm đến nó. Niềm vui duy nhất của nó là chờ điện thoại của bố. Nó phát âm không chuẩn và nói rất khó khăn, nên hầu như nó chỉ nghe bố nói chuyện. Bố dặn dò nó rất nhiều và thỉnh thoảng còn hát cho nó nghe.

Em trai nó học thêm Piano, nên nhà mẹ nó có cái đàn Piano rất đẹp để ở phòng khách. Có lần nó sờ và bấm bấm vài nốt. Mẹ mắng nó không được phá đàn của em. Nên từ đó nó không dám đụng đến nữa. Có hôm anh gọi điện thoại cho nó, nó nghèn nghẹn nói lỏm bóm,...đàn..đàn...klavia....con muốn... Anh thở dài và hát cho nó nghe.

Tháng đầu, hầu như ngày nào anh cũng gọi điện thoại cho nó. Rồi thưa dần, thưa dần. Cho đến một ngày anh không gọi cho nó nữa. Sau một tuần đăng đăng không nghe anh gọi điện thoại. Con bé bỏ ăn và nằm bếp ở nhà không đi học. Chị không biết gì cứ mắng nó dở chứng.

**M**ột đêm, chị bỗng bật choàng dậy khi nghe tiếng đàn Piano vang lên. Chị chạy ra phòng khách, thấy con bé đang ngồi đánh đàn say sưa. Nó vừa đánh vừa hát thì thầm trong miệng. Chị cứ há hốc mồm ra kinh ngạc. Chị không thể tưởng tượng nổi là con bé chơi Piano quá điêu luyện như vậy. Chị chợt nhớ ra, đã có lần anh nói với chị, con bé ở trường khuyết tật có học đàn Piano, cô giáo khen con bé có năng khiếu. Lần đó chị tưởng anh kể chuyện lấy lòng chị nên chị không quan tâm.

Chị đến gần sau lưng nó, và lặng lẽ ngắm nhìn nó đánh đàn. Chị cúi xuống và lắng nghe con bé hát thầm thì cái gì.

Chị sờ cả da gà, khi chị nghe con bé hát rõ ràng từng tiếng một, mà lại là hát bằng tiếng Việt hồn hồn: "...Nhớ những năm xa xưa ngày cha đã già với bao sầu lo...sống với cha êm như làn mây trắng...nhớ đến năm xưa còn bé, đêm đêm về cha hôn chúng con....với tháng năm nhanh tựa gió..ôi cha già đi cha biết không...".

Chị vòng tay ra trước cổ nó và nhẹ níu, ôm nó vào lòng. Lần đầu tiên chị ôm nó âu yếm như vậy. Chị thấy tay mình âm ấm. Nó ngừng đàn đưa tay lên ôm riết tay mẹ vào lòng ngực. Nó khóc. Chị xoay vai nó lại, nhìn vào khuôn mặt đầm đìa nước mắt của nó hỏi, con sao vậy hả con yêu của mẹ. Nó ngược nhìn mẹ nó rất trìu mến rồi chia cho mẹ nó một tờ giấy khổ A4 đã gần như nhau nát.

Chị cầm tờ giấy và chăm chú đọc, rồi thở hắt ra nhìn nó hỏi, con biết bố con bị ung thư lâu chưa. Nó chia 4 ngón tay ra trước mặt mẹ. Chị hỏi, 4 tháng rồi hả. Nó gật đầu.

Chị nhìn chăm chăm vào tờ giấy, và từ từ ngồi thẹp xuống nền nhà, rũ rượi thở dài.

**C**on bé hốt hoảng đến bên mẹ, ôm mẹ vào lòng, vuốt mặt mẹ, rồi vừa ấp úng nói vừa ra hiệu cho mẹ. Đại ý là nó diễn đạt rằng: -" Bố lên ở trên Thiên Đường rồi, mẹ yên tâm, con đã xin vào nội trú ở trường dưới Hamburg, ngày mai con sẽ về dưới đó, con không ở lại đây lâu để làm phiền mẹ và em đâu, con về ở tạm đây là vì bố muốn thế, bố muốn mình ra đi được nhẹ nhàng và yên tâm là có mẹ ở bên con..."

Chị cũng ôm nó vào lòng, vỗ vỗ vào vai nó và nói, con gái ngoan của mẹ, ngày mai nếu mẹ sắp xếp được công việc, mẹ sẽ đưa con về Hamburg....

**T**ôi nghe người ta kể chuyện lại câu chuyện này, khi đi dự một cuộc biểu diễn nghệ thuật của học sinh khuyết tật và khiếm thị.

Khi thấy một em gái đệm đàn piano cho dàn đồng ca, cứ khăng khăng đòi phải đàm và hát bài hát "Người Cha Yêu Dấu" bằng tiếng Việt trước, sau đó mới chịu đệm đàm cho dàn đồng ca tiếng Đức.

Quá kinh ngạc nên tôi cứ gạn hỏi mãi người trong ban tổ chức.

Và, vâng. Cuối cùng họ đã kể cho tôi nghe câu chuyện như vậy. Xin một lần kể lại hầu Quý vị •

# Những Câu Nói Để Đời

- Cái gì mua được bằng tiền thì cứ bó tiên ra mua, đừng đắn đo thiệt hơn. Hãy dành tâm lực cho những thứ không mua được bằng tiền.
- Dựa vào núi, núi sẽ đỡ, dựa vào sông, sông sẽ trôi, dựa vào người người rời bỏ. Muốn sống tốt chỉ có thể dựa vào chính mình.
- Vấp ngã còn không chịu đứng lên, còn chờ người ta giãm đạp lên hay sao?
- Không chết được thì phải sống. Đã sống thì phải sống cho ra hồn người!
- Khi bạn tuyệt vọng, cũng là lúc bạn tiến đến gần nhất với hy vọng. Khi cuộc đời bạn chạm đáy, hãy yên tâm vì chỉ còn một đường là đi lên.
- Hai năm học nói, cả đời học lắng nghe. Không nói chuyện biển cả với lũ cá trong ao, không bàn chuyện bằng tuyế với lũ côn trùng mùa hạ.
- Nếu anh bắn vào quá khứ bằng súng lục thì tương lai sẽ bắn vào anh bằng đại bác.
- Hãy suy nghĩ hết những điều bạn nói nhưng đừng bao giờ nói hết những gì bạn nghĩ.
- Nếu bạn đúng, không cần phải tranh cãi. Nếu bạn sai, bạn không có quyền tranh cãi.
- Đừng quan tâm lời nói xấu sau lưng, vì đó là khi bạn ở phía trước họ. Đừng cãi nhau với kẻ không cùng trình độ - (st.)

## BẢNG KẾT TỘI NHAU

**D**ôi vợ chồng đã nhiều lần cãi nhau và lần này, người chồng đề nghị với vợ: "Này, chúng ta đừng cãi nhau nữa. Mỗi người hãy lấy giấy, viết ra tất cả những lỗi lầm, những tật xấu của người kia, rồi trao cho nhau". Người vợ đồng ý. Người chồng cầm lấy tờ giấy, nhìn người vợ và cúi mặt xuống viết một câu. Người vợ thấy chồng mình bắt đầu viết, liền hối hả viết liên hồi, dường như cố ý tranh với chồng, để kể ra nhiều tật xấu hơn. Người chồng chỉ viết một câu rồi dừng lại nhìn vợ. Sau vài phút, trang giấy của người vợ đầy những chữ kể ra tật xấu của người chồng và người vợ xem ra hả dạ, vì đã viết nhiều hơn.

Đến lúc không còn gì để viết nữa, họ trao cho nhau bảng kể tội của nhau. Sau khi nhìn vào tờ giấy của chồng, nét mặt người vợ bỗng đổi ý xúc động. Bà vội vã đòi lại tờ giấy đã đưa cho chồng và có thái độ làm hòa ngay. Trong tờ giấy của người chồng bà chỉ đọc được có một câu duy nhất: *Anh yêu em!*

Nếu tình yêu là nền tảng cho mối tương quan giữa con người với con người, thì sẽ không còn cảnh tranh giành, xung đột, hận thù lẫn nhau nữa!

# TIẾNG VIỆT QUA BA MIỀN

• ĐỖ VĂN PHÚC

**N**ước Việt Nam nhỏ bé, chỉ rộng 311 ngàn cây số vuông (chưa bằng một nửa Tiểu Bang Texas) mà 90 triệu người Việt có hàng trăm giọng nói khác nhau.

Đi theo chiều dài từ Bắc và Nam khoảng hơn 3500 cây số; bắt đầu là miền biên giới xuống đồng bằng sông Hồng có nhiều giọng khác nhau của các sắc tộc thiểu số; nhưng giọng Hà Nội là tiêu chuẩn. Qua tỉnh Thanh Hóa, giọng nói đã thành trộn trại - từ cách phát âm rất nặng miền Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình; nhẹ dần khi qua Quảng Trị và Huế (Thừa Thiên). Vượt qua đèo Hải Vân, giọng nói đã biến đổi hẳn khi đi vào địa phận Quảng Nam, Quảng Ngãi; Bình Định rồi nhẹ dần khi qua Phú Yên, Khánh Hòa, Ninh Thuận, Bình Thuận. Bắt đầu vào Long Khánh thì đúng là giọng miền Nam hồn hậu, dù có khác nhau đôi chút khi vào Sài Gòn rồi xuống vùng đồng bằng Cửu Long.

Từ khi vua Lý Thái Tổ dựng cơ nghiệp vào đầu thế kỷ thứ 11, đất Thăng Long trở thành cái nôi văn hóa Việt Nam từ đó cho đến khi Hà Nội lọt vào tay bè đảng Hồ Chí Minh và trở thành thủ đô của nước Việt Nam Cộng Sản. Giọng Hà Nội được coi là tiêu chuẩn cho cả nước vì Hà Nội là trung tâm văn học Việt Nam qua một lịch sử ngàn năm. Ngay cả sau khi nhà Nguyễn dựng kinh đô ở Huế vào đầu thế kỷ thứ 19, Hà Nội vẫn giữ ngôi chủ tể của đất thần kinh văn vật.

**H**iệp Định Geneve chia cắt đất nước năm 1954. Theo đoàn người khổng lồ chạy nạn Cộng Sản, di cư vào Nam mà đa số là dân quê các vùng quanh Hà Nội - gần như tất cả những trí thức văn nhận thuộc tầng lớp thượng lưu của Hà Thành đã tập trung về thủ đô Sài Gòn của miền Nam tự do. Họ chính là hạt giống tốt cho sự phát triển văn học nghệ thuật miền Nam.

Đa số các nhà giáo, các văn nhân, thi sĩ, ca sĩ, nhạc sĩ thời Việt Nam Cộng Hoà là người miền Bắc. Khi dân miền Nam còn trong tình trạng chưa phát triển mấy về văn học, thì chữ viết, lời nói, giọng nói của những người từ miền Bắc trở thành chuẩn mực cho miền Nam. Các trường cấp Tiểu Học lên tới Đại Học khi giảng dạy về Quốc Văn, cũng dùng các sách vở, truyện thơ của những nhà văn miền Bắc như Nhất Linh, Hoàng Đạo, Thế Lữ, Xuân Diệu, Huy Cận. Giới học sinh và thành phần trung lưu thì ưa chuộng các bản nhạc tiền chiến miền Bắc với các giọng ca của Thái Thanh, Châu Hà,

Kim Tước, Sĩ Phú, Hợp ca Thăng Long... Điều đáng nhớ là phần lớn các ca sĩ miền Nam khi hát tân nhạc, vẫn gắng uốn giọng cho giống người Bắc.

Nhưng một sự thật không thể chối cãi là hình như có đến hầu hết người Việt phát âm không theo đúng tiêu chuẩn phiên âm của vài mẫu tự Latin mà Giáo Sĩ Francisco de Pina đã dùng để đặt cho các chữ cái Việt Nam, đặc biệt là các phụ âm.

1. Phụ âm “r, R” đúng ra phải như đọc chữ “r” trong Roma, Russia, Romeo, Radio...

Chỉ có người miền Trung và nhiều tỉnh miền Nam là đọc đúng phụ âm này.

Lấy vài chữ làm thí dụ: rộn ràng, rã rời, xong rồi...

Người miền Bắc thì đọc na ná như phụ âm “z” hay ký âm /z/ trong IPA.

Ví dụ: “ zộn zàng, zã zời, xong zồi.”

Trong khi đó, dân quê miền cực Nam như Rạch Giá, thì lại đọc như phụ âm “g.” Ví dụ: con cá gô trong gỗ, gonen gàng, gã gời, xong gồi. Một số bình dân Sài Gòn thì lại đọc thành: giộn giòng, giã giời, xong giồi.

2. Phụ âm “TR” cũng chỉ có dân miền Trung và nhiều tỉnh miền Nam đọc đúng.

Còn dân Bắc đọc nhẹ âm “TR” và có vẻ hơi nà ná như phiên âm /tʃœ/ trong Tchaikovsky.

Ví dụ: trong sáng, trọng trách, trớ trêu, trời ơi thành “tʃœong sáng, tʃœøng tʃœách, tʃœø tfœêu, tʃœøi ơi.” Bình dân Sài Gòn thì đọc như “chong sáng, chở chêu, chờ (w)ơi”

Người gốc Bùi Chu thì phát âm “TR” thành “T”

Ví dụ: “Con trâu trääng buộc bụi tre xanh” thành “con tâu tääng buộc bụi te thanh.”

Dân Hà Nội tuy phát âm không đúng tiêu chuẩn nhưng khi viết, họ lại viết rất đúng các chữ đó.

3. Phụ âm “D” phát âm thành “R” của dân vùng Phát Diệm.

Ví dụ: “Con dao, cái giuờng, dụng cụ, lịch duyệt” thành “con rao, cái rurosng, rụng cụ, lịch ruyệt.”

4. Phụ âm “N” thành “L” và ngược lại “L” đọc thành “N” mà đa số dân đồng bằng các tỉnh miền Bắc phát âm sai:

Ví dụ: “Non nước, nở nang, Hà Nội” thành “lon lước, lở lang, Hà lội.”

Và ngược lại “con nợ, tắc lòng, lưu luyến” thì lại đọc “con nợ, tắc nòng, nưu nuyến.”

Trước năm 1954, dân Hà Nội thanh lịch không nói ngọng giữa hai phụ âm “N” và “L.” Nhưng khi đoàn quân vô sản của Hồ Chí Minh kéo vào Hà Nội, đa số dân cư Hà Nội chạy vào Nam, số còn lại - nhất là những trí thức còn sót lại - bị chính quyền mới đuổi ra khỏi thành phố, đày lên mạn ngược lao động trong các nông

trường. Cộng Sản đưa đám dân quê là gia đình của cán bộ, bộ đội vào lắp đầy dân số. Học sinh Hà Thành được dạy bởi các giáo viên từ rừng rú mới ra. Đúng như thành ngữ “Mán về thành” hay “đàn bò vào thành phố.”

Theo Trần Hồng Vân (bí danh Việt Thưởng, Nam Nhân), một cựu ký giả Việt Cộng bị tù ở trại Z-30D, thì các cán bộ công nhân viên ngoài Bắc học theo cách nói ngọng hai phụ âm “N” và “L” như để tự chứng minh họ nằm trong giài cấp bần nông!

5. Phụ âm “NH” cuối chữ bị đọc thiếu. Trường hợp này phải tinh tế lăm moi nhận ra.

Ví dụ: “Thánh thần, ánh sáng” thì đọc là “thắn thần, ắn sáng.”

5. Phụ âm “NG” ở cuối chữ bị đọc thiếu. Đây là trường hợp đa số người Nam khi hát các bài ca, lại muốn bắt chước giọng Bắc.

Ví dụ: “trên đường, phuong hướng” đọc thành” trên đưứn, phươn hướn.”

Việc bắt chước này cũng đưa đến trường hợp vài ca sĩ hát “buồn vui, bùi ngùi” thành “buồn vuôi, buồi nguồi.”

6. Phụ âm “N” đứng cuối chữ thì dân Huế lại phát âm như “NG” như ký âm /K/ trong IPA.

Ví dụ: “Tui nói với hẵn mềm nắn, rắn buông” thành “tui nói với hắng mềm nääng, rääng buông.”

7. Phụ âm “T” cuối chữ cũng được dân Huế nói thành “C.”

Ví dụ: “Hắn biết điều đó là thiệt” thành “hääng biếc điếu đó là thiếc.”

8. Người Huế cũng phát âm “oi” thành “o(a)i.”

“Anh có hỏi thì tui mới nói” thành “Anh có ho(ả)i thì tui mới no(á)i.”

Hai trường hợp 6, 7 và 8 ở trên, chỉ thấy ở người Huế dù là dân thành phố. Dân Quảng Trị tuy chỉ cách Huế 60 cây số nhưng phát âm rõ ràng các trường hợp này.

9. Dấu hỏi dấu ngã đọc thành dấu nặng hay đọc chéo nhau

Dân các tỉnh miền Bắc Trung Phần (các tỉnh từ Thừa Thiên ra tới Nghệ An) phát âm các dấu hỏi nghe như dấu nặng.

Ví dụ: “Phải chi anh hỏi tui trước” thì nói là “phại chi anh hỏi tui trước.”

Lối phát âm này đã gây ra nhiều ngộ nhận ngõ ngàng khi những người miền khác tiếp xúc với dân miền Trung. Thủ tướng tượng bạn ra Huế lần đầu đi thăm viếng ông bà nào đó và được hỏi “Cha mẹ anh còn đủ không?”

Ngoài ra, chúng tôi từng đọc các bản văn và nghe nhiều vị người Huế viết và phát âm chữ có dấu hỏi thành dấu ngã và ngược lại. Ngay cả trên văn bản, báo chí và vài vị xướng ngôn viên, MC nổi tiếng.

Ví dụ: “Xin kẽ vài kỷ niệm mà mỗi chúng ta từng trải” thành “Xin kẽ vài kĩ niệm mà mỗi chúng ta từng trãi.”

“Con cái anh chị tuổi trẻ tài cao. Cháu trai ra kỹ sư, cháu gái học bác sĩ” thành “Con cháu anh chị tuổi trẽ tài cao! Cháu trai ra kỹ sư, cháu gái học bác sĩ.”

10. Có một số chữ từ Bắc vào Nam bị đọc trại thành chữ mới (một phần do húy kỵ, tránh dùng tên các vua chúa nhà Nguyễn hay tên những vị nổi tiếng được kính trọng)

Ví dụ; Hoàn thành hưởn, hoa thành huê, nguyên thành ngưôn, đường thành đàng, Phúc thành Phước, Cảnh thành Kiển, Hoàng thành Huỳnh, Chu thành Châu (Tên các chúa Nguyễn Hoàng, Hoàng tử Cảnh, Chúa Nguyễn Phúc Chu).

Một lý do mà người từ miền Trung trở vào có giọng khác với người Bắc là do sự tiếp xúc với những dân tộc Chiêm, Khmer ở những vùng đất mà cha ông chúng ta xâm chiếm. Họ phát âm chữ “S” rất rõ như /f/ của phiên âm quốc tế (IPA); trong khi người Bắc nói nhẹ hơn. Phụ âm “V”, người Nam đọc thành “GI” (đi giô, bởi giậy). Ngoài ra, đa số sự khác biệt là ở các nguyên âm hay các hợp âm bắt đầu bằng nguyên âm.

Ví dụ: chữ “Quảng Nam” dân Quảng Nam đọc là “Quảng Nôm” càng đi vào Nam, càng đọc trại ra là “nem.” Dân Quảng Ngãi thì đọc hai chữ Quảng Ngãi là “Quảng Ngõi.” Khi ở trại tù Xuân Phước, tôi từng nghe một bà người Tuy Hoà (Phú Yên) chạy vào báo với tên cán bộ “hai thaèng phaèam bẻ béo” (hai thằng phạm (nhân) bẻ béo). Dân Phan Rang và Nha Trang nói hai chữ này là “Phean Reang, Nhea Treang.” nhẹ hơn dân Tuy Hòa. Vùng Bình Định thì phát âm các chữ có hợp âm kép “oi” thành “âu.”

Ví dụ thường nghe trong các chuyên đùa: “Trời tối, đi đụng cái đầu gối. Đau thấy mụ nội” thành “Trời tối, đi đụng cái đầu gấu. Đau thấy mụ nậu.”

Mỗi tỉnh lại có những đặc ngữ riêng phải bỏ hàng năm trời mới có thể sưu tầm được. Hai chục năm trước đây, chúng tôi đã ghi nhận khoảng mười lăm trang đặc ngữ Quảng Trị nhưng nay đã thất lạc.

**D**ến đây, chúng tôi xin phép tạm dừng, không dám bàn sâu vào các phát âm của miền Nam. Xin để dành cho các thức giả khác rành hơn góp ý vào.

Sự khác biệt các âm sắc của giọng nói là điều không thể tránh khỏi và cũng không thể bàn cãi. Người miền Nam hay Trung cũng xuất phát từ miền Bắc di dân theo thăng trầm lịch sử. Họ thay đổi

giọng nói qua hàng trăm năm do kết quả một quá trình sinh sống trên một miền đất nước mới, ảnh hưởng bởi khí hậu, phong thổ, nguồn nước, và cũng ảnh hưởng bởi dân bản địa như Chàm, Miên... Chúng ta nên tôn trọng sự khác biệt này mà không thể tìm cách đặt ra một tiêu chuẩn chung cho cả nước.

Vấn đề ở đây là cố gắng để khi viết ra chữ, thì không vì các phát âm lệch đi mà viết theo cách lệch đó. Phải viết thật đúng như những chữ đã có trong ngôn ngữ Việt Nam mà các nhà làm tự điển đã dày công gop nhặt và biên soạn.

**M**ột điều cuối cùng mà chắc quý vị cũng cảm nhận ra. Đó là sự biến mất dần giọng nói thanh lịch mượt mà, ngọt ngào mà ngày xưa chúng ta thường lắng nghe một cách say mê của người Hà Nội - nhất là quý phụ nữ - từ trên các chương trình phát thanh, trên sân khấu kịch, trên bục giảng học đường.

Từ sau 1975, chỉ còn giọng đanh đá, the thé, chua chát, nói rất nhanh của các cô gái miền Bắc cứ như sợ bị ai giành lời.

Sự mất mát này xem ra cũng lớn lấm, không khác gì sự đánh mất tự do của người miền Nam •

xin mời đọc,  
gửi quảng cáo,  
cổ động  
và ủng hộ  
nguyệt san  
người việt illinois

# Chuyện Thần Tiên: DÙNG CUNG NỔ BẮN HẠ... MÁY BAY!

LGT: - Cái chuyện “Máy bay tắt máy phục kích trên mây” hạ gục “Con Ma, Thần Sấm” của Mỹ bấy giờ xưa rồi vì ai cũng biết là “xạo”; chuyện dùng Mas-36 bắn rơi F-14 cũng xưa luôn vì bộ mặt nói láo của “Đảng ta” đã bị phơi bày. Vậy mà “tụi nó” vẫn chưa chừa, trời ạ!

Không lâu, trên trang báo Quân Đội Nhân Dân, Cơ quan Quân ủy Trung Ương và Bộ Quốc Phòng, Tiếng nói của Lực Lượng Vũ Trang và Nhân Dân, trong mục “Cha Ông Ta Đáng Giặc” bọn CSVN vẫn “cả gan” đăng một bài mà cả nước cho đây là câu chuyện thần tiên. Bài do nhà báo CS Nhật Quang viết, với tựa đề: *Dùng Cung Nổ Bắn Hạ... Máy Bay*. Chúng tôi xin phép trích đăng, bài nhận xét của Ngọc Nhi Nguyễn trong danlambaovn.blogspot.com để phục vụ quý độc giả.

**N**guyên văn: QĐND - Trong những năm kháng chiến chống Mỹ, địa bàn huyện A Lưới (Thừa Thiên-Huế) thường bị máy bay Mỹ quền thảo, chà xát và bắn phá. Đồng bào dân tộc Tà Ôi sống trong vùng chăn nuôi được trâu, bò, lợn, thường bị máy bay trực thăng của Mỹ-Ngụy bắn chết rồi cướp về căn cứ mổ thịt. Để bảo vệ đàn gia súc và bản làng, đồng bào đã nghĩ cách tiêu diệt máy bay của địch.

Theo sáng kiến của già bản Rúa, xã A Đớt, một nhóm thanh niên của làng tập hợp lại, nấp trong thân núi, trên cây rậm, che kín lá để máy bay địch không phát hiện. Như mọi lần, hai chiếc máy bay trực thăng địch bay vào bản, xả súng bắn chết hai con trâu mộng. Khi chúng hạ cánh xuống khu đất bằng phẳng, bọn lính mở cửa máy bay để ra khiêng trâu lên khoang.

Từ trên lưng chừng núi và trên các thân cây, thanh niên dân bản đồng bào Tà Ôi dùng cung nỏ tự chế bắn vào phi công và bọn địch. Bị bất ngờ, bọn địch không kịp trở tay, vội vàng cho máy bay cất cánh.

Nhưng do bị trúng tên nỏ, máy bay bị hư hỏng, nên tên phi công loạng choạng, điều khiển máy bay đâm vào núi, nổ tung... Từ đó, quân Mỹ không dám cho máy bay đến bắn giết trâu bò, gia súc của dân bản vì sợ cung nỏ và súng tự tạo của đồng bào.

• Nhật Quang

(Cảnh báo: Khi đọc bài này không nên ăn hay uống, coi chừng chết sặc!!)

**T**rong mục Khoa học - Nghệ thuật Quân sự của báo Quân đội Nhân dân của đảng CSVN có một bài, dưới tiêu đề “Ông cha ta đánh giặc” mà đọc vào cái tựa đã muộn té ngửa “Dùng cung nổ bắn hạ... máy bay”...!!!

Đọc vào nội dung thì càng choáng váng hơn nữa khi bài báo cho biết Mỹ - Ngụy dùng “trực thăng đi bắn trâu, bò, lợn để cướp về ăn”!!!

Má ơi, công nhận Mỹ Ngụy chơi sang thiệt!



Bỏ tiền triệu ra sắm trực thăng, tốn tiền xăng, tốn công, tốn lính bay vào vùng miền núi để “săn” trâu bò về ăn thịt?? Giá 1 con trâu 1 con bò là bao nhiêu so với phí tổn cho một chuyến bay như vậy? Hay là “nhân dân ta” lúc ấy toàn nuôi trâu bò Kobe, cho ăn nhân sâm và nghe nhạc giao hưởng nên quý hiếm và mắc tiền đến nỗi Mỹ Ngụy phải tốn ngần ấy tiền và liều mạng vô cớp?

Chưa kể con trâu, con bò Kobe của họ bao lớn? Bên trong khoang của chiếc trực thăng nhỏ xíu, chỉ ngồi vừa 4 người kể cả phi công, cửa khoang cũng chỉ vừa 1 người chui lọt, chỗ đâu mà nhét cả con trâu vô hả trời??? Đã thế lại còn cần thêm “1 bợ lính” để “khiêng trâu” nữa mới ác!!!

Đọc tiếp xuống dưới thì suýt xỉu vì thấy kể “đồng bào ta” dùng cung và nỏ tự chế, bắn trọng thương phi công đang ngồi trong buồng lái khiến “phi công loạn choạng, điều khiển máy bay đâm vào núi, nổ tung...”!!!

Thiên địa quỷ thần ơi! Cung và nỏ tự chế của “nhân dân” làm bằng cái thứ chi mà kinh khủng vậy trời? Bắn theo kịp cả tốc độ trực thăng và xuyên thủng cả kính chống đạn để làm trọng thương phi công??

Đề nghị đảng cho bà con dân tộc Tà Ôi này chế thêm cung nỏ đi, đem ra bắn tàu Trung Quốc xâm lược coi bộ hiệu quả hơn mấy con Kilo với tuần dương hạm á!!

Cái này là bó toàn thân luôn rồi!!! (Không phải là “bó tay”!) •

## Giải Đáp Thắc Mắc Bạn Đọc

Hỏi:- Tôi mới sang Mỹ không lâu và một trong những thủ tục ban đầu là cần phải có Thẻ An sinh xã hội. Người thân của tôi đã giúp tôi hoàn tất và đã nhận thẻ, nhưng thực tâm tôi vẫn muốn biết thêm về tấm thẻ này.

Đáp- Thẻ An Sinh Xã Hội (Social Security Card) được SSA cấp cho người lao động tại Mỹ, bao gồm một dãy gồm 9 chữ số và được cấp ngay sau khi một người ở Mỹ hợp pháp hoàn thành hồ sơ an sinh xã hội. Một em bé sinh ra ở Mỹ cũng được làm thủ tục sở hữu thẻ. Dãy 9 số này là một phần quan trọng trong việc xác nhận danh tính tại Mỹ và có tính chất tương tự chứng minh thư tại Việt Nam.

Bất cứ cá nhân nào từng nhập cảnh hay đi làm hợp pháp, là người đóng thuế tại Mỹ đều bắt buộc người đó phải có số An sinh xã hội. Họ sẽ khai báo số An sinh xã hội khi tìm việc, khi nhận phúc lợi xã hội hoặc các dịch vụ khác của chính phủ.

### Các loại thẻ an sinh xã hội:

Tùy theo đối tượng sử dụng mà thẻ an sinh xã hội được chia làm 3 loại như sau:

- Loại thẻ đầu tiên và thông dụng nhất được cấp cho công dân Mỹ cũng như thường trú nhân tại quốc gia này. Trên thẻ là các thông tin cá nhân và số an sinh xã hội.

- Loại thẻ an sinh xã hội thứ hai với dòng ghi chú “not valid for employment” (không có giá trị làm việc). Đây là loại thẻ được SSA cấp cho thường trú nhân hợp pháp của Mỹ, nhưng loại thẻ này không cho phép người sở hữu có quyền làm việc trên toàn lãnh thổ.

- Loại thẻ an sinh xã hội thứ ba có ghi chú “valid work only with DHS authorization” (Chỉ được phép làm việc theo giấy phép của bộ An ninh nội địa Mỹ) là loại thẻ được cấp cho những người nhập cảnh hợp pháp tạm thời vào lãnh thổ Hoa Kỳ và có giấy phép làm việc do Sở di trú Mỹ cấp.

**C**ũng xin nhắc là đã có rất nhiều trường hợp bị lừa gạt dựa vào việc số thẻ bị tiết lộ, dẫn đến việc mất tiền bạc trong trường mục, mất thông tin cá nhân khiến kẻ xấu lợi dụng làm việc bất hợp pháp, giả danh để xin việc làm...

Do đó, cần hạn chế tối đa việc tiết lộ số thẻ cho những người hay những nơi xét thấy có nghi ngờ. Không mang theo thẻ trong người để phòng bị mất mà chỉ nhớ số thuộc lòng khi cần khai báo. Khi bị mất, phải thông báo ngay cho SSA để xin thay thế thẻ cũ kịp thời. (FrCKhuc) •

# BẢN TIN CỦA TÒA TỔNG LÃNH SỰ HOA KỲ TẠI VIỆT NAM VỀ HỒ SƠ XIN KẾT HÔN

Các cơ quan chức năng Việt Nam là nơi quý vị cần liên hệ để lấy thông tin về các điều kiện xin ghi danh làm thủ tục kết hôn tại Việt Nam.

Dưới đây là một số thông tin chung về các điều kiện xin kết hôn tại Việt Nam. Những yêu cầu này có thể khác nhau tùy vào từng địa phương và có thể thay đổi. Xin vui lòng liên hệ với Ủy ban Nhân dân nơi quý vị hoặc hôn phu/hôn thê của quý vị sinh sống để biết thêm chi tiết. Nếu quý vị muốn đưa vợ chồng hoặc hôn phu/hôn thê là người nước ngoài sang Hoa Kỳ định cư, quý vị sẽ cần nộp hồ sơ xin thị thực định cư (đơn bảo lãnh).

Nhìn chung, việc kết hôn được thực hiện một cách hợp pháp và có giá trị pháp lý ở nước ngoài thì cũng có hiệu lực pháp lý tại Hoa Kỳ. Những câu hỏi có liên quan đến hiệu lực của giấy kết hôn nước ngoài cần được gửi tới Tổng chưởng lý của tiểu bang Hoa Kỳ nơi quý vị sinh sống. Quý vị không cần phải báo cáo việc kết hôn với văn phòng chúng tôi.

Luật pháp Việt Nam không quy định về việc kết hôn giữa hai người không phải là công dân Việt Nam, trừ khi một trong hai người nước ngoài có giấy phép thường trú hoặc tạm trú còn hiệu lực tại Việt Nam. Chúng tôi khuyến cáo quý vị liên hệ với Sở Tư pháp để được hướng dẫn.

## Thủ tục kết hôn tại Việt Nam:

**D**ơn xin kết hôn được nộp trực tiếp tại Ủy ban Nhân dân quận/huyện nơi quý vị sinh sống. Nếu một trong hai người là công dân Việt Nam, các cơ quan chức năng Việt Nam có thể yêu cầu nộp hồ sơ tại quận, huyện nơi công dân Việt Nam đó sinh sống. Các yêu cầu về thủ tục giấy tờ ở mỗi nơi có thể khác nhau.

Những yêu cầu chung cho các hôn phu/hôn thê người Hoa Kỳ bao gồm những giấy tờ sau:

- Đơn xin kết hôn: Mẫu đơn này được lấy tại Phòng Tư pháp thuộc Ủy ban Nhân dân quận/huyện và phải được ký trước mặt cán bộ hộ tịch của Ủy ban Nhân dân. Mẫu đơn do một người điền và sử dụng cùng một bút. Mặc dù mỗi nơi có quy định lệ phí khác nhau,

nhìn chung chi phí đăng ký kết hôn là khoảng 1 triệu Đồng Việt Nam, trả bằng tiền mặt khi nhận giấy chứng nhận kết hôn. (Mức phí tại Hà Nội và Saigon.)

- Ảnh hộ chiếu: Một ảnh cỡ 3x4cm của từng đương đơn được đính kèm đơn xin kết hôn.

- Hộ chiếu của công dân Hoa Kỳ: Một bản sao có công chứng, quý vị có thể làm công chứng tại văn phòng Công chứng của Việt Nam. Bản sao công chứng phải được hợp pháp hoá tại Sở Ngoại vụ của Việt Nam.

- Xác nhận địa chỉ: Trong trường hợp công dân Hoa Kỳ sinh sống tại Việt Nam thì cần phải xin giấy xác nhận cư trú từ công an địa phương.

- Giấy chứng nhận sức khỏe: Giấy chứng nhận sức khỏe do một tổ chức y tế có thẩm quyền của Việt Nam hoặc nước ngoài cấp trong vòng 6 tháng kể từ ngày nộp đơn xin kết hôn.

- Chỉ sau khi đã chính thức kết hôn (đối với diện vợ/chồng) thì mới có thể xin tiền nộp hồ sơ xin thị thực định cư được.

xin mời đọc,  
gửi quảng cáo,  
cổ động  
và ủng hộ  
nguyệt san  
*người việt illinois*

# Truyện Phiếm của Nhà Văn TIỀU TỬ



## CÁI MẶT

**C**on người có cái mặt là quan trọng nhất. Thật vậy, nếu lấy cái mặt bỏ đi, tất cả những gì còn lại trên thân thể sẽ không dùng vào đâu được hết và cũng không còn tồn tại được nữa. Không có mũi để thở, không có miệng để ăn... con người không có cái mặt là kể như “tiêu tung”!

Trước khi “đào sâu” cái mặt, xin mở dấu ngoặc ở đây để “vinh danh” tiếng Việt : phần lớn những gì nằm trên cái mặt đều bắt đầu bằng chữ “m”, trên thế giới chưa có thứ tiếng nào như vậy hết ! Đây, nhìn coi : Trên mặt có mắt, mũi, miệng (mồm), má. Ở “mắt” có mày, có mi, có mí mắt, rồi mắt mịp, mắt mọng nước, mắt mơ màng, mắt mơ mộng, mắt mờ, mắt mù... Qua tới “mũi”, ngoài “mùi” ra không thấy chữ “m” nào khác dính vào. Có lẽ tai vì cái mũi nó... cứng khư, không....linh hoạt. Ấy vậy mà nó “cái mũi” và “chân mày” (cũng kém linh hoạt như cái mũi!) lại được đi kèm với cái mặt để... hỗ trợ cho tiếng “mặt”, trong từ ngữ thông thường : “mặt mũi”, “mặt mày”, làm như nếu nói “mặt” không, phát âm nghe.... trơn lùi, nhẹ hểu không lọt lỗ tai! Cho nên người ta nói “mặt mũi bơ phờ”, “mặt mày hốc hác”, chớ ít nghe “mặt bơ phờ, mặt hốc hác”. Bây giờ tới “miệng”, thì có môi, có mép, rồi mồm mép, môi miếng, miệng méo, miệng móm, mím môi, mếu máo, mấp máy, bú mớm, mút mấp.... Đến “má” thì ngoài “mụt mụn” chỉ có “mi một cái” là còn thấy chữ “m” nhè nhẹ phất phơ.... Tiếng Việt hay quá !

**T**rở về với cái mặt. Ông Trời, khi tạo ra con người, ban cho cái mặt là một ân huệ lớn.

Nhờ có cái mặt mà con người nhận ra nhau, chồng nhận ra vợ, con nhận ra cha, biết ai là bạn ai là thù v.v....

Thử tưởng tượng một ngày nào đó bỗng nhiên không ai còn cái mặt nữa. Nếu có sống được nhờ một sự nhiệm màu nào đó, thử hỏi con người lấy gì để nhận diện nhau ? Chồng vợ, cha con, bạn thù gì đều... xà ngầu. Vậy là loạn đứt !

Cho nên xưa nay, người ta coi trọng cái mặt lắm. Có người còn nói : “Thà chịu mất mạng chớ không bao giờ để cho mất mặt” !

Vì vậy, rủi có ai lỡ lời chạm tự ái một người nào thì người đó thấy bị... mất mặt, liền đưa một nắm tay lên hăm he : “Thằng đó, bộ nó giỡn mặt tao hả ? Tao phải dẵn mặt nó một lần cho nó biết mặt tao”. Rồi, bởi vì cái mặt nó.... nặng ký như vậy cho nên khi nói về một người nào, người ta chỉ nhắm ngay vào cái mặt của người đó để mà nói.

Nếu ghét thì gọi “cái bảng mặt” (Cái mặt mà như tấm bảng thì thiệt tình thấy chán quá ! Thường nghe nói : “Cái bảng mặt thằng đó tao coi hổng vô !”) Nếu hơi khinh miệt thì gọi “cái bộ mặt” (“Thằng này có bộ mặt ăn cướp !”), còn khi thương thì cái mặt trở thành “cái gương mặt” (“Em có gương mặt đẹp như trăng rằm !”)

Chưa hết ! Khi nổi giận muốn... hộc máu, người ta cũng chỉ nhắm vào cái mặt của đối thủ chớ không chõ nào khác để “động một đập” hay “cho một dao” hay “phơ một phát” hay...” tạt một lon ác-xít” !

Bởi vậy, xưa nay những người có “nợ máu” lúc nào cũng sợ bị “nhìn mặt trả thù”, và hồi thời chống Pháp, những điêm chỉ viên đi nhìn mặt “quân phản loạn” đều lấy bao bố trùm đầu để giấu mặt !

Con người, khi nhìn người khác, lúc nào cũng bắt đầu ở cái mặt (Chỉ có người không...bình thường mới nhìn người khác bắt đầu ở cái chân hay cái bụng hay cái lưng ! ) Ở đó - ở cái mặt - ngoài cái đẹp cái xấu ra, còn hiện lên “ cái mặt bên trong “ của con người.

Các nhà văn gọi là “nét mặt”, nghe ... trùu tượng nhưng suy cho kĩ nó rất đúng. Bởi vì chỉ có cái mặt là.....vẽ được cái nội tâm của con người thật đầy đủ. Cho nên mới có câu “ Xem mặt mà bắt hình dong “ - ( hình dong ở đây là cái hình dong giấu kín bên trong con người) Cho nên, trên sòng bài, các con bạc thường “ bắt gân mặt “ nhau để đoán nước bài của đối thủ. Cho nên mấy “ giáo sư chiêm tinh gia “ lúc nào cũng liếc sơ cái mặt của thân chủ trước khi nâng bàn tay lên xem chỉ tay, để....định mức coi “ thằng cha này nó sẽ tin mấy phần trăm những gì mình nói! “

Thì ra, đời người không nằm trong lòng bàn tay như mấy “thầy” đó nói, mà nó nằm ngay trên nét mặt !

**C**ũng bởi vì cái mặt nó....phản động như vậy cho nên các “ đỉnh cao trí tuệ của ta “ đã nâng cao cảnh giác, ẩn mặt một cách....an toàn suốt giai đoạn đấu tranh “ chìm “ và chỉ “ xuất đầu lò điện “ khi toàn dân đã vùng lên nổi dậy. Và các “đồng chí vĩ đại của ta “....thay tên đổi mặt lia chia để đánh lạc hướng kẻ địch, nay để râu mai thay tóc mốt cạo đầu,vân vân...

Họ ôm khư khư cái mặt để....quản lý nó từng giây từng phút, chỉ sợ nó để lộ ra cái mặt thật nhét giấu ở bên trong, riết rồi nó xơ cứng như mặt băng đất. Đến nỗi vào bàn hội nghị quốc tế, các đối tượng không làm sao “ bắt gân mặt “ để “ di “ một nước bài cho ngoạn mục !

Ở đây, phải nói thêm cho rõ là cho dù trong nội bộ với nhau - nghĩa là giữa “ ta “ và “ ta “ - cái mặt vẫn bị quản lý y chang như vậy, bởi vì hành động đó đã biến thành “ bắn nǎng “ từ khuya !

Vì vậy, đừng ngạc nhiên khi thấy, sau hội nghị, mới ôm “ hôn nhau thắm thiết tình đồng chí “ mà trên đường về lại khu bộ có cán bộ đã bị “ bùm “ hay bị “ cho xe rơi xuống hố “ một cách rất....bài bản, để lại các chữ “ vô cùng thương tiếc “ nằm trên vòng hoa phúng điếu của người đã ra lệnh hạ thủ !

Có khi, chính “đồng chí” này là người thay mặt tập thể, đứng ra....rớt nước mắt đọc điếu văn !

Ở đây, ông bà mình nói: “Phải muối mặt mới làm được như vậy”.

Thật là chí lý ! Cái mặt đã muối rồi thì đâu còn sợ....bị thúi hay bị sình ! Ta cứ tính bơ thôi !

**B**ởi cái mặt nó phản ảnh con người nên hát bội mới “ dặm mặt “ sao cho đúng với cái “vai“ để khi bước ra sân khấu, khán giả nhận ra ngay “ thằng trung, thằng nịnh, thằng hiền, thằng dữ “... Ngoài đời, không có ai dặm mặt, nhưng vẫn được người khác “ nhận diện “ là : thằng mặt gà mái, thằng mặt có cô hồn, thằng mặt... mệt, mặt mâm, mặt thớt, mặt hăm tài, mặt đưa đám, mặt trù cha hại mẹ, mặt...mo,v...v.

Sau tháng Tư 1975, người dân miền Nam đã được Nhà Nước “vẽ lọ bôi hắc” thành những khuôn mặt....không giống ai, để đóng vai”nhân dân làm chủ” trên sân khấu cách mạng, trong vở trường kịch “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ”....

**T**rên sân khấu chánh trị Việt Nam bấy giờ, trong cũng như ngoài nước, “ đào kép “ tuy không dặm mặt như nghệ sĩ hát bội nhưng mỗi người đều có “ lận lưng “ vài cái mặt nạ, để tùy hoàn cảnh, tùy đối tượng mà đeo lên cho người ta “thấy mình là ai “ (dĩ nhiên không phải là cái mặt thật của mình). Rồi cũng “ phùng mang trợn mắt hát hò inh ỏi một cách rất...tròn vai, làm “ bà con đồng bào, đồng chí, đồng hương “ cứ thấy như thiệt !

Điểm đặc biệt là ông nào bà nào cũng muốn thiên hạ chỉ nhìn thấy có “cái mặt của mình “ trong đám bộ mặt đang múa may quay cuồng trên sân khấu. Vì vậy, họ phải rán bơm cho cái mặt của mình to bằng....cái nia, để thấy họ mới đúng là....” đại diện”!

Chẳng qua là họ muốn tạo thời cơ để kiểm cho cái ....đít của họ một cái... ghế ! Đến đây thì vở tuồng trên sân khấu đang chuyển sang lớp “ gà nhà bôi mặt đá nhau “....Cái mặt đã trở thành “một vấn đề “ !

Để chấm dứt bài này, và cũng để được yên thân, xin phép độc giả cho tôi “ xác cái mặt của tôi đi chỗ khác “ ! ●

# Social Security Column

## STAY HEALTHY AND INDEPENDENT WITH THE SENIOR NUTRITION PROGRAM

• By **Doug M. Nguyen**

Social Security Regional Communications Director



**A**re you eligible for Social Security retirement benefits or already receiving them? Did you know that you can also receive healthy meals and other nutrition services through the National Senior Nutrition Program? Local meal programs in communities across the country are waiting to serve you.

As we age, we have different needs, different ways we take care of our health, and different nutrients we need to get from our food. But we don't always have enough healthy food or the desire to prepare or eat a meal. Whether you need more food, healthier food, someone to

share a meal with, or just want to learn about good eating habits, a meal program can help.

Every day, senior nutrition programs serve almost one million meals to people age 60 and older. With home-delivered and group meal options, you can get the food you need in a way that works best for you. It can help you avoid missed meals – and save you time and money with less shopping and cooking.

Local programs serve up more than food — they offer opportunities to connect and socialize. We know this improves both your mental and physical health.

The programs can also teach you how to create a healthy eating plan. You can learn about healthy food recommendations based on your age, unique needs, and preferences.

A senior nutrition program can also connect you with other resources like transportation or homemaker services. This helps you stay connected and engaged in your community.

It's no surprise that 9 out of 10 participants say they would recommend a senior nutrition program to a friend. We know these services help create healthy, strong communities where everyone can thrive at any age.

Find a senior nutrition program in your area and help us spread the word about this program by sharing it with your loved ones, neighbors, and community. Visit [eldercare.acl.gov/Public/Index.aspx](http://eldercare.acl.gov/Public/Index.aspx) for more information •

*The Senior Nutrition Program is administered by the Administration for Community Living, part of the U.S. Department of Health and Human Services.*



VIETNAMESE  
ASSOCIATION OF ILLINOIS



# TƯƠNG TRỢ LÂN NHAU TRÊN ARGYLE

THỰC PHẨM VÀ ĐỒ DÙNG VỆ SINH MIỄN PHÍ

07/03/23

21/03/23

04/04/23

18/04/23

CÚ MỖI HAI TUẦN  
MỘT LẦN  
VÀO NGÀY THỨ BA  
LÚC 12 GIỜ TRƯA



5110 N Broadway St  
Chicago IL 60640

Dành ưu tiên cho người lớn  
tuổi và khuyết tật.  
Xin vui lòng mang khẩu  
trang và giữ khoảng cách  
với người chung quanh



[hnvi.org](http://hnvi.org)



(773) 728-3700



[b.batts@hnvi.org](mailto:b.batts@hnvi.org)



[linh.le@hnvi.org](mailto:linh.le@hnvi.org)



# ARGYLE MUTUAL AID

**FREE GROCERIES & HYGIENE SUPPLIES**

March 7

March 21

April 4

April 18

Every two weeks,  
Tuesdays at  
12:00 PM



**5110 N Broadway St  
Chicago IL 60640**

Note: For all events, priority will be given to seniors and people with disabilities. Please wear a mask and maintain social distance!



[hnvi.org](http://hnvi.org)



(773) 728-3700



[b.batts@hnvi.org](mailto:b.batts@hnvi.org)



[linh.le@hnvi.org](mailto:linh.le@hnvi.org)



## MEDICARE và MEDICAID

### 4 Chương Trình Có Thể Giúp Quý Vị Trả cho các Chi Phí Y Tế Của Mình

Có các chương trình Liên Bang và tiểu bang cho những người hưởng Medicare có thu nhập thấp và tài sản dưới các mức giới hạn nhất định. Các chương trình này có thể giúp quý vị tiết kiệm cho các chi phí của quý vị về chăm sóc sức khỏe và mua thuốc theo toa:

- Trợ cấp y tế Medicaid
- Chương Trình Tiết Kiệm Của Medicare
- Các Quyền Lợi về Trợ Cấp An Sinh Bổ Sung (SSI)
- Các trợ giúp thêm

#### Trợ cấp y tế Medicaid

Medicaid là chương trình liên bang và tiểu bang giúp trả chi phí y tế nếu quý vị có nguồn thu nhập và/hoặc nguồn lực hỗ trợ hạn chế và đáp ứng các yêu cầu khác.

Mỗi tiểu bang sẽ có những yêu cầu về thu nhập và nguồn lực hỗ trợ khác nhau, và sẽ quyết định xem ai hội đủ điều kiện, những dịch vụ nào được đài thọ, và chi phí cho các dịch vụ.

Gọi cho văn phòng Trợ cấp y tế Medicaid của Tiểu bang của quý vị để biết thêm thông tin và để tìm hiểu xem quý vị có đủ điều kiện không. Để tìm văn phòng Medicaid của Tiểu bang, xin truy cập [Medicaid.gov/about-us/beneficiary-resources/index.html#statemenu](http://Medicaid.gov/about-us/beneficiary-resources/index.html#statemenu). Để được trợ giúp thêm, xin gọi số 1-800-MEDICARE (1-800-633-4227). Người dùng TTY có thể gọi đến số 1-877-486-2048.

## Chương Trình Tiết Kiệm Của Medicare

Nếu quý vị có thu nhập thấp và tài sản giới hạn, quý vị có thể được tiểu bang giúp chi trả các chi phí Medicare khi đáp ứng các điều kiện nhất định.

Có 4 loại Chương Trình Tiết Kiệm của Medicare:

**Chương trình Người Thụ hưởng Medicare Hội đủ điều kiện (QMB) —** Giúp trả phí bảo hiểm Medicare Phần A (Bảo hiểm Bệnh viện) và/hoặc Medicare Phần B (Bảo hiểm Y tế). Đồng thời, các nhà cung cấp Medicare không được phép gởi hóa đơn cho quý vị về các khoản khấu trừ, đồng bảo hiểm, hoặc các khoản đồng thanh toán Medicare khi quý vị nhận các dịch vụ và vật phẩm do Medicare đài thọ, trừ các thuốc theo toa cho bệnh nhân ngoại trú.

**Người Thụ Hưởng Medicare Có Thu Nhập Thấp Đã Được Quy Định (SLMB) —** Chỉ giúp chi trả bảo phí hàng tháng Phần B.

**Chương Trình Cá Nhân Đủ Điều Kiện (QI) —** Chỉ giúp chi trả phí bảo hiểm Phần B. Quý vị phải đăng ký hàng năm để nhận quyền lợi QI, và hồ sơ sẽ được cấp theo thứ tự nộp trước nhận trước.

**Các Cá Nhân Bị Khuyết Tật và Đang Làm Việc Hội Đủ Điều Kiện (QDWI) —** Chỉ giúp chi trả phí bảo hiểm Phần A. Quý vị có thể hội đủ điều kiện cho chương trình này nếu quý vị bị khuyết tật, quý vị đang làm việc, và quý vị bị mất các quyền lợi khuyết tật An sinh Xã hội và miễn phí bảo hiểm Phần A bởi vì quý vị tiếp tục làm.

Tên của các chương trình này và cách các chương trình hoạt động ở mỗi tiểu bang có thể khác nhau. Chương Trình Tiết Kiệm của Medicare không có ở Puerto Rico và quần đảo Virgin thuộc Hoa Kỳ.

Gọi cho văn phòng Trợ cấp y tế Medicaid của Tiểu bang của quý vị để biết thêm thông tin và để tìm hiểu xem quý vị có đủ điều kiện cho các chương trình này không. Để tìm văn phòng Medicaid của Tiểu bang, xin truy cập [Medicaid.gov/about-us/beneficiary-resources/index.html#statemenu](http://Medicaid.gov/about-us/beneficiary-resources/index.html#statemenu). Để được trợ giúp thêm, xin gọi số 1-800-MEDICARE (1-800-633-4227). Người dùng TTY có thể gọi 1-877-486-2048.

## Các Quyền Lợi về Lợi Tức An Sinh Bổ Sung (SSI)

SSI là một khoản tiền hàng tháng mà Cơ Quan An Sinh Xã Hội trả cho những người có thu nhập thấp và tài sản giới hạn và bị mù lòa, hoặc từ 65 tuổi trở lên hoặc bị khuyết tật. Các quyền lợi SSI không giống như các quyền lợi ưu trí An Sinh Xã Hội.

Quý vị có thể truy cập [ssabest.benefits.gov](http://ssabest.benefits.gov) và dùng “Công cụ Sàng lọc Điều kiện Phúc lợi” (Benefit Eligibility Screening Tool) để tìm hiểu xem quý vị có hội đủ điều kiện của SSI hay các phúc lợi khác không. Để biết thêm thông tin về SSI, xin truy cập [SSA.gov/benefits/ssi](http://SSA.gov/benefits/ssi) hoặc gọi điện đến số 1-800-772-1213. Người dùng TTY có thể gọi 1-800-325-0778.

**Lưu ý:** SSI không được cung cấp cho những người sống ở Puerto Rico, Quần đảo Virgin thuộc Hoa Kỳ, Guam, hoặc American Samoa.



## KHÁCH HÀNG SNAP/FOODSTAMPS: PHÚC LỢI SNAP TRỞ LẠI MỨC TRƯỚC ĐẠI DỊCH

Khoản phân bổ khẩn cấp SNAP/Tem phiếu của quý vị sẽ kết thúc vào tháng 3 do các thay đổi trong chính sách liên bang.

Các phúc lợi SNAP/Tem phiếu đã được tăng lên trong thời kỳ COVID-19 do tình trạng khẩn cấp về sức khỏe cộng đồng. Kể từ tháng 4 năm 2020, các hộ gia đình Illinois đủ điều kiện đã nhận được song song trợ cấp định kỳ hàng tháng và trợ cấp SNAP/tem phiếu khẩn cấp.

Tháng 2 năm 2023 sẽ là tháng cuối cùng quý vị nhận được khoản phân bổ khẩn cấp SNAP.

**Plan accordingly:** \_\_\_\_\_



Purchase non-perishables



Shop your pantry



Find a local food pantry in your community:

**Statewide:** [go.illinois.edu/findfood](http://go.illinois.edu/findfood)

**Cook County:** [chicagosfoodbank.org/findfood](http://chicagosfoodbank.org/findfood)

The Illinois Department of Human Services is here to help. Visit

**[abe.illinois.gov](http://abe.illinois.gov)**

or call the hotline at

**1-800-843-6154**





## **SNAP CUSTOMERS: SNAP BENEFITS RETURN TO PRE-PANDEMIC LEVELS**

Your SNAP emergency allotment will end in March as a result of federal policy changes.

SNAP benefits increased during COVID-19 due to the public health emergency. Since April 2020, Illinois LINK households received their regular monthly benefit and an emergency SNAP issuance. February 2023 will be the last month you will receive your emergency SNAP allotment.

### **Plan accordingly:**

---



Purchase non-perishables



Shop your pantry



Find a local food pantry in your community:

**Statewide:** [go.illinois.edu/findfood](http://go.illinois.edu/findfood)

**Cook County:** [chicagosfoodbank.org/findfood](http://chicagosfoodbank.org/findfood)

The Illinois Department of Human Services is here to help. Visit

**[abe.illinois.gov](http://abe.illinois.gov)**

or call the hotline at

**1-800-843-6154**





Next Citizenship  
Workshop:

March 20, 2023  
9-3PM

5110 N Broadway St.  
Chicago, IL 60640

SCAN FOR LIST OF  
DOCUMENTS &  
FORMS:



Please call our  
office to get more  
information:  
**773-728-3700**  
vaiappointments@hnvi.org

# Fee Waivers and Scholarships available for Citizenship Applications

- ★ If you are eligible for Citizenship AND residing in Illinois, you may be eligible for USCIS Fee Waivers OR for the NEW ICIRR Citizenship Scholarships

## Scholarship Eligibility Table

		Partial Scholarship with Reduced Waiver	Full Scholarship	
Household Size	Full Fee Waiver	150% of the 2022 Federal Poverty Level	200% of the 2022 Area Median Income Limits	100% of the 2022 Area Median Income Limits
1		\$20,385	\$27,180	\$73,00
2		\$27,465	\$36,620	\$83,400
3		\$34,545	\$46,060	\$93,800
4		\$41,625	\$55,500	\$104,200
5		\$48,705	\$64,940	\$112,600
6		\$55,785	\$74,380	\$120,900
7		\$62,865	\$83,820	\$129,300
8		\$69,945	\$93,260	\$137,600



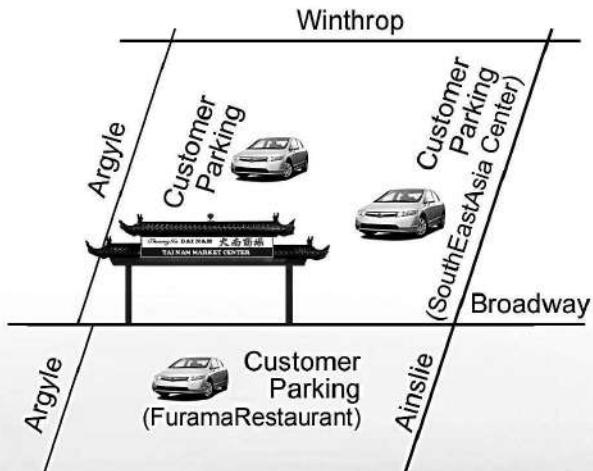
**ICIRR**  
ILLINOIS COALITION  
FOR IMMIGRANT AND  
REFUGEE RIGHTS

**NEW  
Americans  
INITIATIVE**



*A premier Asian Supermarket in Chicagoland*

Open everyday:  
9AM to 8PM



4925 N. Broadway St., Suite J, Chicago, IL 60640

Tel: 773-275-5666, Fax: 773-275-9051

[www.TaiNamMarket.com](http://www.TaiNamMarket.com)

Cần  SHARE

1 phòng \$500/1 tháng, bao điện và nước

Tại 5812 N. ARTESIAN Ave, Chicago, IL 60659.

Xin liên lạc: Anh Hùng Nguyễn

Điện thoại: **773. 302. 9305**

## CẦN TUYỂN

Language Loop ở Chicago cần tuyển

1 GIÁO VIÊN DẠY TIẾNG VIỆT CHO NGƯỜI LỚN  
(Trực tiếp hay Trực tuyến) - Từ \$17-\$25/1hr

Xin vui lòng liên lạc Cô JOHANNA

Điện thoại: **312 . 234 . 9835**

Email: [info@languageloopllc.com](mailto:info@languageloopllc.com)

Quý vị muốn nhận nhiệm vụ

CHĂM SÓC  
CAO NIÊN TẠI GIA

Hay

Quý vị Cao niên, Tật bệnh  
MUỐN ĐƯỢC  
CHĂM SÓC TẠI GIA?

XIN LIÊN LẠC:

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS  
5110 N. BROADWAY ST.  
CHICAGO, IL 60640

CHƯƠNG TRÌNH  
CHĂM SÓC CAO NIÊN

Xin gọi:

NGUYỄN TRAN

**309 . 388 . 2137**

# Café Hoàng

VIETNAM -THAI Restaurant

232 W. Cermak Rd.- Chicago, IL 60616

(312) 674-9610

1020 W. Argyle St.- Chicago, IL 60640

(773) 878-9943

ĐỊA ĐIỂM RẤT KHANG TRANG

Ngoài những món ăn thuần túy Việt Nam như:

Các loại Hủ tiếu, Phở, Bánh bèo tôm chay, Bún thịt nướng, Canh chua, Cá kho tộ, Cua/Tôm rang muối, Các món lẩu, Các món bò, gà, đồ biển xào và Cháo lòng, v.v.

Quý khách nên ghé Café HOÀNG để thưởng thức những món ăn Huế chính cống.

### ĐẶC BIỆT:

Bún bò Huế ai ăn cũng chịu,  
Ai thưởng thức cũng khen.

### TIẾP ĐÃI ÂN CẦN

Mở cửa 7 ngày  
**Café HOÀNG**  
Kính mời



Bún Bò Huế

Nếu Quý Độc Giả  
Muốn Đọc Tất Cả  
Các Số Báo  
*người việt illinois*  
Từ Ngày Tục Bản  
Xin vào Trang Mạng:

**[www.hnvi.org/media](http://www.hnvi.org/media)**





# MINI THƯƠNG XÁ



MEDICAL CENTER

PHARMACY (NHÀ THUỐC)

4947 N. WINTHROP Ave.  
CHICAGO, IL 60640

**(773) 989-9118**

1069 W. ARGYLE St.  
CHICAGO, IL 60640

**(773) 728-1007**

TRUNG TÂM Y KHOA CÓ NHIỀU BÁC SĨ, Y CỤ TỐI TÂN  
NHÀ THUỐC NGAY BÊN CẠNH TẠO NHIỀU THUẬN LỢI

- **TRẦN XUÂN NINH M.D.**, Giảng viên Y Khoa Saigon, Bác sĩ gia đình và giải phẫu.
- **EDUARD ZINGER, M.D.**, Bác sĩ gia đình, Chuyên khoa Nội tổng quát
- **THOMPSON DZIDZA, PA-C**
- **IRINA DUDAR, M.D.**, Bác sĩ chuyên trị đau nhức và chích vào chỗ đau
- **HOWARD RUBIN, M.D.**, Bác sĩ gia đình và Vật lý trị liệu (Tai nạn xe cộ)

## CHUYÊN TRỊ: CÁC BỆNH NGƯỜI LỚN VÀ TRẺ EM



NHÀ THUỐC:

- Có thử máu, nước tiểu, siêu âm, đo điện tim
- Xét nghiệm loãng xương
- Xét nghiệm chức năng phổi (PFT) tại chỗ
- Chích ngừa các bệnh cho trẻ em và người lớn
  - Giao thuốc tận nhà
  - Cung cấp dụng cụ y tế:  
(Tã, gậy, sữa, máy đo huyết áp, máy thử tiểu đường...)
  - Có bào chế tại chỗ những thuốc đặc biệt  
(không có trên thị trường)
  - Có nhân viên nói tiếng Việt, tiếng Anh và tiếng Hoa

## GIỜ LÀM VIỆC:

MỞ CỬA 7 NGÀY MỘT TUẦN, TỪ 10:00am - 5:00pm

Nhận:

• MEDICARE • MEDICAID  
và HẦU HẾT CÁC LOẠI BẢO HIỂM

Để tránh chờ đợi, xin Quý vị vui lòng gọi điện thoại trước  
để lấy hẹn khám bệnh hay lấy thuốc.

# COSMETIC DENTISTRY

## BROADWAY DENTAL

# Nguyễn Thiện Minh

5860 N. BROADWAY  
CHICAGO, IL 60660

TEL: (773) 561-6071  
FAX: (773) 561-0250

### NHA KHOA THẨM MỸ

- Tái tạo men răng, làm khít răng thưa
- Sứt mẻ, đen, nám, đổi màu

### NHA KHOA NHI ĐỒNG

- Chăm sóc cho trẻ em mới mọc răng
- Phòng ngừa răng, sâu, mọc lệch

### NHA KHOA TỔNG QUÁT

- Trám răng, nhổ răng cấm, lấy gân máu
- Bọc răng, làm các loại răng giả

- IMPLANTS:** Trồng răng thẳng vào xương hàm, để làm răng giả ổn định
- ORTHODONTIC:** Dùng Visible Braces để niềng
- BLEACH:** Tẩy tất cả các loại răng bị vàng, đen, nám
- PERIODONTIC:** Giải phẫu nướu răng để chữa bệnh sưng nướu, chảy máu răng, lung lay, đau rát.

Mở Cửa: Thứ Ba – Thứ Bảy: 10AM – 6PM  
Đóng Cửa: Chủ Nhật & Thứ Hai



## Phòng Nha Khoa Bác Sĩ DAVID TOÀN NGUYỄN, DDS

620 W. Roosevelt Rd., Unit A1 - Wheaton, IL. 60187  
TEL: (630) 462-9047 • FAX: (630) 462-9047

**TẬN TÂM, CỐI MỞ, THÀNH THỰC, CHÚ TRỌNG VỀ PHẨM CHẤT (Quality),  
KHÔNG MẮT THÌ GIỞ CHỜ ĐỢI**

Đó Là Đặc Điểm Của Phòng Nha Khoa B.S. David Toàn Nguyễn, DDS

### • NHA KHOA TỔNG QUÁT

Nhổ răng, Trám răng, Làm sạch răng  
Lấy gân máu, Trị bệnh nướu răng

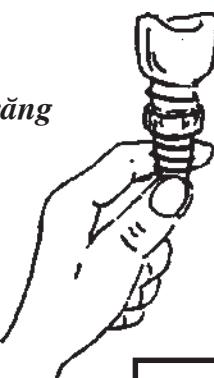
### • NHA KHOA NHI ĐỒNG

Khám nhập học, cố vấn trị liệu

### • NHA KHOA THẨM MỸ

Tẩy trắng răng

Tái tạo men răng (Porcelain Veneers)



### • LÀM RĂNG GIẢ ĐỦ LOẠI

Mũ răng (Crowns)

Cầu răng (Bridges)

Hàm giả (Denture)

Cấy răng (Dental Implants)

**NHẬN CÁC LOẠI BẢO HIỂM**

### LÀM VIỆC THEO HẸN

Thứ Hai - Thứ Năm & Chủ Nhật: 9AM - 5PM  
Thứ Sáu: Từ 9AM đến 3PM

# VALUE SERVICES

AUTO REPAIR

AUTO BODY

TRANSMISSION

TOWING

**6040 N. Broadway Ave., Chicago, Illinois - Tel: (773) 764-0550**  
**TRANG BỊ KỸ THUẬT CAO - THỢ VIỆT, MỸ NHIỀU NĂM KINH NGHIỆM - TẬN TÂM**

## AUTO BODY

- \* Làm đồng, kéo frame, giúp khách hàng liên lạc các hãng bảo hiểm...và tow xe.
- \* Nhận sơn sửa tất cả các loại xe bị tai nạn hoặc tùy theo ý khách hàng
- \* Giảm tiền deductible hoặc miễn phí cho những xe hư hỏng nặng



## AUTO REPAIR

- \* Chẩn bệnh bằng Computer.
- \* Chuyên sửa Fail Test khói, Electrical và Engine performance
- \* Sửa chữa bảo trì tất cả các hệ thống xe: Engine, Brake, Muffler, Fuel Injection



### GIỜ MỞ CỬA:

**Thứ Hai – Thứ Sáu: 8AM – 6PM**

**Thứ Bảy: 8AM - 1PM**

**Chủ nhật: Đóng cửa**

**ĐẶC TRẦN kính mời**

## ASIAN FUNERALS SERVICES

**773.502-1635 (Tiếng Việt) • 773.505-3874 (Tiếng Anh)**

**3918 W. Irving Park Rd., Chicago, IL 60618**

**AN TÁNG, HỎA THIỆU, ĐUA LINH CỨU VỀ VIỆT NAM**

**Phục vụ cộng đồng Á Châu trên 20 năm**

**CHÚNG TÔI PHỤ TRÁCH HẬU SỰ NHỮNG VÙNG SAU ĐÂY:**

**CHICAGO, PARK RIDGE, BARLETT, STREAMWOOD/SCHAUMBURG, ROSELLE, S. ELGIN...**

**KHI NGHĨ RẰNG GIA ĐÌNH BẠN SẼ CÓ TANG SỰ, XIN HÃY GỌI CHO CHÚNG TÔI**

**ĐỂ THAM KHẢO MIỄN PHÍ VÀ GIÚP ĐỠ**

**KINH NGHIỆM • UY TÍN • GIÁ PHẢI CHẮNG**

**Vui lòng gọi trước vì chúng tôi không ở văn phòng thường xuyên  
24 GIỜ VÀ 7 NGÀY TRONG TUẦN**



**PHỤC VỤ CỘNG ĐỒNG VIỆT NAM KHẮP CÁC NƠI:  
CHICAGO & NGOẠI Ô  
HOẶC CÁC NƠI KHÁC TÙY GIA CHỦ YÊU CẦU**

**ĐỊA ĐIỂM UYỂN CHUYỂN**

Mr. Lee Do • Tùy nghi cử hành theo các nghi lễ tôn giáo, phong tục và hoàn cảnh.

Tham khảo miễn phí • Có người Việt phục vụ • Nhận làm hoa cho tất cả lễ lạt.

Mr. L.Greg

# VĂN PHÒNG LUẬT SƯ VIỆT NAM

1023 1/2 W. ARGYLE St., CHICAGO, IL 60640  
222 N. LASALLE STREET SUITE 2100, CHICAGO, IL 60601

PHONE: **(773) 293-4862**



## Luật Sư KIỀU HUY LIÊM



CHUYÊN VỀ:

Di chúc (Will & Estate Planning)  
Mua Bán Cơ Sở Thương Mại  
(Negotiation &  
Closing For Purchases of Businesses)

Thành Lập Công Ty và Hùn Hợp  
Địa Ốc (Real Estate)

Di Trú (Immigration & Green Card)

Tai Nạn Xe Cộ (Personal Injury)

Tai Nạn Lao Động (Workers Compensation)

GIỜ LÀM VIỆC:

THỨ HAI – THỨ SÁU: 9AM – 5PM  
CUỐI TUẦN VÀ BUỔI TỐI: HẸN TRƯỚC

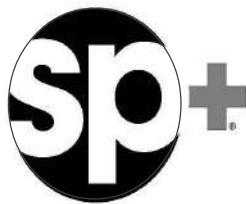


[facebook.com/liemkieu](https://facebook.com/liemkieu)

# Quý khách an tâm khi đậu xe trong PARKING của Hội Người Việt



**5017 N. Winthrop  
Chicago, Illinois 60640  
(Argyle và Winthrop)**



**888.578.7275**

• **Đậu xe theo tháng:**  
(Monthly parking available):



Mua chỗ đỗ xe tại [www.parking.com](http://www.parking.com) với giá đặc biệt này.  
Purchase parking at [www.parking.com](http://www.parking.com) for this special rate.

**KHI QUÝ VỊ ĐẬU XE, LỢI TỨC THU ĐƯỢC  
TỪ PARKING SẼ GIÚP HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS  
HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ:**

- Hỗ trợ, phát triển các chương trình văn hóa, xã hội và giáo dục khác nhau để phục vụ người Việt và các nhóm dân tộc khác ở Illinois.
- Xây dựng tinh thần tương trợ lẫn nhau trong cộng đồng.
- Thúc đẩy mối quan hệ chặt chẽ hơn với các tổ chức khác nhau của người Việt quốc gia trong một nỗ lực chung để phục vụ theo nhu cầu của các thành viên trong cộng đồng.
- Tăng cường và duy trì sự đoàn kết của mọi cư dân người Việt trong tiểu bang Illinois.

Điều hành: SP+ 888-578-7275

**Funds from the parking  
allows the Vietnamese Association of Illinois  
to accomplish our mission:**

1. To promote, support, and develop various cultural, social, and educational programs to serve Vietnamese Americans and other ethnic groups in Illinois.
2. To help generate the mutual assistance spirit among Vietnamese ethnic group members.
3. To foster closer relationships with various Vietnamese organizations in a common effort to serve the needs of Vietnamese Americans in the state of Illinois.
4. To strengthen and perpetuate the unity and solidarity of the Vietnamese Americans residing in the state of Illinois

Parking is managed by SP+ 888-578-7275

## THÔNG BÁO VỀ VẤN ĐỀ BẢO VỆ AN TOÀN CHO CỘNG DÂN HÒA KỲ KHI Ở VIỆT NAM

**T**heo thỏa thuận giữa Hoa Kỳ và Việt Nam ký kết năm 1994, Tòa Lãnh sự Hoa Kỳ có quyền tiếp xúc với công dân bị giam giữ nội trong vòng 96 tiếng đồng hồ kể từ khi bị bắt. Công dân Hoa Kỳ có quyền cự tuyệt không trả lời và không hợp tác với nhân viên thẩm vấn của Việt Nam, cho đến khi đã nói chuyện được với Tòa Lãnh Sự Hoa Kỳ.

- Như một biện pháp phòng thân, công dân Hoa Kỳ cần giữ các số điện thoại dưới đây để liên lạc khi mình hay thân nhân của mình là công dân Hoa Kỳ gặp khó khăn ở Việt Nam:
  - Trong giờ làm việc: **(04) 3850-5000** nếu gọi từ Việt Nam,  
hoặc **011-84-4-3850-5000** nếu gọi từ Hoa Kỳ.
  - Ngoài giờ làm việc: **090-340-1991** nếu gọi từ Việt Nam,  
hoặc **011-84-90-340-1991** nếu gọi từ Hoa Kỳ.

Toà Lãnh Sự Hoa Kỳ và chính quyền Hoa Kỳ nói chung có trách nhiệm bảo vệ công dân.

Chúng tôi khuyên những công dân Hoa Kỳ trước khi lên đường đến Việt Nam nên để lại cho thân nhân ở Hoa Kỳ các thông tin liên lạc kể trên cùng với một bản photocopy passport của mình, phòng khi trở ngại và cần sự can thiệp của Toà Lãnh Sự Hoa Kỳ ở Việt Nam.

## GIÁ BIỂU QUẢNG CÁO

ADVERTISING RATES

NGUYỆT SAN **người việt illinois**

Trang Trắng Đen (BW Pages)

1/8	1/4	1/2	1
<b>\$25</b>	<b>\$50</b>	<b>\$80</b>	<b>\$150</b>

Trang Màu (Colored Pages)

**Bìa Trong (Inside Cover): \$300**

**Bìa ngoài trang sau (outside back cover): \$400**

Quý độc giả muốn nhận được báo hằng tháng, xin gửi ủng hộ \$50 bưu phí cho một năm 12 số.

*To receive NGƯỜI VIỆT ILLINOIS*

*Please send for one year subscriptions:*

**First Class: \$50**

- Giảm % nếu đăng dài hạn.
  - Giá riêng dành cho Cáo Phó

# N-400 Application Timeline

## RECEIPT NOTICE

♦ 2-3 WEEKS AFTER YOU SUBMIT YOUR N400, YOU WILL RECEIVE A RECEIPT NOTICE KNOWN AS FORM I-797C, NOTICE OF ACTION.

THIS WILL CONTAIN YOUR 10 DIGIT CASE NUMBER WHICH YOU CAN USE TO TRACK THE STATUS OF YOUR CASE ON:

[HTTPS://EGOV.USCIS.GOV/CASESTATUS/LANDING.DO](https://egov.uscis.gov/casestatus/landing.do)



## BIOMETRICS APPOINTMENT

♦0-3 WEEKS AFTER RECEIVING YOUR RECEIPT NOTICE, YOU WILL RECEIVE YOUR BIOMETRICS NOTICE, WHICH IS YOUR APPOINTMENT FOR FINGERPRINTS, PHOTOGRAPH, AND DIGITAL SIGNATURE. YOUR NOTICE WILL TELL YOU WHAT IDENTIFICATION DOCUMENTS YOU SHOULD BRING TO YOUR APPOINTMENT. IF USCIS IS ABLE TO RE-USE YOUR PREVIOUSLY CAPTURED BIOMETRIC DATA, THEY WILL WAIVE YOUR BIOMETRICS APPOINTMENT AND INFORM YOU IN WRITING.

## WAITING PERIOD... STUDY, STUDY, STUDY

AFTER YOUR BIOMETRICS APPOINTMENT, YOU MUST WAIT UNTIL YOU ARE SCHEDULED FOR YOUR INTERVIEW. MEANWHILE, MAKE SURE TO STUDY FOR THE ENGLISH AND CIVICS EXAM. YOU CAN REGISTER FOR FREE ONLINE OR IN-PERSON CLASSES BY CONTACTING [MATT SMALL AT \(708\) 603-0396 OR VIA EMAIL AT MATT.SMALL@HNVI.ORG](mailto:MATT.SMALL@HNVI.ORG)

IF YOUR ADDRESS CHANGES AFTER SUBMITTING YOUR APPLICATION, YOU MUST CHANGE YOUR ADDRESS WITH USCIS. YOU CAN CHANGE YOUR ADDRESS ON THE USCIS WEBSITE AT

[HTTPS://EGOV.USCIS.GOV/COA/DISPLAYCOAFORM.DO](https://egov.uscis.gov/coa/displaycoaform.do)

PLEASE INFORM OUR OFFICE OF ANY CHANGES.



## INTERVIEW APPOINTMENT

♦6-14 MONTHS AFTER SUBMITTING YOUR APPLICATION, YOU WILL RECEIVE YOU INTERVIEW NOTICE, SCHEDULING FOR YOUR N400 INTERVIEW. YOU SHOULD RECEIVE THE NOTICE ♦1-2 MONTHS IN ADVANCE. AT YOUR INTERVIEW, THE OFFICER WILL ASK YOU THE QUESTIONS ON YOUR APPLICATION AND TEST YOUR ENGLISH AND CIVICS KNOWLEDGE. IF YOU FAIL THE EXAM, YOU WILL BE RESCHEDULED FOR A SECOND INTERVIEW FOR A FINAL OPPORTUNITY. THE SECOND INTERVIEW MAY BE SCHEDULED IN ♦1-3 MONTHS.

## OATH CEREMONY

IF YOU PASS YOUR CITIZENSHIP INTERVIEW AND TEST, YOU WILL BE SCHEDULED FOR AN OATH CEREMONY. THIS CAN BE SCHEDULED DAYS, WEEKS, OR MONTHS AFTER YOUR INTERVIEW. IT WILL BE AT THIS POINT THAT YOU WILL RECEIVE YOUR CERTIFICATE OF NATURALIZATION.

## NOTICE OF CONTINUANCE & REQUESTS FOR EVIDENCE

*It is possible that you receive requests for additional information before or after your interview. these requests must be responded to by their deadline. It is crucial that all information and documentation is accurate and complete (including arrest history) **before** you submit your application to avoid these requests & delays.*

# QUÝ VỊ CẦN XIN, GIA HẠN HAY BÁO CÁO NHỮNG THAY ĐỔI VỀ TRỢ CẤP XÃ HỘI



Chương trình  
trợ cấp về  
thực phẩm



Hỗ trợ y tế  
cho các gia đình  
có lợi tức thấp



Bảo hiểm  
sức khỏe  
cho trẻ em



IMMIGRANT  
FAMILY RESOURCE  
PROGRAM<sup>®</sup>

XIN LIÊN LẠC VỚI CHÚNG TÔI  
ĐỂ ĐƯỢC HỖ TRỢ XIN TRỢ CẤP  
VỀ THỰC PHẨM  
VÀ CÁC DỊCH VỤ Y TẾ

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - Chicago  
5110 N. Broadway St., Chicago, IL 60640  
THAO TRUONG  
Điện thoại: (815) 900-9019  
Email: t.truong@hnvi.org

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - DuPage  
640 E. St. Charles Rd., Suite 200  
NGOC LE  
Điện thoại: (630) 480-0224  
Email: ngoc.le@hnvi.org

